

Innst. 6 S

(2016–2017)

**Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen**

Prop. 1 S (2016–2017)

**Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet
for 2017, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet
mv. (rammeområde 5)**

Beriktiget

Innhold

	Side
1. Sammendrag	1
1.1 Innledning.....	1
1.2 Regjeringens budsjettforslag.....	1
1.3 Stortingets vedtak om rammesum.....	5
2. Komiteens merknader	5
2.1 Komiteens generelle merknader.....	5
2.2 Merknader til de enkelte kapitler.....	12
2.2 Kap. 61 Høyesterett.....	12
3. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5	49
4. Forslag fra mindretall	55
5. Komiteens tilråding	57

Innst. 6 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 1 S (2016–2017)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017, kapitler under Justis- og beredskapsdepartementet mv. (rammeområde 5)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lise Wiik, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2017 under de kapitler som er fordelt til komiteen under rammeområde

de 5 ved Stortingets vedtak 11. oktober 2016, jf. Innst. 1 S (2016–2017).

Komiteinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og beredskapsdepartementet med unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 456/3456 Direktoratet for nødkommunikasjon, samt kap. 490/3490 Utlendingsdirektoratet og kap. 491/3491 Utlendingsnemnda, kap. 495 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, kap. 496/3496 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, samt kap. 497/3497 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Kap. 456/3456 inngår i rammeområde 17 (Transport og kommunikasjon), kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), mens kap. 490/3490, 491/3491, 495, 496/3496 og 497/3497 er en del av rammeområde 6 (Innvandring, regional utvikling og bolig).

1.2 Regjeringens budsjettforslag

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforlaget under rammeområde 5 som det fremgår av Prop. 1 S (2016–2017) fordelt på kapitler og poster.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 5 (90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
Utgifter			
Høyesterett			
61	Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	108 747 000
Justis- og beredskapsdepartementet			
400	Justis- og beredskapsdepartementet		

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	1	Driftsutgifter	495 362 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 569 000
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	31 392 000
	50	Norges forskningsråd	22 851 000
	70	Overføringer til private	7 710 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	13 651 000
410		Domstolene	
	1	Driftsutgifter	2 334 618 000
	21	Spesielle driftsutgifter	69 093 000
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	6 474 000
411		Domstoladministrasjonen	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	84 650 000
414		Forliksråd og andre domsutgifter	
	1	Driftsutgifter	232 061 000
	21	Spesielle driftsutgifter	37 347 000
430		Kriminalomsorgen	
	1	Driftsutgifter	4 612 327 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	88 332 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	44 456 000
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	82 000 000
	70	Tilskudd	23 101 000
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	
	1	Driftsutgifter	189 931 000
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Driftsutgifter	16 632 764 000
	21	Spesielle driftsutgifter	145 307 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	10 732 000
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	27 050 000
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, <i>overslagsbevilgning</i>	219 966 000
	60	Tilskudd til kommuner	13 275 000
	70	Tilskudd	80 080 000
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 974 000
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	184 000 000
442		Politihøgskolen	
	1	Driftsutgifter	587 009 000
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	1	Driftsutgifter	892 885 000
445		Den høyere påtalemyndighet	
	1	Driftsutgifter	240 171 000
446		Den militære påtalemyndighet	
	1	Driftsutgifter	8 704 000
448		Grensekommissæren	

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
	1	Driftsutgifter	5 184 000
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Driftsutgifter	748 345 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 114 000
	70	Overføringer til private	6 338 000
452		Sentral krisehåndtering	
	1	Driftsutgifter	26 744 000
453		Sivil klareringsmyndighet	
	1	Driftsutgifter	8 900 000
454		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Driftsutgifter	726 704 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 140 161 000
455		Redningstjenesten	
	1	Driftsutgifter	105 120 000
	21	Spesielle driftsutgifter	27 087 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 546 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	46 399 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	106 656 000
460		Spesialenheten for politisaker	
	1	Driftsutgifter	46 246 000
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.	
	1	Driftsutgifter	1 090 813 000
467		Norsk Lovtidend	
	1	Driftsutgifter	4 233 000
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker	
	1	Driftsutgifter	16 763 000
469		Vergemålsordningen	
	1	Driftsutgifter	196 649 000
	21	Spesielle driftsutgifter	174 640 000
470		Fri rettshjelp	
	1	Driftsutgifter	689 897 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	47 038 000
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettfærdsvederlagsordning	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	103 742 000
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>overslagsbevilgning</i>	58 132 000
	73	Stortingets rettfærdsvederlagsordning	30 563 000
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre	
	1	Driftsutgifter	24 600 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	365 503 000
473		Statens sivilrettsforvaltning	
	1	Driftsutgifter	46 694 000
474		Konfliktråd	
	1	Driftsutgifter	117 325 000
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak, <i>kan overføres</i>	5 817 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
475		Bobehandling	
	1	Driftsutgifter	76 731 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 318 000
		Sum utgifter rammeområde 5	34 603 591 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3400		Justis- og beredskapsdepartementet	
	1	Diverse inntekter	2 679 000
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 220 000
	3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet	5 114 000
3410		Domstolene	
	1	Rettsgebyr	342 373 000
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	21 533 000
	3	Diverse refusjoner	1 787 000
	4	Vernesaker jordskiftedomstolene	6 012 000
3430		Kriminalomsorgen	
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 930 000
	3	Andre inntekter	24 000 000
	4	Tilskudd	2 297 000
3432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)	
	3	Andre inntekter	1 016 000
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1	Gebyr – pass og våpen	260 954 000
	2	Refusjoner mv.	339 604 000
	3	Salgsinntekter	193 568 000
	4	Gebyr – vakselskap	1 819 000
	5	Personalbarnehage	5 464 000
	6	Gebyr – utlendingssaker	200 972 000
	7	Gebyr – sivile gjøremål	778 839 000
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	21 311 000
3442		Politihøgskolen	
	2	Diverse inntekter	15 986 000
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	17 773 000
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	
	2	Refusjoner	12 697 000
3451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	
	1	Gebyr	144 528 000
	3	Diverse inntekter	25 692 000
	6	Refusjon	2 116 000
3454		Redningshelikoptertjenesten	
	1	Refusjoner	25 197 000
3469		Vergemålsordningen	
	1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	9 333 000

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2016–2017)
3470	Fri rettshjelp	
	1 Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 855 000
3473	Statens sivilrettsforvaltning	
	1 Diverse inntekter	5 000
3474	Konfliktråd	
	2 Refusjoner	663 000
	Sum inntekter rammeområde 5	2 558 337 000
	Netto rammeområde 5	32 045 254 000

1.3 Stortingets vedtak om rammesum

Ved vedtak i Stortinget 5. desember 2016 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fastsatt til kr 32 106 737 000 jf. Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag. De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd.

2. Komiteens merknader

2.1 Komiteens generelle merknader

Komiteen viser til den fremlagte Prop. 1 S (2016–2017).

Komiteen viser til at det 3. desember 2016 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2017 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet, og Kristelig Folkeparti og Venstre. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2016–2017) med løse forslag 5. desember 2016, samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til de positive resultatene av regjeringens politikk. Noen eksempler: Kriminaliteten går ned, bemanningen i politiet øker, oppklaringsprosenten stiger, soningskøen er i praksis avvirket, det er gjennomført et rekordhøyt antall tilrettelagte avhør av barn, og antall fristoversittelser i politiarrest er dramatisk redusert.

Disse medlemmer legger samtidig stor vekt på at trusselen fra militante islamister er alvorlig og blir stadig mer kompleks. Den organiserte kriminaliteten er en økende utfordring. Fremmedstatlig etterretningsaktivitet øker. Vedvarende systemkollaps og manglende myndighetskontroll preger flere land i Midtøsten og Afrika. Regionale våpenkappløp fører til økende mistro mellom land i Asia. Globaliseringen knytter verden tettere sammen, og for Norge og norske interesser kan utvikling og hendelser langt unna raskt kunne få alvorlige konsekvenser.

Disse medlemmer mener at beredskapen i Norge må styrkes, grunnbemanningen i politiet heves og sammenhengen i straffesakskjeden priorite-

res. Disse medlemmer viser til at regjeringen bygger sin politikk på den enkeltes behov for trygghet i hverdagen. For å oppnå dette er man avhengig av et tilstedeværende og effektivt politi, rask og retts-sikker straffesaksbehandling og strafferettslige reaksjoner som sender klare signaler om at uønsket adferd ikke tolereres. Disse medlemmer mener at dømte gjennom soning, eller annen straffegjennomføring, må gis reell mulighet til å leve et liv uten kriminalitet. Disse medlemmer mener at regjeringens forslag til statsbudsjett viderefører og styrker den satsingen som har vært på disse områdene i denne stortingsperioden.

Disse medlemmer mener et sterkt nærpoliti er avgjørende for å skape mer trygghet i samfunnet. Politiet må rustes opp for å møte dagens og fremtidens kriminalitetsutfordringer. Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen har sørget for en betydelig økning i bevilgningene til politiet gjennom fire statsbudsjetter. Nye stillingshjemler og en styrking av politidistriktene vil bidra til mer synlig politi. Det er behov for en økning av antallet politiutdannede og sivilt ansatte for å frigjøre politikraft til politiets kjerneoppgaver og bidra med spesialkompetanse innen prioriterte områder. En vellykket gjennomføring av nærpolitireformen, som et bredt stortingsflertall stiller seg bak, vil frigjøre ytterligere politikraft og komme politidistriktene til gode. Disse medlemmer mener det er riktig av regjeringen å bevilge betydelige midler til oppfølging av politireformen, samt øremerkede midler til både politidistriktene og nye stillingshjemler i politiet.

Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen har økt bevilgningene til politi- og påtalemyndigheten betydelig i denne regjeringsperioden. Det er behov for en økning av antallet politiutdannede og sivilt ansatte for å frigjøre politikraft til politiets kjerneoppgaver og bidra med spesialkompetanse innen prioriterte områder. Disse medlemmer anser det som viktig at det er midler til å ansette de nyutdannede fra Politihøgskolen i politiet, og understreker betydningen av at regjeringen legger opp til å ansette et antall nye politibetjenter tilsvarende antallet politistudenter som går ut av Politihøgskolen. Siden regje-

ringen Solberg tiltrådte, er det satt av midler til å ansette over 1 400 nye politibetjenter. Disse medlemmer viser til ambisjonen i regjeringens politiske plattform om to polititjenestemenn per 1 000 innbyggere på nasjonalt nivå i løpet av 2020. Dersom dagens politisatsing videreføres, vil dette ambisiøse målet nås.

Disse medlemmer understreker betydningen av regjeringens tiltak på kriminalomsorgsområdet. Disse medlemmer viser til at regjeringen arvet et vedlikeholdsetterslep i kriminalomsorgen som er beregnet til 3,3–4,4 mrd. kroner. Dette medfører at det i dag er to hovedutfordringer i kriminalomsorgen: behovet for flere fengselsplasser og vedlikeholdsetterslepet. Disse medlemmer er fornøyd med at bevilgningen til ekstraordinært vedlikehold i kriminalomsorgen fortsetter for fjerde året på rad. Gjennom økt satsing på vedlikehold kan man raskt sette i gang prosjekter som vil både bidra til arbeid, aktivitet og omstilling, samt redusere vedlikeholdsetterslepet i kriminalomsorgen. Disse medlemmer ser også regjeringens satsing på stifinnerenheter for rusbehandling, og er glade for at budsjettet legger opp til etablering av tre nye enheter der mestring og behandling kan erstatte tradisjonell soning for rusavhengige.

Disse medlemmer viser videre til at soningskøen nå i praksis er fjernet. Køen er redusert fra 1 200 personer i 2013, til under 385 personer per 9. september 2016. Disse i overkant av 300 domfelte er i stor grad personer som selv har søkt utsatt soning, eller avventer soning av helsemessige årsaker. Regjeringens suksess med avvikling av soningskøen skyldes i stor grad inngåelsen av en soningsavtale om 242 midlertidige fengselsplasser i Nederland. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen Solberg samtidig arbeider målrettet for at fengselskapasiteten i Norge skal økes. Prosjektering av 300 plasser i Agder, samt en utvidelse av Ullersmo og Eidsberg fengsel med 181 nye plasser er noen av tiltakene regjeringen Solberg har satt i gang i perioden. Disse medlemmer henviser til Meld. St. 12 (2014–2015), og konstaterer at denne kapasitetsøkningen er helt nødvendig for at kriminalomsorgen skal kunne stille et tilstrekkelig antall varetektsplasser til disposisjon for politiet. Disse medlemmer har merket seg at regjeringen arbeider både kortsiktig og langsiktig med å løse de akutte utfordringene i kriminalomsorgen.

Disse medlemmer viser til domstolenes avgjørende rolle i straffesakskjeden. Det er bevilget betydelige midler for å få på plass et nytt og mer effektivt saksbehandlingssystem i domstolene siden 2014, og den elektroniske kommunikasjonen mellom domstoler, politiet og kriminalomsorgen vil bedres gjennom «Stifinner II». Disse medlemmer vil også trekke frem regjeringens viktige prøveprosjekter for

domstolene, blant annet med lyd og bilde for økt rettssikkerhet, samt hurtigbehandling av straffesaker i Oslo. Disse medlemmer er også tilfredse med at regjeringen setter i gang prosessen med prosjektering av nytt tinghus i Drammen.

Disse medlemmer er tilfredse med at regjeringen prioriterer en styrking av den nasjonale beredskapskapasiteten, og er opptatt av økt oppmerksomhet innen hele beredskapsfeltet. Derfor mener disse medlemmer at regjeringens forslag om styrking av PST og oppfølging av politireformen vil bidra til å styrke samfunnets beredskap. Disse medlemmer vil vise spesielt til regjeringens satsing på et nytt analysesystem for PST, som vil effektivisere etterretningsarbeidet vesentlig i situasjoner der sekundene teller. Fullfinansiering av prosjekteringen av nytt beredskapssenter samt en styrking av identitetsarbeidet i politiet er også avgjørende i en beredskapssammenheng.

Disse medlemmer vil understreke viktigheten av regjeringens satsing på sårbare grupper med spesielle behov på justisfeltet. Opprettelsen av 12 kontorer for offeromsorg er en viktig konsekvens av regjeringens målrettede arbeid for voldsofres rettigheter. Statens Barnehus har også fått et historisk løft under regjeringen Solberg, og disse medlemmer konstaterer at denne satsingen økes ytterligere i budsjett for 2017. Disse medlemmer vil også påpeke at denne regjeringen har etablert familievoldskoordinatorer i alle politidistriktene, fjernet foreldelsesfristen for vold og grove overgrep, innført ny straffelov med langt strengere straffer for blant annet familievold, samt at SARA som verktøy for å kartlegge risiko for gjentatt vold er tatt i bruk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at det er en grunnleggende verdi for det norske samfunn at enhver skal føle trygghet i hverdagen og at et trygt samfunn er et felles ansvar. Justispolitikken mulighet for å lykkes er avhengig av at det satses på og arbeides godt med forebygging innen alle samfunnsområder, særlig blant barn og unge – hele oppvekstområdet og innen rus og psykisk helsevern. Dette forutsetter et tett samarbeid mellom alle som arbeider innen disse feltene; fra det offentlige og til de frivillige organisasjoner som gjør en viktig jobb både innen forebygging og innen beredskap. Kriminalpolitikken må forebygge bedre, oppklare mer, reagere raskere og rehabilitere mer effektivt. En rask straffereaksjon mot lovbrøttere har stor betydning og sender et tydelig signal både til offer, gjerningsperson og samfunnet for øvrig om at ugjerningen er sett og får konsekvenser.

Disse medlemmer er kritiske til at regjeringen ikke har kommet lenger med hensyn til å følge opp viktige tiltak foreslått av Gjörv-kommisjonen.

Disse medlemmer er positive til at regjeringen nå har bestemt hvor det nasjonale beredskapssenteret skal lokaliseres, men kritiske til at regjeringen fortsatt ikke kan fortelle når det vil bli oppstart på bygging eller når dette skal stå ferdig. Disse medlemmer er også kritiske til at regjeringen ikke ønsker å følge opp forslaget om en nasjonal skalerbar operasjonssentral. Regjeringen har heller ikke fulgt opp kommisjonens anbefaling og stortingets vedtak om regionale øvings- og beredskapssentre.

Disse medlemmer tar uttalelsene fra Gjörvkommisjonen på alvor om ressursene som ikke fant hverandre og vil styrke nødetatenes arbeid med samvirke og samhandling gjennom å bevilge oppstartmidler til regionale øvings- og beredskapssentre.

Disse medlemmer er opptatte av at politidistriktene settes i stand til å løse sine oppgaver.

Disse medlemmer er opptatt av at Politireformen gjennomføres i tråd med Stortingets intensjoner, at det sikres lokal medvirkning i prosessen slik at endringer blir godt forankret ute i lokalmiljøene. Det er viktig at frigjorte ressurser gjennom reformen benyttes til å sikre en bedre polititjeneste. Under behandlingen av politireformen pekte flertallet på, og understreket, betydningen av at kompetanse og politikraft spres i det enkelte politidistrikt og at dette ikke bare sentraliseres nær politimesteren.

Disse medlemmer ønsker at en større del av de midlene som bevilges til politiet, fordeles til politidistriktene, og er kritiske til at en så stor andel av midlene bindes opp. Disse medlemmer vil styrke politiet ytterligere med frie driftsmidler til politidistriktene. Dette vil sette politiet bedre i stand til å følge opp de prioriterte områdene som bl.a. vold i nære relasjoner, overgrep mot barn o.l.

Disse medlemmer viser til at redningsberedskapen i Norge hviler på tre søyler, den offentlige, det private og frivilligheten. Frivilligheten representerer en av Norges viktigste redningsressurser til lands og til sjøs. Det er viktig at de har gode og forutsigbare vilkår knyttet til sitt bidrag. Disse medlemmer ønsker derfor å styrke tilskuddet til de frivillige i redningstjenesten.

Styrking av barns rettssikkerhet

Disse medlemmer er opptatt av barns rettssikkerhet og derfor domstolenes arbeid med barnesaker. Det er viktig at det legges til rette for økt kompetanse i saker som involverer barn i domstolene og i politiet.

Disse medlemmer mener at barnehusene må sikres tilstrekkelig med ressurser for å møte saksmengden – slik at barn slipper å vente på avhør og for å sørge for at barna får den oppfølgingen de trenger i forbindelse med avhøret, blant annet medisinsk undersøkelse. Stortinget vedtok i 2015 nye regler for

avhør av barn og mennesker med utviklingshemninger som er utsatt for vold og overgrep. Disse reglene er et viktig neste steg i arbeidet med å styrke rettssikkerheten til brukerne av barnehusene. Blant annet skal flere gis adgang til å benytte barnehusene, og det legges opp til at det kan tas flere avhør i hver enkelt sak. Regelendringene vil gi økt saksmengde og behov for økte ressurser både ved barnehusene og i politiet.

Disse medlemmer mener at alle barn under 18 år utsatt for vold eller overgrep skal kunne benytte seg av barnehusene. Dette forslaget ble nedstemt i Stortinget. Disse medlemmer vil fortsette å jobbe for at alle barn opp til 18 år utsatt for denne typen lovbrudd skal kunne få den hjelpen de har behov for ved barnehusene.

Disse medlemmer mener at for å sikre høy kvalitet og faglig sikring, må bevilgningen til barnehusene øremerkes og barna som kommer på barnehus, må sikres relevant og nødvendig medisinske undersøkelser. Disse medlemmer vil peke på viktigheten av at Kripos styrker sitt arbeid mot overgrep mot barn på nett og at forskningen på feltet intensivres.

Straff som virker og flere soningsplasser i Norge

Disse medlemmer vil styrke innholdet i soningen for å hindre tilbakefall til ny kriminalitet. Disse medlemmer ønsker å få utredet hvordan kvinner kan sikres bedre soningsforhold og øke bruken av alternative soningsformer. Bruk av alternative soningsformer legger til rette for god tilbakeføring.

Disse medlemmer mener at regjeringen har sviktet når det gjelder å etablere ny fengselskapasitet i Norge. Bygging av nytt fengsel på Ullersmo og i Eidsberg gir kun netto 9 nye fengselsplasser, og regjeringens viktigste bidrag til å øke kapasitet på lukkede fengselsplasser i Norge er gjennom dublering. De pengene regjeringen bruker på å leie fengselskapasitet i Norgerhaven fengsel i Nederland, burde vært benyttet til å bygge flere fengselsplasser i Norge.

Disse medlemmer viser til at en straffegjennomføring med et variert og godt innhold i soningen, samt god progresjon mot løslatelse forebygger ny kriminalitet, vil hjelpe den domfelte til et liv etter soning uten ny kriminalitet. Det krever ansatte i fengslene med variert faglig bakgrunn og tid til å gjennomføre blant annet programarbeid. Disse medlemmer vil derfor styrke de frie driftsmidlene til fengslene for å få dette på plass.

Disse medlemmer er positive til at regjeringen utvider omfanget av bruken av EK, men mener ordningen kunne utvides til å omfatte lengre dommer, samt til å kunne benyttes som et alternativ til varetektsfengsling.

Kvinner i fengsel

Disse medlemmer mener det er behov for å styrke innholdet i soningen til kvinner i fengsel. I fengsel der det er få kvinner i forhold til menn, viser det seg at kvinner ofte har et dårligere innholdsmessig tilbud enn mennene. En levekårsundersøkelse blant innsatte i norske fengsler viste at mange kvinnelige innsatte har vært utsatt for vold og overgrep. Disse medlemmer ønsker å styrke mulighetene for at innsatte kvinner skal få økt tilgang til psykiater/psykologhjelp, yrkesrettede tiltak og flere egne soningsavdelinger, blant annet i det nye Agder fengsel.

Senter mot arbeidslivskriminalitet

Disse medlemmer mener en målrettet satsing mot arbeidslivskriminalitet er viktig, derfor var opprettelsen av fem Senter mot arbeidslivskriminalitet et skritt i riktig retning. For at disse sentrene og deres samspillspartnere skal lykkes, må de ha tilstrekkelige rammebetingelser. Det er samtidig avgjørende at denne innsatsen evalueres fortløpende, slik at eventuelt behov, muligheter og begrensninger kan adresseres hensiktsmessig. Opprettelsen av senter er i seg selv ingen reell satsing, med mindre dens virksomhet følges opp og understøttes tilstrekkelig. Disse medlemmer ønsker derfor å sørge for at politidistriktene har økonomisk handlingsrom til å kunne ta seg av de sakene som sentrene til enhver tid avdekker.

Disse medlemmer viser for øvrig til budsjettforliket hvor den såkalte effektiviseringsreformen økes med 0,3 pst. Disse medlemmer har teknisk valgt å legge kuttene i sin helhet på kap. 2309 post 1 under finanskomiteens rammeområde.

Disse medlemmer fremmer i tillegg til forslag nevnt under de ulike kapitlene følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan Fremskrittspartiets forslag om jobbgaranti til politistudenter, jf. Dokument 8:97 S (2012–2013), er tenkt innfridd i inneværende stortingsperiode.»

«Stortinget ber regjeringen redegjøre for om det finnes en nedtrappingsplan for opptaket ved Politihøgskolen når målet om 2 polititjenestemenn/kvinner pr. 1 000 innbygger er nådd i 2020, og samtidig opplyse overfor Stortinget om når Politihøgskolen starter med redusert opptak i forhold til dagens nivå.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at mest mulig av de budsjettmidlene som Stortinget bevilger til politiet, blir tilført driftsrammene til politidistriktene, og at pengebruken i Politidirektoratet begrenses.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal plan for å etablere regionale øvings- og beredskaps-sentre for samtrening og kompetansebygging mellom nød- og beredskapsstatene.»

«Stortinget ber regjeringen øremerke midlene til Statens Barnehus innenfor Politidirektoratets rammer.»

«Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan man kan skaffe flere barneleger med sosialpediatrisk kompetanse ved landets sykehus.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnehus i landet skal få like vilkår for finansiering av medisinsk personell og kompetanse.»

«Stortinget ber regjeringen utarbeide sentrale retningslinjer for Statens Barnehus som bl.a. skal inneholde retningslinjer for hvilken medisinsk kompetanse barnehusene må ha tilgang til for å sikre barna nødvendig medisinsk undersøkelse samt nødvendig og relevant medisinsk hjelp.»

«Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av behovet for en styrking av rammevilkårene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten.»

«Stortinget anmoder regjeringen om å iverksette klare tiltak for å bedre likestillings- og mangfoldsarbeidet i Justis- og beredskapsdepartementet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en oversikt over hvilke tiltak som er satt i verk.»

«Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot vold og overgrep mot barn, herunder vold og overgrep mot barn på nett.»

«Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjettramme øremerke 11 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep på nett.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag til ulike modeller for årlige drøftinger mellom staten og Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen.»

«Stortinget ber regjeringen raskest mulig starte arbeidet med å bygge nye, lukkede plasser, i Halden, Skien og Vik fengsel.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at trygge nærmiljø og gode oppvekstvilkår for barn og unge er en viktig forutsetning for å forebygge kriminalitet. Dessverre

opplever for mange vold og kriminalitet. Mye kunne vært unngått gjennom forebyggende arbeid i nærmiljøet og tidlig innsats overfor unge i risikozonen. Nærpoliti er en viktig faktor i det forebyggende arbeidet. Dette medlem viser til at nærpoltireformen skal sikre at politiet er der innbyggerne oppholder seg. Antall politidistrikt ble redusert fra 27 til 12 for å sette politiet i bedre stand til å ivareta beredskapen og sikkerheten. Formålet med reformen var å gi politiet mulighet til å løse kjerneoppgavene bedre og mer effektivt, samt sikre et mer tilgjengelig og tilstedeværende politi i hele landet. I den forbindelse er tjenestestrukturen viktig. Dette medlem viser til behandling av nærpoltireformen på Stortinget, jf. Innst. 306 S (2014–2015). Her ble kommunenes rolle og involvering i endring av tjenestestrukturen nøye behandlet. I tillegg ble det vedtatt at berørte kommuner kan påklage vedtak om nedleggelse av tjenestekontor til Justis- og beredskapsdepartementet. Dette medlem viser til at et kontor i seg selv ikke bidrar til et politi nær folket. Mange kontor har i dag korte åpningstider og er dermed ikke tilgjengelige for folk, selv om de er geografisk spredt i landet. Sammenslåing av lokale tjenestesteder kan derfor i noen tilfeller bidra til å frigjøre tid og ressurser, slik at politifolk kan være mer tilgjengelige og til stede i nærmiljøene. Dette medlem viser til at det er helt avgjørende at endring i tjenestestrukturen blir gjort på en god måte, og da er lokal involvering helt avgjørende. Dette medlem forventer at regjeringen følger vedtakene som flertallet på Stortinget vedtok i forbindelse med nærpoltireformen.

Dette medlem viser til at gode rammevilkår for politiet er sentralt for å sikre at de kan utføre sitt samfunnsoppdrag. Det er avgjørende at politiet ikke bare måles på det som tilsynelatende er lett å måle, men at målstyringen gir tydelige føringer på det som er viktig at politiet prioriterer.

Dette medlem viser til at vold i nære relasjoner er et stort samfunnsproblem. Skal vi klare å bekjempe denne grove kriminaliteten, er det helt nødvendig å styrke flere felt. Det offentlige har et ansvar for å hjelpe både offer og overgriper, og da er en helhetlig satsing avgjørende for å lykkes. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti har foreslått en betydelig styrking innen helse-, familie- og justissektoren i sitt alternative budsjett.

Dette medlem viser til at de siste årene har anmeldelsene knyttet til vold i nære relasjoner økt, og omfangsundersøkelser viser at det fremdeles er store mørketall. Antall tilrettelagte avhør ved Statens Barnehus har økt til og med september med 38 pst. sammenlignet med samme periode i 2015. Andel gjennomførte tilrettelagte avhør hittil i 2016 innenfor den lovpålagte fristen var på 44 pst., og ifølge oversikt fra Justis- og beredskapsdepartementet er det

store forskjeller mellom de ulike politidistriktene knyttet til hvor stor andel som tas utenfor fristen. Dette medlem viser til at utfordringer knyttet til ventetid for tilrettelagte avhør er en kjent problemstilling, og at det nå må iverksettes konkrete og målrettede tiltak for å løse dette. Dette medlem viser til at både politiet og Statens Barnehus må styrkes for å sikre forsvarlig etterforskning og at avhør tas innenfor den lovpålagte fristen. I tillegg er det viktig å sikre at volds- og overgrepssatte barn som avhøres ved Statens Barnehus, får god oppfølging. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett for 2017 hvor det foreslås en økt bevilgning på 60 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til politiet for å sikre flere påtalejurister, etterforskere og avhørere knyttet til vold mot barn. I tillegg foreslås økt bevilgning til Kripos sin seksjon for seksuallovbrudd med 20 mill. kroner og Kripos sitt arbeid knyttet til bekjempelse av internettrelaterte overgrep mot barn med 20 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Dette medlem viser så til forslag om å øke bevilgningen til Statens Barnehus med 50 mill. kroner og 20 mill. kroner til å sikre at avhør av unge som begår seksuelle overgrep, skal foretas på Statens Barnehus. Kristelig Folkeparti fremmet vinteren 2015 forslag om en helhetlig opptrappingsplan for å bekjempe vold i nære relasjoner, jf. Innst. 315 S (2014–2015). Et enstemmig Storting stemte for forslaget. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår en styrking av bekjempelse av vold i nære relasjoner i sitt alternative budsjett på nesten en mrd. kroner og på justisfeltet med til sammen over 170 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at millioner av mennesker lever i slaveri i verden i dag, langt flere enn under den transatlantiske slavehandelen. Dette medlem viser til at menneskehandel er en stor utfordring både internasjonalt og nasjonalt. Arbeidet med å bekjempe menneskehandel må derfor intensiveres. Dette medlem viser til at norske myndigheter siden den første handlingsplanen mot menneskehandel ble utarbeidet av regjeringen Bondevik i 2003, løpende har vurdert og justert tiltakene for å bekjempe menneskehandel samt assistere dens ofre.

Dette medlem viser til at den forrige handlingsplanen mot menneskehandel gikk ut i 2014, og regjeringen har nå brukt om lag to år på å komme med en ny plan. Det er langt på overtid. Dette medlem viser til at selv om det har gått lang tid, er det bra at den nye handlingsplanen nå er på plass. Dette medlem vil følge iverksettelsen av planen nøye, da den inneholder mange vedtak som Kristelig Folkeparti har fått gjennomslag for på Stortinget. Dette gjelder blant annet spesialiserte team i alle politidistriktene som skal etterforske menneskehandel.

Dette medlem mener at i kampen mot menneskehandel er det helt avgjørende at politiet har kapasitet til å etterforske. Menneskehandelsaker er komplekse og grenseoverskridende. Ofre for menneskehandel er i en svært sårbar situasjon og trenger derfor et trygt sted å bo, helsehjelp, psykologtilbud og annen bistand. For å sikre den kompetansen som allerede foreligger, er det derfor etter dette medlems mening viktig å sikre forutsigbarhet for tiltakene. Dette medlem viser til budsjettforliket for 2015 mellom regjeringen og samarbeidspartiene hvor Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for å etablere team i de fem største byene i Norge, som skal etterforske menneskehandel, noe regjeringen har fulgt opp i Prop. 1 S (2015–2016). Dette medlem viser til Innst. 6 S (2015–2016) hvor Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for at det skal etableres slike team i alle politidistriktene. Dette medlem viser til at slike team enda ikke er etablert, men vil følges opp i handlingsplanen mot menneskehandel. Dette medlem viser til at det haster å få på plass teamene. Dette medlem viser til Kristelig Folkeparti sitt alternative budsjett hvor det foreslås en økning på 22,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til etablering av spesialiserte grupper som skal etterforske menneskehandel i alle politidistriktene med virkning fra 1. juli 2017. I tillegg foreslås det økt bevilgning til politiet med 22 mill. kroner for å sikre team i alle politidistrikt som skal etterforske sexkjøpsloven med virkning fra 1. juli 2017. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økt bevilgning med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til Kripos sin seksjon for etterretning til bekjempelse av menneskehandel. Det foreslås i tillegg 5 mill. kroner til handlingsplan mot menneskehandel, samt 5 mill. kroner til frivillige organisasjoner som bekjemper menneskehandel og sikrer sosiale tiltak for prostituerte. Kristelig Folkeparti foreslår også at Lauras hus skal etablere 3 nye oppfølgingsleiligheter for ofre for menneskehandel, samt driftsmidler til Nadheim. Dette medlem viser til at det i alternativt budsjett foreslås økt bevilgning på 2 mill. kroner til nevnte formål, med henholdsvis 1 mill. kroner til hvert av tiltakene. I tillegg foreslås det å rette opp regjeringens kutt til Au Pair Center på 3 mill. kroner, samt økte midler til Norsk organisasjon for asylsøkere med 2,2 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at balanse i straffesakskjeden er avgjørende for å sikre god og forsvarlig saksbehandling gjennom hele prosessen, både for offer og tiltalte. Domstolene sliter med etterlep og restanser, og saksomfanget har økt de siste årene. Dette gjelder både sivile- og straffesaker. Dette medlem mener derfor det er viktig at regje-

ringen følger situasjonen nøye for å sikre at innbyggernes rettssikkerhet ikke svekkes. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en økning på 10 mill. kroner til økt bemanning i domstolene.

Dette medlem viser til at belegget i kriminalomsorgen i lang tid har vært høyt, men at soningskøene nå ser ut til å gå ned blant annet på grunn av leie av fengselsplasser i Nederland. Dette medlem viser til at dette er et midlertidig tiltak og at det derfor er helt avgjørende å få bygget flere plasser i Norge. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en økning på 21 mill. kroner til utvidelse av Vik fengsel med 30 fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå, samt å øke bevilgningen med 7 mill. kroner til bygging og drift av 40 åpne fengselsplasser i Arendal fengsel avdeling Evje. Dette medlem viser til høringen i justiskomiteen hvor det kom frem at høyt belegg medfører utfordringer knyttet til tilbud til den enkelte innsatte. Skal vi klare å hjelpe domfelte med et liv uten kriminalitet etter endt soning, er det helt nødvendig å sikre god rehabilitering. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative statsbudsjett har foreslått å omfordele 50 mill. kroner fra vedlikehold i kriminalomsorgen til økt bemanning og frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. Dette medlem viser til at omfordelingen går til 40 mill. kroner til økt bemanning i kriminalomsorgen, samt 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen. Dette medlem viser til at Halden fengsel har hatt gode erfaringer med å tilby retreat til innsatte. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås en økning på 1 mill. kroner til nevnte formål.

Dette medlem mener at arbeidslivskriminalitet er et økende problem i ulike sektorer, og bidrar til et useriøst arbeidsliv og svekker tilliten i samfunnet. For å bekjempe arbeidslivskriminalitet og andre former for kriminalitet knyttet til arbeidslivet bevilger Kristelig Folkeparti midler til syv nye sentre som skal bekjempe arbeidslivskriminalitet, slik at det kan etableres slike sentre i alle politidistriktene. Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen med 86,6 mill. kroner til berørte etater (Nav, Skatteetaten, politiet og Arbeidstilsynet) sammenlignet med regjeringens forslag til nevnte formål. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i tillegg foreslår 10 mill. kroner til Arbeidstilsynet i sitt alternative budsjett sammenlignet med regjeringens forslag, for å styrke deres arbeid knyttet til arbeidslivskriminalitet.

Dette medlem viser til at det er store utfordringer i domstolene knyttet til bemanning, og det samme gjelder den høyere påtalemyndighet. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative

statsbudsjett hvor det foreslås en økning på henholdsvis 10 og 5 mill. kroner til de nevnte formål.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er grunnleggjande at vi fører ein justispolitikk med fokus på nærleik, samhandling og førebygging. Politiet må vere til stades der folk bur, og vi må leggje til rette for meir førebyggjande arbeid og betre samhandling. Dette er ein føresetnad for å ivareta borgarane sin tryggleik over heile landet.

Denne medlemen vil peike på at dei siste åra har blitt ein stadig større kompleksitet i straffesakene, noko som har ført til auka belastning på heile strafferettspleia. Dei siste åra har vi sett ein stor auke i arbeidslivskriminaliteten og den økonomiske kriminaliteten, i tillegg til at politiet stadig møter nye utfordringar som følgje av fleire tilreisande kriminelle. Vald, drap, ran, valdtekt og vald i nære relasjonar er alvorleg kriminalitet som må bli prioritert høgt i heile straffesakskjeden. Når publikum opplever at desse og andre saker ikkje blir prioritert og løyst, så blir tiliten til politi og rettsvesen svekka.

Denne medlemen viser til at den satsinga som Senterpartiet har gjort framlegg om i sitt alternative budsjett på politi, domstolar og kriminalomsorga er meint å styrke heile straffesakskjeden. Justissektoren er i tillegg avhengig av eit godt samarbeid med ideelle organisasjonar, stiftelsar og frivillige. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om auka bevillingar til desse organisasjonane.

Denne medlemen vil understreke at nærpoliti er eit omgrep som må fyllast med innhald. Denne medlemen viser til at Senterpartiet ønskjer eit politi som er til stades der folk bur. Denne medlemen ønskte derfor ei anna politireform enn den sentraliseringsreforma som regjeringa gjennomfører. Eit politi som er til stades, har ein preventiv og førebyggjande effekt, og lensmannskontora må settast i stand til å ha stor nok bemanning til at dei kan vere synlege i lokalsamfunna. I tillegg til dette må politiet bli styrka ytterlegare for å avdekke og etterforske økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet, samt kunne fortsette å intensivere arbeidet for å etterforske og kjempe mot annan kriminalitet.

Denne medlemen er uroa over den utfordrande økonomiske situasjonen i politiet dei siste åra, og er kritisk til den aukande veksten i Politidirektoratet, som skjer parallelt med aukande konsulentbruk. Politiet i distrikta utfører viktige tenester, og det er dei som møter folk i kvardagen. Denne medlemen meiner at ein må sette av eigne midlar til distriktpolitiet for å kunne målrette stillingar mot distrikta, og sikre betre bemanning ved lensmannskontora.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om å auke bevillinga til politidistrikta med 500 mill. kroner, slik at politidistrikta kan satse på tilsetningar og investere i betre materiell. Denne medlemen meiner at dette er heilt naudsynt for å snu trenden som går ut på at ressursane har blitt meir og meir sentralisert dei siste åra. I alternativt budsjett har Senterpartiet i tillegg gjort framlegg om ei tiltakspakke for å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet.

Denne medlemen vil understreke at barnehusa har ei viktig rolle i etterforskinga av alvorleg kriminalitet, og at Senterpartiet er opptatt av at ungar skal få like god hjelp, uavhengig av kvar i landet dei bor. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i alternativt budsjett foreslår å auke bevillingane til barnehusa.

Denne medlemen vil framheve at domstolane har ei klart aukande saksmengde og fleire kompliserte saker. Samtidig veit vi at når straffesaker blir raskt avgjorde, så styrker dette rettssikkerheita og er positivt for alle dei involverte partane. Det må derfor vere en prioritet å sette domstolane i stand til å holde måltala for saksavviklinga. Denne medlemen meiner at domstolane må styrkast med nye dommarårsverk, og Senterpartiet foreslår i alternativt budsjett 14 mill. kroner til dette formålet. I tillegg foreslår Senterpartiet i alternativt budsjett ei auka bevilling på 14 mill. kroner til å styrke jordskiftedomstolane, og redusere lønnsgapet mellom jordskiftedommarane og tingrettsdommarane.

Denne medlemen meiner det er oppsøksvekkjande at regjeringa i sitt framlegg til statsbudsjett legg opp til ein omkamp om domstolstrukturen. Denne medlemen meiner at det verken er naudsynt eller føremålstenleg å leggje ned dei små og mellomstore domstolane. Folk må oppleve nærleik til den dømande verksemda, og domstolane må vera tilgjengelege for dei som treng å oppsøkje dei. Denne medlemen viser til at Senterpartiet vil stanse trenden med at mindre domstolar i distrikta blir tappa for ressursar, at domstolar får innført felles leing og at domstolane på ulike vis blir utsette for «sniknedlegging». Denne medlemen vil understreke at når Senterpartiet vil verne domstolane mot innføring av felles leing og samanslåingar, gjeld dette også jordskifterettane.

Denne medlemen viser til prosjektet «Digitale domstolar» som går ut på at saksbehandlinga i Høgsterett, lagmannsrettane og dei tolv største tingrettane blir digitalisert. Dette er positivt og kan betre effektiviteten i domstolane vesentleg. Denne medlemen meiner likevel at dei mindre tingrettane må inkludrast i dette prosjektet frå starten av. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alter-

native budsjett foreslår ei auka bevilning på 22 mill. kroner til dette formålet i 2017.

Denne medlemen vil peike på at kriminalomsorga i størst mogleg grad skal hindre at dei som er dømde for ei kriminell handling, på nytt går tilbake til kriminaliteten. Då må straffegjennomføringa virke både allmennpreventivt og gjere innsette i stand til å bli tilbakeført til samfunnet og leve lovlydige liv etter soninga er ferdig. Denne medlemen ser eit stort behov for å satse på kriminalomsorga i Noreg, men vil understreke at regjeringa sitt forslag om strukturendringar ikkje er løysinga på dei utfordringane som finst i kriminalomsorga i dag.

Denne medlemen meiner at pengane i kriminalomsorga må brukast i Noreg. Denne medlemen vil derfor understreke at Senterpartiet ønskjer å avslutte avtalen om leige av fengselsplassar ved Norgerhaven fengsel i Nederland, og heller prioritere utbygging av fengselsplassar i Noreg. Det er behov for både bygging av nye fengsel og rask utbygging av eksisterande fengsel. Denne medlemen viser til at Senterpartiet foreslår midlar til utbygging av Vik og Hustad fengsel, styrking og utviding av Slidreøya fengsel, i tillegg til forprosjektering av Mosjøen fengsel og Soningssenter Sunnmøre.

Denne medlemen meiner at sjølv om soningskøen må haldast lav, er det vel så viktig å sørge for nok bemanning i fengsla. I dag går manglande bemanning utover tryggleiken til dei tilsette og tilbodet til dei innsette. Auka bemanning er ein føresetnad for at dei tilsette kan kjenne seg trygge på arbeidsplassen, og at kriminalomsorga kan følgje opp dei politiske måla som er sett for innhaldet i soninga til dei innsette. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår ei auka bevilning på 150 mill. kroner til drift i kriminalomsorga, slik at det kan satsast på tilsetingar, betre forhold for dei tilsette og betre tilbod for dei innsette. Denne medlemen vil framheve at dei frivillige organisasjonane i kriminalomsorga gjer eit særskild viktig arbeid, og viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett også har gjort framlegg om auka bevilningar til desse.

2.2 Merknader til de enkelte kapitler

Kap. 61 Høyesterett

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekkjer faste og variable lønnsutgifter. Bemanningen i Høyesterett utgjorde 20 høyesterettsdommerårsverk og 23 utredere og 26 andre årsverk per 1. mars 2016. Bevilgningen skal vidare dekke øvrige driftsutgifter som følger av Høyesteretts virksomhet. Komiteen vil vidare vise til at bevilgningen foreslås økt med 1 mill. kroner for å øke antall oversettere i Høyesterett.

Komiteen vil vise til at bevilgningen foreslås økt med 1,5 mill. kroner i henhold til lønnsøkningen for dommere i Høyesterett i perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2017.

Komiteen vil vidare vise til at pensjonsutgiftene foreslås overført fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet. For kap. 61 post 1 innebærer dette at bevilgningen økes med 10,1 mill. kroner. Videre viser komiteen til at bevilgningen foreslås redusert med 475 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter. Det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 61 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3061 post 3, jf. forslag til vedtak. Det foreslås en bevilgning på posten på 108,7 mill. kroner.

Komiteen støtter forslagene til bevilgninger under posten.

Komiteen vil bemerke nødvendigheten av at Høyesterett har tilgjengelig utrednings- og oversetterkapasitet. Det er i denne stortingsperioden tidligere bevilget 1,5 mill. kroner til tre nye utrederstillinger i Høyesterett, og dette følges opp i statsbudsjettet for 2017 ved å foreslå å øke bevilgningen med 1 mill. kroner til flere oversettere i Høyesterett. Dette er et viktig og etterlenget tiltak som vil gjøre tilgjengeligheten til dommer enklere.

Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet

Komiteen viser til at Justis- og beredskapsdepartementet forvalter ansvaret for de bærende elementene for Norge som rettsstat, blant annet politipåtalemyndighet og domstol.

Komiteen påpeker at departementet har en sentral rolle som koordinator og pådriver i alt beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeid i sivil sektor, i tråd med Instruks for departementenes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. kongelig resolusjon av 15. juni 2012.

Komiteen registrerer at Justis- og beredskapsdepartementet har gjennomført en organisasjonsutviklingsprosess for å styrke det interne arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

Komiteen vil bemerke at Justis- og beredskapsdepartementet har gjennomført en organisasjonsutviklingsprosess for å styrke arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Dette har resultert i opprettelse av en egen avdeling for samfunnssikkerhet, og etablering av et døgnbemannet sivil situasjonssenter i departementet.

Komiteen viser til at det foreslås å øke bevilgningen til Kontroll- og kommunikasjonsutvalget med 5,4 mill. kroner som følge av utvidet adgang til bruk av kommunikasjonskontroll, ransaking, romavlyt-

ting, teknisk sporing, kameraovervåking og tvangsmidler i avvergende og forebyggende øyemed.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet vil vise til at departementet med sine underliggende etater i liten grad har utviklet seg til å bli mer likestilt i denne regjeringsperioden. De målsettinger som er satt, er ikke innfridd i år heller. De fleste underliggende etater har en overvekt av mannlige ledere, men det er også flere med overvekt av kvinnelige ledere.

Disse medlemmer erkjenner at det er et langsiktig arbeid, men mener at oppfølgingen av dette kunne vært bedre, og målene klarere.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan med konkrete mål for hvordan likestilling i departementet og de underliggende etatene skal realiseres innenfor en bestemt tidsramme.»

Disse medlemmer viser til svar fra finansministeren på budsjettspørsmål nr. 214, der det står om avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen til regjeringen Solberg at:

«Reformen følges imidlertid ikke av et system for rapportering, og vi kan derfor ikke slå fast de direkte effektene av de gjennomførte tiltakene.»

Disse medlemmer vil bemerke at dette er en underlig form for reform, som utelukkende består av økonomiske kutt, uten at regjeringen virker interessert i å finne ut om den virker eller har kvalitativ effekt. Et mer passende begrep for reformen ville vært «sparetiltak».

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet viser til at tilsvarende effektiviseringsreformer for offentlig sektor er innført i en rekke land (bl.a. Danmark, Sverige og Finland), og at OECD har anbefalt Norge å innføre et slikt effektiviseringstiltak. Flertallet legger til grunn at statlige etater har en årlig produktivitetsvekst slik en finner i privat næringsliv. Deler av denne produktivitetsgevinsten trekkes inn gjennom ABE-reformen for å finansiere høyt prioriterte sektorer. Flertallet ser at ABE-reformen gir statlige etater sterke incentiver til å effektivisere og gode muligheter for å planlegge driften slik at produktivitetsgevinstene nås. Gjennom ABE-reformen frigjøres midler som settes inn på områder som er høyere prioritert, enn administrasjon av offentlig sektor.

Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 3400 Justis- og beredskapsdepartementet

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 410 Domstolene

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker faste og variable lønnsutgifter og lønnsutgifter til tilkalte og ekstraordinære dommere i tingrettene, jordskifterettene og lagmannsrettene.

Komiteen vil vise til at bemanningen ved tingrettene utgjorde 374 dommerårsverk, 131 dommerfullmektigårsverk og 698 andre årsverk per 1. mars 2016. Bemanningen ved lagmannsrettene utgjorde 169 dommerårsverk og 110 andre årsverk per 1. mars 2016. Bemanningen ved jordskifterettene utgjorde 87 dommerårsverk og 147 andre årsverk per 1. mars 2016. Bevilgningen skal videre dekke alle ordinære driftsutgifter og investeringer knyttet til de enkelte domstolene. Bevilgningen dekker også utgifter til Finnmarkskommisjonen, Utmarksdomstolen for Finnmark, Tilsynsutvalget for dommere og Innstillingsrådet for dommere.

Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås økt på følgende områder:

- 28 mill. kroner til igangsetting av prosjektet Digitale domstoler, herunder fulldigitalisering av saksbehandlingen i de tolv største tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett. Det vises til omtale av forbedret elektronisk kommunikasjon mellom politi og påtalemyndigheten, domstolene og kriminalomsorgen (Stifinner II) under programkategori 06.40, og kap. 440 post 1.
- 2,2 mill. kroner til Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett i forbindelse med prosjekt med hurtigbehandling av straffesaker i Oslo. Til sammen foreslås det bevilget 4,4 mill. kroner til domstolene i forbindelse med prosjektet i 2017.
- 6,5 mill. kroner for å fullføre etableringen og starte driften av sikkerhets- og adgangskontroll i Oslo tinghus.
- 3 mill. kroner for å fullføre forprosjektering av ny tinghusløsning i Drammen.

Komiteen viser videre til at det i proposisjonen vises til omtale under Barne- og likestillingsdepartementets programkategori 11.20 Tiltak for barn og unge. Bevilgningen på posten foreslås økt med 3

mill. kroner i forbindelse med lovendringen om å gi kommunene utvidet adgang til å pålegge hjelpetiltak.

Komiteen viser også til at pensjonsutgiftene foreslås overført fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet.

For kap. 410 post 1 innebærer dette at bevilgningen økes med 196,6 mill. kroner.

Komiteen vil videre vise til at bevilgningen foreslås redusert på følgende områder:

- 7,1 mill. kroner reduseres som følge av at konseptvalgutredningene (KVU) for nye tinghusløsninger i Bergen og Stavanger er fullført. Bevilgningen foreslås økt med 23,5 mill. kroner i henhold til lønnsøkningen for dommere i tingrettene og lagmannsrettene for perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2017.
- 8,3 mill. kroner reduseres som følge av ny avtale mellom Domstoladministrasjonen og Direktoratet for økonomistyring (DFØ) om kjøp av regnskapstjenester.
- Bevilgningen foreslås redusert med 2,5 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 470 post 1 i forbindelse med dekning av partenes sakskostnader i saker for Utmarksdomstolen.
- 1,1 mill. kroner reduseres i forbindelse med overgangen til digital post til innbyggere og næringsliv, jf. omtale under kap. 400.
- 10,3 mill. kroner reduseres som et ledd i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen viser til vanlig praksis hvor det foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 post 3, jf. forslag til vedtak.

Komiteen merker seg at det foreslås en bevilgning på posten på 2 334,6 mill. kroner.

Komiteen peker på at domstolene har ansvar for å ivareta rettssikkerheten ved å avsi dommer og treffe avgjørelser i straffesaker innen rimelig tid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er opptatt av å styrke kapasiteten i domstolene. Flertallet vil påpeke nødvendigheten av både å styrke kompetansen i domstolene og behovet for nye og moderne saksbehandlerløsninger. Det følges opp i statsbudsjettet ved at det foreslås å bevilge 28 mill. kroner til igangsetting av prosjektet Digitale domstoler, herunder fulldigitalisering av saksbehandlingen i de tolv største tingrettene, lagmannsrettene og Høyesterett. De samlede kostnadene over seks år er beregnet til rundt 200 mill. kroner, og vil være et historisk digi-

talt løft for domstolene der målet er å kutte i fysiske saksdokumenter, køer og saksbehandlingstid.

Flertallet viser til at bevilgningen til Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett foreslås økt med 2,2 mill. kroner i forbindelse med prosjekt for hurtigbehandling av straffesaker i Oslo. Tiltaket er viktig for å kunne ilegge dom raskt i visse straffesaker og for tryggheten i samfunnet.

Flertallet viser også til at bevilgningen foreslås økt med 6,5 mill. kroner til Oslo tingrett for å fullføre etableringen og starte driften av sikkerhets- og adgangskontroll i Oslo tinghus. Med dette tiltaket vil sikkerheten i Oslo tinghus bli vesentlig bedre og gi økt trygghet for dem som har sitt daglige virke i domstolen.

Flertallet viser videre til Prop. 1 S (2016–2017) hvor det fremgår at regjeringen vil starte et arbeid med å utforme mandat og nedsette et utvalg som skal utrede fremtidig domstolstruktur. Regjeringen legger opp til at utvalget skal utrede ulike tilknytningsformer mellom Domstoladministrasjonen (DA) og den utøvende makt. Det skal også vurderes om andre spørsmål knyttet til domstolenes uavhengighet skal inngå i mandatet.

Flertallet viser til at det er om lag 20 år siden domstolene har vært gjenstand for en utredning; NOU 1999: 22 Domstolene i første instans og NOU 1999: 19 Domstolene i samfunnet. Disse utredningene medførte en rekke endringer, blant annet domstolstrukturen, opprettelsen av Domstoladministrasjonen, Innstillingsrådet for dommere og Tilsynsutvalget. Mye har endret seg siden de siste utredningene kom. Det er derfor etter flertallets mening positivt at det nå settes ned et utvalg som skal se på domstolenes uavhengighet. Flertallet påpeker at utvalget må utrede alle relevante problemstillinger knyttet til domstolenes uavhengighet, samt må det utredes nærmere om endringene som ble innført på begynnelsen av 2000-tallet, har gitt de ønskede resultater. Flertallet mener at utvalget også må drøfte spørsmål om domstolenes virksomhet, organisering, drift og ledelse, samt finansiering. Flertallet viser til at domstolkommisjonen må være bredt sammensatt for å belyse problemstillinger knyttet til domstolenes uavhengighet, effektivitet og kvalitet i et mer langsiktig perspektiv.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor bevilgningen foreslås økt med 10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til økt bemanning i domstolene.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet meiner det er oppsiktsvekkjande at regjeringa i sitt framlegg til statsbudsjett legg opp til ein omkamp

om domstolstrukturen. Ordlyden i framlegget tyder på at det er struktur som er det prioriterte formålet for å setje ned eit domstolsutval. Denne medlemen meiner at det verken er naudsynt eller formålsstenleg å leggje ned dei små og mellomstore domstolane. Folk må oppleve nærleik til den dømande verksemda, og domstolane må vere tilgjengelege for dei som treng å oppsøkje dei. Denne medlemen merker seg at rekrutteringsproblem er brukt som eit berande argument for strukturendringar. Denne medlemen meiner at den største årsaka til eventuelle rekrutteringsproblem ofte vil vere at det gong på gong blir spreidd tvil om framtida til ein domstol.

Dersom det likevel blir sett ned eit utval som skal sjå på domstolstrukturen, så meiner denne medlemen at utvalet må ha brei samansetning og ønskjer at det blir lagt vekt på geografi, service og tilgjengelegheit for publikum.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet vil understreke at Arbeidarpartiet og Senterpartiet vil stanse trenden med at mindre domstolar i distrikta blir tappa for ressursar, at domstolar får innført felles leiging og at domstolane på ulike vis blir utsette for «sniknedlegging».

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet er sterkt kritisk til at regjeringa gjennom ordninga med felles leiging prøver å spare pengar og på sikt sentralisere domstolstenestene og tenestene i jordskifterettane.

Dette medlem meiner at det skal vere tilstrekkeleg ressursar til å oppretthalde ein desentralisert struktur. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om å styrke domstolane med ei auka bevilging på 14 mill. kroner til dei alminnelege domstolane og 14 mill. kroner til jordskiftedomstolane.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i tidlegare år har sett av midlar til å innføre lyd- og bildeopptak i rettssalane, men har fått tilbakemelding om at det ikkje var behov for meir pengar på dette stadiet i forprosjektet. Dette medlem legg likevel til grunn at regjeringa vil sørge for at lyd- og bildeopptak blir gjennomført ved alle tingrettane i landet så snart som råd etter at resultata frå forprosjektet er klare.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har foreslått 4 mill. kroner til å sikre forsvarlig rettslokale i Molde.

Dette medlem viser til at man i over 20 år har planlagt nytt tinghus i Molde for domstolene Frostating lagmannsrett, Romsdal jordskifterett og Romsdal tingrett. Statsbyggs forprosjekt for Molde tinghus ble ferdig høsten 2012 med en kostnadsramme på ca. 220 mill. kroner. Over 10 mill. kroner er brukt til

planlegging av tinghuset, men på grunn av manglende budsjettmidler er oppstart av tinghuset nå skrinlagt.

Dette medlem viser til at behovet for nye rettslokaler er påtrengende for disse domstolene. Ombygging og utbedring av nåværende lokaler i fylkeshuset i Molde er ikke en aktuell problemstilling, og alternative lokaler må leies. Dagens husleie i Fylkeshuset AS er svært lav og vesentlig under markedspris. I statsbudsjett for 2017 legges det opp til at domstolene må tåle en reduksjon i bevilgningene som ledd i «avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter». Det medfører at DA – som leietaker av domstolenes lokaler – ikke har mulighet til å betale «markedsleie» for alternative domstollokaler. Dette medlem mener derfor at regjeringen bør gi en særskilt bevilging på 4 mill. kroner til DA, som tilskudd til økt husleie for nevnte domstoler.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å sørge for å øremerke midler slik at Molde tinghus kan sikres forsvarlige rettslokaler.»

Dette medlem ser at en samlokalisering mellom jordskiftedomstoler og tingretter, der disse ligger i umiddelbar geografisk nærhet til hverandre og der det ellers synes hensiktsmessig, er positivt. Steder hvor dette bør realiseres, er Hallingdal tingrett og Øvre Buskerud jordskifterett. Dette medlem mener at man fortsatt skal ha en desentralisert struktur på jordskiftedomstolene, og bemerker at det er høy kvalitet på arbeidet som gjøres i domstolene i dag.

DRAMMEN TINGHUS

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, i forståelse med Venstre, viser til budsjettforliket der det bevilges 5,8 mill. kroner til å fullføre forprosjektet til nytt tinghus i Drammen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, understreker viktigheten av gode arbeidsforhold i landets tinghus, som i ytterste konsekvens kan være avgjørende for rettssikkerheten. Drammen har et av de dårligste tinghusene i landet, både når det gjelder ventilasjon, vannlekkasjer, tilrettelegging for funksjonshemmede, sikkerhetstiltak og teknisk utrustning, noe som vanskeliggjør gjennomføringen av de ulike delene av straffesakskjeden, og dette prosjektet er og har lenge vært øverst på Domstoladministrasjonens prioriteringsliste. Dette flertallet viser til enigheten i revidert nasjonalbudsjett 2016, der det

ble bevilget 4 mill. kroner til prosjektering for nytt tinghus i Drammen, og til at dette ble fulgt opp med ytterligere 3 mill. kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett. Dette flertallet påpeker at kravet til en ordinær KVV er en investeringsramme på 750 mill. kroner, mens prosjektet i Drammen er anslått til 450 mill. kroner. Dette flertallet legger til grunn at nødvendige utredninger dekkes innenfor rammen av forprosjektet som har en totalramme på 12,8 mill. kroner. Dette flertallet ber regjeringen komme tilbake med status for prosjektet i revidert nasjonalbudsjett for 2017.

Dette flertallet understreker at midler til nytt tinghus i Drammen gjelder forprosjektering. Dette gjelder også midler som ble bevilget i revidert nasjonalbudsjett for 2016.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet tykkjer det er positivt at regjeringa har gjort framlegg om å setje av midlar til forprosjektering av tinghusløyising i Drammen. Denne medlemen legg til grunn rask byggestart av Drammen tinghus og føreset at dei midlane som vart sett av til ein KVV i revidert nasjonalbusjett for 2016, blir brukt til forprosjektet.

DIGITALISERING I DOMSTOLENE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er positive til regjeringens digitale satsing i domstolene. Forholdene ligger nå godt til rette for en større økning i heldigitale saker for å få til en effektivisering. Flertallet mener at det må stilles krav til aktørene for å få til en mest mulig optimal effektivisering.

Flertallet ber derfor regjeringen sammen med Domstoladministrasjonen i løpet av 2017 gjøre «Aktørportalen» obligatorisk for alle aktører, og slik at færrest mulig unntak gis.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til prosjektet «Digitale domstolar» som går ut på at sakshandsaminga i Høgsterett, lagmannsrettane og dei tolv største tingrettane blir digitalisert. Dette er positivt og kan betre effektiviteten i domstolane vesentleg. Denne medlemen meiner likevel at dei mindre tingrettane må inkluderas i dette prosjektet frå starten av. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett føreslår ei auka bevilgning på 22 mill. kroner til dette formålet i 2017.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker utgifter som etter rettsgebyrloven er inkludert i rettsgebyret, jf. kap. 3410, f.eks. kunngjøringsutgif-

ter, nødvendige utgifter ved tvangsforretninger, registrering m.m. under offentlig bobehandling og forkynnelse som er nødvendig etter loven. I enkelte saker dekkes utgifter til meddommere, vitner og rettsvitner m.m. Komiteen vil videre vise til at bevilgningen også dekker arbeidsgiveravgift av godtgjøring til meddommere og tolker i sivile saker hvor partene selv dekker godtgjøringen. Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 338 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 69,1 mill. kroner.

POST 22 VERNESAKER/SIDEUTGIFTER, JORDSKIFTEDOMSTOLER, KAN OVERFØRES

Komiteen vil vise til at jordskiftedomstolene har hjemmel til å kreve inn sideutgifter i visse saker. Sideutgiftene skal dekke det tekniske arbeidet i disse sakene. Utgiftene skal føres i egne saksregnskap.

Komiteen merker seg at pensjonsutgiftene foreslås overført fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet. For kap. 410 post 22 innebærer dette at bevilgningen økes med 387 000 kroner.

Komiteen vil videre vise til at bevilgningen foreslås redusert med 39 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter og med 1,9 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling.

Komiteen vil vise til at i tråd med vanlig praksis foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 22 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 post 4, jf. forslag til vedtak.

Komiteen merker seg at det foreslås en bevilgning på posten på 6,5 mill. kroner.

SIKKERHET I DOMSTOLENE

Komiteen viser til det arbeidet som gjøres for å bedre sikkerheten ved Oslo tinghus og vil understreke at det er viktig at det også oppleves som trygt for dem som har sitt virke i landets øvrige domstoler.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om å styrke sikkerheten ved de øvrige tinghus og lagmannsretter.»

BARNESAKER I DOMSTOLENE

Komiteen peker på betydningen av at domstolene har god kunnskap i barnesaker, og da spesielt saker som gjelder barnefordeling og saker som omhandler spørsmål om vold i nære relasjoner.

Komiteen mener det er viktig at domstolene jobber aktivt for å øke sin kompetanse om saker som

berører barn, som ledd i arbeidet med å styrke barns rettssikkerhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner for å styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.»

Kap. 3410 Rettsgebyr

Komiteen vil vise til at kapitlet omfatter i hovedsak inntekter knyttet til gebyrpliktige oppgaver etter rettsgebyrloven, inkludert inntekter knyttet til gebyr for behandling av forliksklage.

POST 1 RETTSGEBYR

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker inntekter fra gebyrpliktige oppgaver i domstolene i forbindelse med tvistesaker, skjønn, skifte, konkurs, tvangsforretninger, m.m. Komiteen vil videre vise til at bevilgningen foreslås økt med 7,7 mill. kroner som følge av at rettsgebyret økes fra 1 025 kroner til 1 049 kroner. Videre vil komiteen vise til at bevilgningen foreslås redusert med 1,7 mill. kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 342,4 mill. kroner.

POST 2 SAKS- OG GEBYRINNTEKTER JORDSKIFTE-DOMSTOLENE

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten omfatter inntekter ved at partene i saken betaler gebyr. Bevilgningen foreslås økt med 626 000 kroner som følge av at rettsgebyret økes fra 1 025 kroner til 1 049 kroner. Komiteen viser videre til at bevilgningen foreslås redusert med 102 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen vil vise til at det i tråd med vanlig praksis foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 410 post 1 mot tilsvarende merinntekter under kap. 3410 post 2, jf. forslag til vedtak.

Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 21,5 mill. kroner.

POST 3 DIVERSE REFUSJONER

Komiteen vil vise til at posten dekker refusjoner som brutto inntektsføres ved domstolene i første

instans og lagmannsrettene, bl.a. refusjoner etter avregning av energiutgifter m.m.

Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 9 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen vil vise til at det i tråd med vanlig praksis foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til at merinntektene på kap. 3410 post 3 kan benyttes til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 1 tilsvarende, jf. forslag til vedtak.

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på posten på 1,8 mill. kroner.

POST 4 VERNESAKER JORDSKIFTERETTENE

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten samsvarer med tilsvarende utgifter på kap. 410 post 22.

Komiteen vil vise til at bevilgningen foreslås redusert med 40 000 kroner som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 1,9 mill. kroner på bakgrunn av regnskapstall og forventet utvikling.

Komiteen vil vise til at det i tråd med vanlig praksis foreslås at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 410 post 22 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3410 post 4, jf. forslag til vedtak.

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgning på posten på 6 mill. kroner.

Kap. 411 Domstoladministrasjonen

POST 1 DRIFTSUTGIFTER, KAN NYTTES UNDER KAP. 410 POST 1

Komiteen vil vise til at bevilgningen dekker alle ordinære driftsutgifter ved Domstoladministrasjonen. Bemanningen utgjorde 86,7 årsverk per 1. mars 2016.

Komiteen vil vise til at pensjonsutgiftene foreslås overført fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet. For kap. 411 post 1 innebærer dette at bevilgningen økes med 8,1 mill. kroner.

Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås redusert med 375 000 kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen merker seg at i tråd med vanlig praksis foreslås det at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 får fullmakt til å overskride bevilgningen på kap. 411 post 1 mot tilsvarende merinntekter på kap. 3411 post 3, jf. forslag til vedtak.

Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning på posten på 84,7 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil vise til at Finnmarkskommisjonens budsjettbehov er på 14 mill. kroner og forutsetter at Domstoladministrasjonen følger opp dette.

Kap. 414 Forliksråd og andre domsutgifter

Komiteen mener at forliksrådene er en viktig og effektiv del av tvisteløsningssystemet vårt. Komiteen viser til at dette kapittelet skal dekke enkelte utgifter i forbindelse med domstolsbehandling av straffesaker og enkelte sivile saker, samt utgifter til forliksrådene. Komiteen viser til at utgifter relatert til dette kapittelet i stor grad er regelstyrte og påvirkes således av saksmengden. Komiteen viser videre til at muligheten for styring av utgiftene derfor er liten.

Kap. 430 Kriminalomsorgen

Komiteen viser til at utgifter relatert til kap. 430 post 1 skal dekke alle ordinære driftsutgifter i kriminalomsorgen, og at bevilgningen for 2017 økes med 527 mill. kroner sammenlignet med saldert budsjett for 2016. Komiteen viser til at samlet budsjett for kap. 430 for 2017 er på om lag 4,85 mrd. kroner.

Komiteen viser til at kriminalomsorgen skal stille varetektsplasser til disposisjon for politiet, samt sørge for gjennomføringen av straff for domfelte. Gjennomføring av straffen skal sikre formålet med straffen, motvirke nye straffbare handlinger, bidra til god rehabilitering av de innsatte, i tillegg til å bidra til et trygt samfunn. Komiteen viser til at den domfelte, med de begrensninger som følger av straffegjennomføringen, har de samme rettighetene og plikter som den øvrige befolkningen. Kriminalomsorgen skal sørge for at både straffegjennomføring og løslatelse skjer i samvirke med ansvarlige myndigheter, samt kommunen som den løslatte skal bosettes i.

AVBYRÅKRATISERINGS- OG EFFEKTIVITETSREFORM

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet viser til at tilsvarende effektiviseringsreformer for offentlig sektor er innført i en rekke land (bl.a. Danmark, Sverige og Finland), og at OECD har anbefalt Norge å innføre et slikt effektiviseringstiltak. Flertallet legger til grunn at statlige etater har en årlig produktivitetsvekst slik en finner i privat næringsliv. Deler av denne produktivitsgevinsten trekkes inn gjennom ABE-reformen for å finansiere høyt prioriterte sekto-

rer. Flertallet ser at ABE-reformen gir statlige etater sterke incentiver til å effektivisere og gode muligheter for å planlegge driften slik at produktivitsgevinstene nås. Gjennom ABE-reformen frigjøres midler som settes inn på områder som er høyere prioritert, enn administrasjon av offentlig sektor.

Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til spørsmål fra Arbeiderpartiet om effektene av avbyråkratiserings- og effektivitetsreformen, og finansministerens svar (spørsmål 181):

«Kap. 430, post 21 Hvilke resultater har avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen gitt så langt? Vi ber om en oversikt over positive og negative effekter per år i tidsrommet 2013–2016, samt en beskrivelse av forventet effekt for 2017.»

Finansdepartementet har forelagt spørsmålet for Justis- og beredskapsdepartementet, som gir følgende svar:

«ABE-reformen ble innført i 2015. Formålet med reformen er å intensivere effektiviseringen av statlige virksomheter. Regjeringen forutsetter at alle statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli effektive. Det er den enkelte etat som vet hvor innsparingsmulighetene er og må gjennomføre de konkrete tiltakene. Reformen følges imidlertid ikke av et system for rapportering, og vi kan derfor ikke slå fast de direkte effektene av de gjennomførte tiltakene.»

Disse medlemmer er kritiske til den manglende oppfølging av dette fra regjeringens side. Det finnes altså ingen vurdering av konsekvensene, kontroll eller styringssystemer som følger opp en såpass omfattende budsjettmessig endring. Et mer passende navn på reformen ville vært «sparetiltak».

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kapasitet, oppbyggings- og utfasingsplaner å vurdere konsekvensene effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene har for kriminalomsorgen, i samarbeid med ansattes organisasjoner og innsatte.»

INNHold I STRAFFEGJENNOMFØRINGEN

Komiteen viser til at det er helt sentralt å sikre et godt tilbud til den enkelte straffedømte slik at den domfelte kan føres tilbake til samfunnet på en best mulig måte etter endt soning. Komiteen vil derfor påpeke at det er viktig med samvirke mellom ulike

aktører for å sikre et godt tilbud til den enkelte straffedømte, blant annet innen helse, utdanning og rusomsorg. Det er etter komiteens mening sentralt at ansatte i kriminalomsorgen har relevant og god kompetanse, for å sikre at den enkelte straffedømte blir ivaretatt på en forsvarlig måte.

Komiteen viser til at tilgang til narkotika er et problem i norske fengsler. Det må iverksettes tiltak for å bekjempe narkotikatilgangen i norske fengsler. Innsatte med utfordringer knyttet til rus må få hjelp med sitt rusproblem. Komiteen er derfor positiv til at regjeringen nå foreslår å utvide med tre nye stifinnerenheter i fengslene Bjørgvin, Eidsberg og Trondheim. Per i dag finnes stifinnerenheter i Oslo fengsel for menn og ved Bredtveit fengsel for kvinner.

Komiteen viser til at radikalisering er en utfordring i kriminalomsorgen. Det er derfor etter komiteens mening viktig at man arbeider målrettet for å bekjempe radikalisering av innsatte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt forslag om en gjennomgang av soningsforhold og kontrolltiltak overfor ideologisk terrordømte, i sak Innst. 10 L (2016–2017).

Komiteen viser til at elektronisk kontroll (EK), også kalt fotlenke-soning, har vist gode resultater på blant annet tilbakefall. Komiteen er derfor positiv til at denne soningsformen nå utvides. Dette vil også kunne bidra til bedre soningskapasitet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til forslag fra regjeringen i Prop. 105 L (2015–2016) Omorganisering av kriminalomsorgen, hvor det fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) sin side er beregnet en effektiviseringsgevinst på 20 mill. kroner. Disse medlemmer mener at dette er en omorganisering som både vil frigjøre kapasitet og gi ressurser til beste for innsatte og ansatte i kriminalomsorgen.

Komiteen forventer at Justis- og beredskapsdepartementet følger med på varslersakene i kriminalomsorgen, og gjør et arbeid for å kartlegge tendenser og komme tilbake med tiltak for å forbedre miljøet i norske fengsler.

Komiteen viser til undersøkelser som er gjort av innsatte og pårørendes helse, utdanningsnivå og sosiale/økonomiske status. Det er komiteens mål at alle skal ha lik tilgang til nødvendig helsehjelp, utdanning og arbeid. Det er viktig at samfunnets velferdsordninger bygger opp under tidlig innsats, forebygging fra fall og uheld, samt at man tilrettelegger for utdanning på alle nivåer under soning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Innst. 321 S (2014–2015) om innhold i kriminalomsorgen og de forslag som disse medlemmer fremmet der.

Disse medlemmer viser videre til at departementet ikke kan redegjøre for effektene av ABE-reformen, og at departementet ikke har iverksatt mål eller registreringsmetodikk for denne reformen. Samtidig registrerer disse medlemmer at antall byråkrater i staten øker. Det kan tyde på at ABE-kuttene ikke tas i administrative ledd, men i utøvende ledd, der tjenesten møter brukerne.

Disse medlemmer viser til at kun 3 pst. i budsjettet ikke er bundet opp i faste driftsmidler, jf. svar på spørsmål nr. 716 fra statsråden. Innenfor denne rammen skal tiltakene nevnt i Prop. 6 S (2016–2017) s. 80 realiseres. Disse medlemmer mener dette vil bli svært krevende for kriminalomsorgen å få til. Disse medlemmer peker videre på at det er en svært bekymringsfull utvikling når det gjelder registrerte volds- og trusler om voldshendelser i fengslene.

Disse medlemmer er kritiske til at dette ikke er omtalt i budsjettet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ser det som avgjørende at kriminalomsorgen og fengslene tilføres friske driftsmidler og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der kap. 430 post 1 foreslås styrket med 30 mill. kroner til frie driftsmidler. Disse medlemmer viser til at det kan frigjøres lukkede fengselsplasser dersom det åpnes for å gjennomføre varetekt ved hjelp av elektronisk kontroll der dette kan være et alternativ. Departementet har tidligere beregnet at det er et stort potensial for dette, og utvalget som har avgitt et forslag til ny straffeprosesslov, anbefalte dette som et alternativ til å benytte lukkede fengselsplasser. Samtidig vil det kunne være et tiltak mot den sterke kritikken Norge får i forbindelse med bruk av varetekt. Disse medlemmer foreslår derfor å styrke kap. 430 post 1 med 5 mill. kroner til dette formål i sitt alternative budsjett.

Disse medlemmer viser til at formålet med straffen er å bidra til å redusere kriminaliteten gjennom rehabilitering og tilbakeføringsarbeid. I Arbeiderpartiets alternative budsjetter er det hvert år fra 2014 lagt inn økte midler til drift i kriminalomsorgen. I årets budsjett utgjør dette 37 mill. kroner. Videre viser disse medlemmer til Finansdepartementets svar på spørsmål fra Arbeiderpartiet nr. 183 og 184, at regjeringen har valgt en dubleringspraksis fra 2014 som utgjør 50 lukkede fengselsplasser. Videre vises det til at regjeringen valgte ikke å utvide botesoningsordningen til hele landet, som ville frigjort 50 plasser. Regjeringen viser også til at den ikke

har fremdriftsplan for eller konkrete planer om å bygge ut i Halden fengsel eller Skien fengsel, der opp til 200 nye, lukkede fengselsplasser ville kunne blitt realisert raskt.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor bevilgningen foreslås økt med 40 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til økt bemanning i kriminalomsorgen.

Dette medlem viser til at dette er en omfordeling av midler fra vedlikehold i kriminalomsorgen til økt bemanning i kriminalomsorgen. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti også i sitt alternative budsjett har foreslått økte midler til retreat i Halden fengsel med 1 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslår økte midler til opprettelse av 40 åpne fengselsplasser ved Arendal fengsel avdeling Evje. Bevilgningen foreslås økt med 7 mill. kroner til bygging av fengselsplassene, samt midler til økt bemanning. Kristelig Folkeparti foreslår videre utvidelse av Vik fengsel med 30 lukkede fengselsplasser med byggestart 1. juli 2017. Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen med 21 mill. kroner til nevnte formål.

VOLD OG TRUSLER I FENGSEL

Komiteen mener det er viktig å begrense vold og trusler i norske fengsler til et minimum. Komiteen mener både dynamisk sikkerhet og rehabilitering avhenger av en trygg bemanningssituasjon. Komiteen mener på generelt grunnlag at det er viktig å prioritere grunnbemanningen i norske fengsler.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener det er en bekymringsfull utvikling når det gjelder registrerte volds- og trusselhendelser i fengslene. Disse medlemmer registrerer at dette ikke er omtalt i budsjettet, men kjenner til at justis- og beredskapsministeren følger nøye med på utviklingen i registrerte vold og trusler mot ansatte i kriminalomsorgen. Kriminalomsorgsdirektoratet følger også opp i samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte. Det er blant annet nødvendig å gjennomgå tallmaterialet slik at de rette tiltakene kan iverksettes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at fra 2011 til 2015 har økningen i vold og trusselhendelser vært fra 368 (2011) til 801 (2015). En økning på 433 tilfeller. For 2016 er tallene dramatiske. Det er registrert, frem til 31. juli, hele 736 tilfeller av vold og trusselhendel-

ser, hvorav 214 tilfeller er direkte angrep/voldsutøvelse på ansatte. Dette er en skremmende utvikling som ikke er omtalt i proposisjonen. Det er sterkt kritikkverdig, og disse medlemmer forventer at denne utviklingen snus.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår ei auka bevilling på 150 mill. kroner til drift i kriminalomsorga, slik at det kan satsast på tilsettingar, betre forhold for dei tilsette og betre tilbod for dei innsette. Denne medlemmen vil framheve at dei frivillige organisasjonane i Kriminalomsorga gjer eit særskild viktig arbeid, og viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett også har gjort framlegg om auka beviljingar til desse.

LEIE AV FENGSELSPLASSER I NEDERLAND

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet registrerer at regjeringen har prioritert å leie plasser i utlandet, fremfor å investere i utbygging og arbeidsplasser i Norge. Disse medlemmer registrerer at regjeringen ikke har kontroll eller oversikt over hvor mange årsverk eller ressurser som er brukt til intern transportering og administrativt arbeid/byråkrati med å klargjøre innsatte i norske fengsler for overføring til Nederland. (Svar på spørsmål nr. 710 fra Arbeiderpartiet.)

Disse medlemmer ber regjeringen sørge for en raskest mulig utfasing av leieavtalen av fengselsplasser i Nederland.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for en raskest mulig utfasing av leieavtalen av fengselsplasser i Nederland.»

Disse medlemmer mener at pengene i kriminalomsorgen må brukes i Norge. Disse medlemmer vil derfor understreke at Senterpartiet og Arbeiderpartiet ønsker å avslutte avtalen om leie av fengselsplasser ved Norgerhaven fengsel i Nederland.

Disse medlemmer mener at det er viktig å sørge for nok bemanning i fengslene. I dag går manglende bemanning utover tryggheten til de ansatte og tilbudet til de innsatte. Øket bemanning er en forutsetning for at de ansatte kan kjenne seg trygge på arbeidsplassen, og at kriminalomsorgen kan følge opp de politiske målene som er satt for innholdet i soninga til de innsatte.

SONINGSKAPASITET

Komiteen viser til at det er viktig at domfelte får mulighet til å sone sin straff så raskt som mulig et-

ter domfellelse, slik at rehabiliteringen kan starte så tidlig som mulig. Komiteen viser til at soningskøen har blitt redusert det siste året. Ifølge Prop. 1 S (2016–2017) er det per 9. september 2016 385 ubetingede dommer i soningskø.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017) hvor det foreslås å øke kapasiteten for elektronisk soning og prosjektere nytt fengsel i Agder med avdelinger i Mandal og Froland. Videre viser komiteen til at det ble bevilget midler til å øke kapasiteten ved Indre Østfold fengsel, avdeling Eidsberg og Ullersmo fengsel med 181 plasser i statsbudsjettet for 2016. Plassene skal erstatte Oslo fengsel, avdeling A som må stenges på grunn av omfattende vedlikeholdsbehov og varsel fra tilsynsmyndigheter. De nye fengselsavdelingene forventes å bli ferdigstilt medio 2017.

Komiteen viser til at Sør- og Vestlandet opplever høyere arbeidsledighet enn landet for øvrig grunnet oljeprisfallet. Dersom det blir aktuelt med nye tiltakspakker, vil komiteen peke på at det er flere steder på Vestlandet som har muligheter for rask utvidelse av soningsplasser innenfor eksisterende murer. Bergen og Vik er to av flere gode eksempler på slike fengsler.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at 1213 personer sto i soningskø i 2013, og det var stor mangel på varetektsplasser, noe som førte til at mange ble sittende for lenge i politiarrest. Regjeringen med samarbeidspartiene har i praksis fjernet soningskøene siden 2013. Dette er gjort ved å etablere 65 nye fengselsplasser i Norge gjennom utvidelser ved Kongsvinger, Hustad, Bergen og Bodø fengsler, og ved etablering av en ny ungdomsenhet med 4 plasser. I tillegg er kapasiteten økt med 242 plasser gjennom leie av fengselsplasser i Nederland, iverksettelse av 50 dubleringsplasser, gjennom økt bruk av straffegjennomføring med elektronisk kontroll og utvidet mulighet for å sone ved behandlingsinstitusjon. Det sendes videre ut flere utenlandske innsatte til soning i eget hjemland, der det i 2015 ble frigjort 113 fengselsplasser. I år er det hittil gjennomført 58 soningsoverføringer, noe som tilsvarer rundt 100 fengselsplasser.

Flertallet viser til at leie av fengselsplasser i Nederland ikke er en ideell løsning, men at det var en nødvendig løsning gitt utfordringene som måtte håndteres med tanke på soningskøene i 2013. Det er et ønske fra regjeringen og samarbeidspartiene at flest mulig frivillig reiser til Nederland for å sone sin straff. Nå er det om lag 66 prosent som soner frivillig i Nederland, og 76 prosent av disse er utenlandske statsborgere. Flertallet viser til at det er viktig at

soningen er mest mulig lik soningsforholdene i Norge. Kriminalomsorgen har iverksatt tiltak for å gi innsatte god tilgang til fri rettshjelp, herunder at Juss-Buss får dekket alle utgifter i forbindelse med servicetorg i Norgerhaven 2 dager 2 ganger i året. Dette får innsatte ikke tilbud om i Norge. I tillegg har innsatte mulighet til å benytte rettshjelpstilbud ved hjelp av videokonferanse. Flertallet viser til at innsatte i Nederland ikke må hindres i å ha kontakt med familie på grunn av lang reisevei. Samtidig er ikke avstanden til Nederland nødvendigvis lengre dersom den innsatte hadde sonet lenger nord i Norge, med familie på Sørlandet. Flertallet viser til at innsatte får mulighet til å holde kontakt med familien via Skype i tillegg til at de får utvidet telefontid. Rundt 190 av de 242 innsatte som soner i Nederland, er utenlandske statsborgere, og noen av disse er nærmere sine pårørende nå enn da de sonet i Norge.

Flertallet viser til at det i rapport fra Statsbygg fra 2013 ble anslått et vedlikeholdsetterslep på mellom 3,3 og 4,4 mrd. kroner i norsk kriminalomsorg. Flertallet synes det er positivt at regjeringen og samarbeidspartiene sørger for utbygginger ved Ullersmo fengsel, og av Indre Østfold fengsel avd. Eidsberg med henholdsvis 96 og 85 nye plasser på høyere sikkerhet. Disse vil stå klare i 2017. Dette vil hindre at en mister fengselsplasser når Oslo fengsel avd. A med 172 plasser må stenge på grunn av dårlige bygningsmessige forhold.

Flertallet viser videre til planene for et nytt fengsel i Agder med nesten 300 plasser. Det er også lagt til rette for 140 nye soningsplasser med elektronisk kontroll i årets statsbudsjett, og det er gjennomført en utredning for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet.

Flertallet viser til at Kristelig Folkeparti og regjeringspartiene ble enige om en kortsiktig og en langsiktig løsning på kapasitetsutfordringen i kriminalomsorgen. For å løse utfordringen på kort sikt ble man enige om å leie fengselsplasser i Nederland i tre år med mulighet for to års forlengelse. Nå er soningskøen så godt som borte, antallet som sitter for lenge i politiarrest, er drastisk redusert, og det er til vanlig tilgjengelig varetektskapasitet når det trengs. Samtidig viser flertallet til at man er godt i gang med planleggingen av utbygging av nytt fengsel i Agder med totalt oppunder 300 plasser fordelt på Mandal og Froland.

Flertallet viser til at samarbeidspartiene bevilger 50 mill. kroner til videre prosjektering av fengslene i Agder. For å sikre raskest mulig gjennomføring av prosjektering, og muliggjøre rask oppstart av byggeprosjektene, legges det til grunn at fengslene etableres med utgangspunkt i standard byggemetode for nye fengselsmoduler (Modell 2015).

Flertallet ber regjeringen komme tilbake med forslag til hvordan modul-fengslene i Mandal og Froland skal finansieres i revidert nasjonalbudsjett for 2017, slik at byggestart kan bli mulig i 2017.

Flertallet ber regjeringen legge frem en forpliktende plan i revidert nasjonalbudsjett, for utbygging av ny kapasitet innenfor eksisterende fengselsmur basert på modulbygg 2015. Planen bør ta utgangspunkt i gjennomførte konseptvalgutredninger og utnytte muligheten for enkel og rask gjennomføring av standard byggeprosjekt under terskelverdien for KS-regimet.

Flertallet viser også til beslutningen i St.meld. 12 (2014–2015) om å bygge ut 40 nye soningsplasser med lavere sikkerhet ved Arendal fengsel avd. Evje. Flertallet viser til at det imidlertid også er et stort behov for fengselsplasser for kvinnelige straffedømte, og foreslår derfor at det i første omgang opprettes 10 lukkede fengselsplasser til dette formålet, i tillegg til dagens åpne soningsplasser på Evje. De årlige kostnadene beregnes til 10 mill. kroner i driftskostnader, samt 5 mill. kroner til leie av fengselsplasser i tråd med eksisterende avtale med kommunen. Med anslått oppstart 1. desember 2017 får dette en budsjettvirkning tilsvarende 1,4 mill. kroner.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en forpliktende plan i revidert nasjonalbudsjett, for utbygging av ny kapasitet innenfor eksisterende fengselsmur basert på modulbygg 2015.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til hvordan modul-fengslene i Mandal og Froland kan finansieres i revidert nasjonalbudsjett for 2017, slik at byggestart kan bli i 2017.»

«Stortinget ber regjeringen etablere 10 nye lukkede soningsplasser for kvinner ved Arendal fengsel avd. Evje, med sikte på oppstart 1. desember 2017.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at de nye fengselsplassene er erstatningsplasser, og at det ser ut til at det kun er opprettet netto ni nye plasser frem til 2016. Disse medlemmer registrerer også at departementet ikke har en plan for når nye fengselsbygg skal stå ferdig. Disse medlemmer viser til svar på spørsmål om fremdrift av Halden fengsel og at det gikk tre år fra det ble bevilget penger til bygging av dette fengselet, til det stod ferdig, etter planleggingsfasen. Disse medlemmer kan ikke se at departementet har laget en konkret framdriftsplan for bygging. Det kan innebære ytterligere forsinkelser mht. å få på plass nye fengselsplasser i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er mulig å få på plass nye og flere fengselsplasser i Norge ved raskt å bygge ut i tilknytning til eksisterende fengsler, som Halden, Skien, Vik, Bergen, Trondheim og Stavanger. Også på Sunnmøre er det realiserbare planer om nytt soningssenter for å bedre fengselskapasiteten, jf. henvendelse til komiteen av 15. november 2016 fra Sunnmøre regionråd. Disse medlemmer viser for øvrig til tidligere merknader og anmodningsforslag fra Arbeiderpartiet som er lagt inn om mulige utbygginger av fengselsplasser i Norge, i budsjettinnstillinger og Meld. St. 12 (2014–2015).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre avdeling Kleivgrend i Telemark.»

Komiteen viser også til at det er flere kommuner og regioner som har meldt interesse for å bygge fengsler og kommuner som har kommet langt i å planlegge og å legge til rette for åpne soningsplasser.

Komiteen viser til at et eksempel på dette er det arbeidet som er gjort for etablering av en overgangsbolig med et sterkt tverrfaglig kompetansemiljø på Notodden, den såkalte Notodden-modellen. Modellen bygger på en prosess fra soning til arbeid og bolig med særlig vekt på å styrke mulighetene for å lykkes i arbeidsmarkedet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at regjeringen mener de har oppfylt stortingsflertallets anmodningsvedtak. Vedtak nr. 604 og nr. 104 om en egen opptrappings- og utfasingsplan. Regjeringen skriver at anmodningsvedtaket er fulgt opp gjennom Prop. 122 S (2015–2016), jf. Innst. 400 S (2015–2016). Disse medlemmer kan ikke se at denne korte beskrivelsen i budsjettproposisjonen er det stortingsflertallet ba om.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har foreslått midler til prosjektering av nytt fengsel i Agder, og støtter avgjørelsen om at dette fengselet skal bygges som to avdelinger, en i Mandal og en i Froland. Begge stedene er godt egnet som lokalisering for fengsel. Disse medlemmer mener det er viktig at begge byggeprosjektene kommer i gang raskt, og mener lokale aktører tidlig må få klare signaler om når byggingen skal starte. Dersom fengslene skal ha ulik størrelse, må det også avklares snarest hvor det mindre og det større fengselet, samt administrasjonen, skal ligge. Disse medlemmer for-

venter at regjeringen snart avklarer disse spørsmålene og tidspunkt for byggestart.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringa om å raskt avklare når dei nye fengsla i Agder skal byggast.»

Disse medlemmer vil understreke at det fremdeles må være mulig å bygge opp andre fengsler, slik som nytt Soningssenter Sunnmøre som vil avløse og gi langt flere fengselsplasser enn Ålesund fengsel. Det er positivt at det er enighet mellom kommunene på Sunnmøre om valget av Skodje som lokalisering for et nytt soningssenter. Disse medlemmer vil understreke at Sunnmøre skiller seg ut med færrest fengselsplasser per innbygger. Blant annet er det sterkt behov for varetektsplasser. I dag medfører fangetransport til Bergen store og unødvendige kostnader, noe som kunne vært unngått ved utbygging av et nytt soningssenter på Sunnmøre.

Komiteen viser i denne forbindelse til justiskomiteens merknader til Meld. St. 12 (2014–2015):

«2.5 Kapasitets- og vedlikeholdsprioriteringer frem mot 2040:

(...) Når det gjelder eksisterende fengselsbygg, vil komiteen spesielt peke på fengselsbyggene i Ålesund og Haugesund. Disse fengslene er pusset opp, og man har gjort det beste ut av en vanskelig situasjon, men komiteen mener tiden er inne for å erstatte dagens bygg med nye. Komiteen ber derfor regjeringen vektlegge disse to fengslene når arbeidet med å planlegge utfasing av gamle fengsler starter, slik at forholdene endres og blir bedre for alle involverte. Sett i lys av befolkningsgrunnlaget og store utgifter til transport mener komiteen at det er naturlig at Ålesund og Haugesund prioriteres.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet slår fast at det fremdeles er stort behov for å få bygget Soningssenter Sunnmøre, og viser til at det i Senterpartiets alternative budsjett er foreslått 10 mill. kroner til prosjektering. Dette medlem vil understreke at selv om Senterpartiet også i alternativt budsjett har foreslått midler til utviding av fengselsplasser ved eksisterende fengsler, slik som Vik, Hustad og Slidreøya, er ikke dette ment å gå på bekostning av opprettelsen av nye fengsler i Agder eller Soningssenter Sunnmøre. Behovet for nye fengselsplasser er stort, og dette må man løse både ved å utvide eksisterende fengsler, noe som kan gjøres raskt, og ved å bygge nye fengsler.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen raskt starte bygging av nye fengselsplassar på Sunnmøre, i Agder, Mosjøen, Vik, Slidreøya og Hustad.»

Dette medlem har blitt kjent med at det i Meråker kommune i Nord-Trøndelag er utarbeidet planer for et fengsel. Planene har bred støtte i fylkets politiske ledelse. Kommunen kan legge godt til rette for oppfølging av de innsatte, og kan tilby aktiviteter innen både idrett og kultur. Dette medlem mener at planene om å etablere fengsel i Meråker kommune er interessante og ser positivt på videre utredning.

POLITIIARREST

Komiteen mener at ungdom mellom 15 og 18 år ikke skal plasseres på glattcelle, med mindre det foreligger helt spesielle omstendigheter som gjør det nødvendig. Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017) hvor det påpekes at antall oversittere i politiiarrest er redusert. Komiteen vil likevel understreke at ingen skal sitte på glattcelle utover den tillatte fristen på 48 timer.

Komiteen mener det er svært viktig at fristen på 48 timer i politiiarrest overholdes, og at sentrale menneskerettigheter må ivaretas for den innsatte. Komiteen forventer at sittediden i politiets arrester ikke skal overstige 48 timer. Komiteen viser videre til at det pågår et arbeid med revisjon av regelverket for bruk av politiiarrest som omtalt i Prop. 1 S (2016–2017) punkt 4.1.8. Departementet ser blant annet på tiltak for å redusere isolasjonsvirkningene for den innsatte. Når det gjelder rutiner og praksis knyttet til bruk av politiets arrester, så er Politidirektoratet i gang med å utforme en sentral arrestinstruks. Formålet med den sentrale arrestinstruksen er å sikre en mer ensartet praksis knyttet til opphold og forholdene i politiets arrester. Instruksen skal bidra til å sikre notoritet om vesentlige forhold ved bruk av politiiarrest, herunder om alle tiltak som blir iverksatt overfor arrestanten. Komiteen viser til at Riksadvokaten utformet midlertidige retningslinjer om bruk av politiiarrest i 2014. Formålet med retningslinjene er å sikre en strengere praktisering av overføringsfristen på 48 timer, samt å avbøte isolasjonsvirkningene av oppholdet i politiiarrest. Retningslinjene gjelder fortsatt. For å sikre gjennomføring av Riksadvokatens retningslinjer har Politidirektoratet gitt midlertidige retningslinjer for bruk av politiiarrest. Retningslinjene er utformet med formål å redusere sittedid og uheldige konsekvenser av oppholdet. Komiteen viser til at det er et mål å få ned sittediden i politiets arrester og raskere overføre den innsatte til fengsel. Brudde på 48-timersregelen blir færre, og målet er å redusere antall oversitteringer ytterligere.

Komiteen viser til at det arbeides med å få til et bedre samarbeid mellom politiet, påtalemyndigheten og kriminalomsorgen for å redusere oppholdstiden i politiiarrest. I Prop. 1 S (2016–2017) foreslås det satt av 26 mill. kroner til å forbedre den elektro-

niske kommunikasjonen mellom etatene ved Stifinner II.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser for øvrig til Stortingets forslag om en oppgradering av cellene, og at det skulle legges inn noen midler til dette i 2016. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets spørsmål nr. 708, og registrerer at departementet ikke svarer på hvor langt man er kommet med dette arbeidet. Disse medlemmer forventer at regjeringen følger opp Stortingets vedtak og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en sak og fremdriften på dette arbeidet, på en god måte.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på en god måte med en vurdering av tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt, for å utbedre cellenes utforming, samt en vurdering av regelverket som hjemler bruk av glattceller.»

KVINNELIGE INNSATTE

Komiteen viser til at det er viktig å sikre gode soningsforhold for kvinnelige innsatte. Komiteen viser til at kriminalomsorgen har fire fengsler for bare kvinnelige innsatte. Det er Bredtveit, Søndre Vestfold avdeling Sandefjord, Kragerø og Ravneberget fengsler. I tillegg har andre fengsler kvinnelige innsatte i kortere eller lengre perioder. Komiteen viser til at Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) arbeider med å tilrettelegge Kongsvinger fengsel, avdeling G, med om lag 20 plasser med høy sikkerhet, til kvinnelige innsatte. Avdelingen skal motta både personer som sitter i varetekt, samt personer som sitter på dom. Komiteen viser til at det er et økende antall kvinner i fengsel som er utenlandske statsborgere, og som ikke skal tilbakeføres til det norske samfunnet etter løslatelse. Komiteen viser til at det er få kvinner i fengsel sammenliknet med menn. Antall nyinnsatte kvinner i fengsel utgjorde 8 pst. av alle innsettelse i 2015. Kvinnelige straffedømte er i stor grad dømt for svært alvorlig kriminalitet. Komiteen påpeker at det er viktig at kvinnelige innsatte får gjennomføre straffen i egne enheter spesielt tilrettelagt for deres behov. Komiteen viser til at KDI i løpet av 2016 vil utarbeide en strategi med tiltak for innsatte og domfelte kvinner.

Komiteen bemerker at kvinners soningsforhold er viktig. Kvinner skal sone i egne avdelinger eller fengsler. Kragerø fengsel er nylig omgjort til kvinnefengsel for å øke tilbudet og kvaliteten på straffegjennomføringskapasiteten til kvinner. Nå har Norge fire egne kvinnefengsler mot tidligere bare tre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det er et stort behov for fengselsplasser for kvinnelige innsatte, og foreslår derfor at det i første omgang opprettes 10 lukkede fengselsplasser til dette formål, i tillegg til dagens åpne soningsplasser på Evje.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har planer om å omgjøre Kongsvinger til kvinnefengsel. Kostnadene til dette er beregnet til 3 mill. kroner, og samtidig øker behovet for ansatte som etter disse medlemmers mening er viktig for blant annet å få til flere aktiviteter, programmer og kontaktbetjentarbeid. Disse medlemmer viser også til det behovet kvinnene har for psykiatrisk behandling og forventer at regjeringen følger opp dette på en god måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at det er viktig at soningen tilrettelegges for kvinnelige innsatte og viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett har styrket kriminalomsorgen med 30 mill. kroner i frie driftsmidler. Disse medlemmer peker på at disse midlene skal fordeles på en slik måte at soningsforholdene for kvinner også bedres. For øvrig vises det til Arbeiderpartiet og Senterpartiets forslag i Innst. 264 S (2014–2015).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at en avdeling i det planlagte Agder-fengselet bør avsettes til kvinner og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber om at regjeringen i de planlagte fengslene i Agder utformer dem slik at det blir en egen avdeling for kvinner ved ett av fengslene.»

Disse medlemmer viser til at det også på Sunndal arbeides med et soningsprosjekt for kvinner og forventer at departementet vil vurdere dette.

Disse medlemmer viser til merknadene fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet i komitéinnstillingen til Meld. St. 12 (2014–2015) og Innst. 264 S (2015–2016) om relevante planer for kvinnefengsel i Møre og Romsdal. Disse medlemmer mener det fremdeles er et stort behov for flere soningsplasser og bedre soningsforhold for kvinner. Dette gjelder både norske statsborgere og innsatte med utenlandsk bakgrunn. Disse medlemmer vil vise til at det i Sunndal i Møre og Romsdal er utarbeidet planer for et kvinnefengsel som kan ivareta behovene utenfor det sentrale østlandsområdet. Planene har utspring i kommunens langvarige og omfattende arbeid med

flyktninger, og er godt forankret hos fylkets politiske og administrative ledelse. Gjennom arbeidet med flyktninger har kommunen, andre offentlige institusjoner, næringslivet og lokalsamfunnet opparbeidet kompetanse og gode tilbud for integrering og håndtering av mennesker i krise. Innholdet i et kvinnefengsel etablert i tråd med disse planene vil kunne bli svært godt, med god ivaretagelse og rehabilitering av de innsatte.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har foreslått en økt bevilgning på 150 mill. kroner til drift av fengslene, slik at det kan satses på ansettelser, bedre forhold for de ansatte og bedre tilbud for de innsatte.

RUSAVHENGIGE OG PSYKISK SYKE

Komiteen viser til at forekomsten av psykiske lidelser blant innsatte i fengsel er betydelig høyere enn i befolkningen ellers. Dette innebærer store utfordringer. Komiteen har registrert at enkelte innsatte med psykiske lidelser kan være så syke at de har behov for innleggelse på sykehus.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at samarbeidspartiene tar på alvor den utfordrende situasjonen for rusavhengige og psykisk syke i norske fengsel. Flertallet viser til at regjeringen, med støtte fra samarbeidspartiene, har økt kapasiteten innen rusbehandling, og gjeninnført «den gylne regel». Det vil si at rusbehandling og psykisk helsevern hver for seg skal ha en høyere årlig vekst enn innen somatikken. Regjeringen, med støtte fra samarbeidspartiene, har også lagt frem en opptrappingsplan for rusfeltet som gir et historisk løft på rusfeltet på 2,4 mrd. kroner frem til 2020. Disse satsingene vil også få positive konsekvenser for innsatte med psykiske lidelser og/eller rusproblemer. Allerede i inneværende års oppdragsdokument til de regionale helseforetakene har regjeringen bedt om at det etableres flere tilbud innen psykisk helsevern i norske fengsler. Tilbudet til innsatte med rusproblemer skal styrkes, og de skal få bedre tilgang på helsetjenester i fengselet.

Flertallet viser videre til at samarbeidspartiene har styrket tilbudet på Ila fengsel og forvaringsanstalt for innsatte som har særlig behov pga. sin psykiske helse (10 mill. kroner per år). Dette er den svakeste gruppen av de med psykiske lidelser. Disse kronene har bidratt til at Ila har styrket bemanningen og gitt et mer verdig tilbud til de aller sykeste. Regjeringen har også utvidet ordningen med narkotikaprogram med domstolskontroll til å bli landsdekkende. Det vil gjøre det mulig for domstolene over hele lan-

det å idømme denne straffereaksjonen til rusmisbrukere, som tidligere ble dømt til ubetinget fengselsstraff.

Flertallet er også fornøyd med at budsjettforliket mellom samarbeidspartiene sørger for at det etableres tre nye stifinnerenheter som er et tilbud til innsatte med rusproblemer som er motivert for å bruke soningen til endring. I stifinnerenheter vil innsatte kunne påbegynne tverrfaglig spesialisert behandling (TSB) under soning, og få muligheten til å gå direkte fra fengsel til behandling etter soning. Dette vil gi gode overganger fra fengsel til behandling for flere innsatte. I budsjettet for 2017 styrkes også fengselshelsetjenesten med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sine alternative forslag i Inns. 321 (2014–2015) om helsetjeneste og flere yrkesgrupper inn i fengslene, samt sine forslag om å endre straffeformen for personer med alvorlig rusavhengighet til helse og behandling, i Innst. 75 S (2016–2017).

Komiteen registrerer at det er Helse- og omsorgsdepartementet som skal finansiere styrkingen av tiltak og behandlingstilbud til psykisk syke og rusavhengige i fengslene og at helseministeren i sin styringsdialog har inkludert disse pasientgruppene i det sørge-for-ansvaret sykehusene har.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener imidlertid det ikke er tilfredsstillende når verken Justis- og beredskapsdepartementet eller Helse- og omsorgsdepartementet signaliserer beløp eller konkrete tiltak som skal utvikles for disse pasientgruppene/innsatte. Disse medlemmer forventer at det utvikles konkrete tiltak som følges opp med ressurser. Disse medlemmer mener måten dette er løst på, ikke i stor nok grad gir Stortinget sikkerhet for at disse gruppene blir fulgt opp på en bedre måte enn situasjonen er i dag.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har gjort forslag om å utfase tilskuddsordningen til rus- og kriminalitetsforebyggende koordinatorene (SLT) i kommunene, men fremdeles videreføre tilskudd til kommuner som allerede er en del av ordningen. Disse medlemmer mener at det fremdeles må være mulig for kommuner å bli en del av ordningen, og at tilskuddene i så fall må bli fordelt mellom dem som allerede er en del av ordningen og eventuelle nye kommuner som blir med i ordninga.

Komiteen er kjent med at fagmiljøet på Ila ønsker etablering av en egen sykehusavdeling i fengselet for å kunne gi denne lille, men utfordrende gruppen innsatte bedre behandling. Komiteen me-

ner dette er innspill som bør følges opp og konkretiseres.

BARN AV INNSATTE

Komiteen vil peke på viktigheten av at innsattes barn blir ivaretatt og fulgt opp. I et forebyggende perspektiv er det avgjørende å sørge for tidlig og god oppfølging av disse barna. Kriminalomsorgen må samarbeide med andre hjelpeinstanser innen for eksempel helse, skole og Nav.

Komiteen viser til at barn av innsatte er en sårbar gruppe som må gis særskilt oppmerksomhet. Kriminalomsorgen må legge godt til rette for besøk av barn som har foreldre som soner i fengsel. I tillegg må det legges til rette for at de barna som trenger det, får god oppfølging, og for å få til dette på en god måte må kriminalomsorgen samarbeide med andre relevante aktører til det beste for barnet.

Komiteen viser til et samarbeidsprosjekt mellom Kristiansand kommune v/barnevernstjeneste og familiesenter, Blå Kors, Kristiansand fengsel, Foreningen for fangers pårørende og kompetansenettverket BarnsBeste om å utvikle retningslinjer for ivaretagelse av barn der omsorgspersoner blir satt i varetekt/politiarrest. Dette prosjektet vil være et positivt bidrag til oppfølging av barn med foreldre som arresteres/varetektsfengsles uten forhåndsvarsel.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet vil peike på at lang reiseveg er ei belastning for pårørende til dei innsette i fengsla. Dette er ei av årsakene til at ein ikkje bør leggje ned dei mindre fengsla i Noreg. At det heller ikkje blir gitt reisestøtte til pårørende som har lang reiseveg, gjer at det ikkje er mogleg for ein god del pårørende å vitje dei innsette så mykje som dei elles ville hatt høve til. Denne medlemen er særleg uroa over at dette går direkte utover ungane til dei innsette. Denne medlemen ønskjer derfor at regjeringa legg fram sak om å innføre reisestøtte til dei pårørende til innsette i Norgerhaven i Nederland og til innsette som soner i eit fengsel som inneber lang og dyr reise innanlands.

VELFERDSOBLIGASJONER

Komiteen viser til at Stortinget tidligere har bedt om at regjeringen gjennomfører pilotprosjekter med velferdsobligasjoner, jf. Innst. 305 (2014–2015). Komiteen viser til at Stortinget forutsatte at et slikt pilotprosjekt skulle være på plass allerede i løpet av 2016 for å oppfylle dette anmodningsvedtaket, jf. Prop. 1 S (2015–2016), Innst. 6 S (2015–2016). Dette for å skaffe seg erfaring som grunnlag for senere å etablere en statlig finansieringsmekanisme i form av en mulig fondsløsning for å oppskalere forebyggende arbeid som dokumenterbart virker. Komiteen har merket seg at statsråden i svar til

Stortinget på denne bakgrunn henviste til det pågående arbeidet i Kristiansand hvor Wayback, kommunen og fasilitatoren Velferdsfinans er i ferd med å inngå en intensjonsavtale om utvikling av nye finansieringsmodeller for levering av velferdstjenester, jf. Dokument nr. 15:998 (2015–2016).

Komiteen viser til at ulike investorer i form av legater, stiftelser og bedrifter på bakgrunn av dette har meldt sin interesse for å delta. Velferdsleverandøren betales i første omgang av investoren, og hvis tilbakefallsprosenten synker med et avtalt nivå, betales investor av kommunen det investor har betalt i tillegg til en begrenset avtalt avkastning. Komiteen ber regjeringen om å bidra til at dette initiativet realiseres, i tråd med det Stortinget forutsatte ved behandlingen av inneværende års budsjett. Komiteen understreker betydningen av at man på denne måten skaffer seg erfaring med bruk av velferdsobligasjoner for mulig utvidelse av ordningen etter hvert, herunder å etablere en finansieringsmekanisme som sikrer at modellen gjennomføres etter intensjonen.

UTENLANDSKE INNSATTE

Komiteen viser til at det er et høyt antall utenlandske innsatte i norske fengsler, og komiteen er derfor opptatt av at regjeringen fortsetter arbeidet med å få til flere soningsoverføringer slik at flere fanger kan få sone i sitt eget hjemland.

HELSETILBUD

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener at samlokalisering av tilbud fra spesialisthelsetjenesten i lokaler i tilknytning til kriminalomsorgen vil være et tiltak som vil kunne legge til rette for et faglig godt samarbeid mellom kriminalomsorgen og spesialisthelsetjenesten, bedre rehabiliteringen og øke sikkerheten i norske fengsler. På denne bakgrunn ber flertallet regjeringen utrede muligheten for en slik samlokalisering av tjenester.

FRIVILLIGE ORGANISASJONER I KRIMINALOMSORGEN

Komiteen vil også fremheve frivillige organisasjoner innen kriminalomsorgen som et viktig supplement til det offentlige tilbudet. De bidrar til å sikre god tilbakeføring av den domfelte til samfunnet. Det er etter komiteens mening viktig at slike organisasjoner får mest mulig forutsigbare rammevilkår gjennom langsiktige avtaler med staten.

Komiteen viser til Innst. 6 S (2015–2016) hvor en enstemmig komité fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen i større grad gi tilskudd til frivillige organisasjoner gjennom avtaler over flere år.»

Komiteen viser til Prop. 1 S (2016–2017) hvor regjeringen beskriver hvordan de følger opp vedtaket. Her fremkommer det at regjeringen arbeider med å få inn «bevilgningsmessig kontinuitet» som tildelingskriterium i regelverkene for tilskuddsordningene under Justis- og beredskapsdepartementet fra og med budsjettåret (tildelingsåret) 2017. Når tildelingene for 2017 er avsluttet, vil det samlet bli vurdert hvor mye mer kontinuitet i tildelingene det har blitt totalt. Komiteen viser til at dette ikke svarer på vedtaket som Stortinget fattet i forbindelse med statsbudsjettet for 2016. Komiteen mener derfor at regjeringen må utarbeide rutiner for å sikre langsiktige avtaler med frivillige organisasjoner, for å sikre at vedtaket blir fulgt opp etter intensjonen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket for 2017 mellom samarbeidspartiene hvor bevilgningen ble økt med 1 mill. kroner til Wayback, slik at bevilgningen i 2017 blir 6,105 mill. kroner. Flertallet viser til at denne organisasjonen driver et svært viktig arbeid for å hjelpe tidligere innsatte med et liv uten kriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, der frivillige organisasjoner er styrket med 2 mill. kroner i forhold til regjeringen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås økt bevilgning til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen med 10 mill. kroner. Dette er en omfordeling av midler fra vedlikehold i kriminalomsorgen.

Medlemen i komiteen fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om ei auka bevilgning på 8 mill. kroner til organisasjonar som arbeider kriminalitetsforebyggjande.

Kap. 3430 Kriminalomsorgens sentrale forvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)

Komiteen viser til at bevilgningen på kap. 432 post 1 skal dekke lønnsutgifter til personale ved Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS), lønn til aspiranter og drifts- og husleieutgifter vedrørende skolebygningen. Bevilgningen er på om lag 190 mill. kroner for 2017.

Komiteen viser til at en god kriminalomsorg forutsetter kvalifiserte fengselsbetjenter. Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) har ansvaret for fengselsbetjentutdanningen. Komiteen viser til at bevilgningen relatert til kap. 432 omfatter lønn til personale og aspiranter, samt drifts- og husleieutgifter vedrørende skolebygningen. I tillegg omfatter bevilgningen inventar og utstyr i skoleseksjonene og i kontorene, samt annen drift. Det er etter komiteens mening helt avgjørende at ansatte i kriminalomsorgen har god kompetanse til å håndtere ulike innsattes behov. Det er helt avgjørende for å realisere formålet med straffegjennomføringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at bevilgningen, som fratrukket ABE-trekk i fjor, på 700 000 kroner til antiradikaliseringarbeid oppgis å skulle bli videreført, men registrerer at midler avsatt til dette reduseres ytterligere etter budsjettforliket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeidspartiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av fellesskapets ressurser. Flertallet viser til at tilsvarende effektiviseringsreformer for offentlig sektor er innført i en rekke land (bl.a. Danmark, Sverige og Finland), og at OECD har anbefalt Norge å innføre et slikt effektiviseringstiltak. Flertallet legger til grunn at statlige etater har en årlig produktivitetsvekst slik en finner i privat næringsliv. Deler av denne produktivetsgevinsten trekkes inn gjennom ABE-reformen for å finansiere høyt prioriterte sektorer. Flertallet ser at ABE-reformen gir statlige etater sterke incentiver til å effektivisere og gode muligheter for å planlegge driften slik at produktivetsgevinstene nås. Gjennom ABE-reformen frigjøres midler som settes inn på områder som er høyere prioritert, enn administrasjon av offentlig sektor.

Flertallet mener det også i offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer effektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 3432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen understreker at trygghet er en del av den norske velferden og viktig for den enkeltes frihet og livskvalitet. Politiets hovedoppgave er å forebygge, bekjempe og etterforske kriminalitet. Ko-

miteen mener at politiets kapasitet og kvalitet er avgjørende for å sikre trygge lokalsamfunn, og for å redusere hverdagskriminalitet. Politiet må også være i stand til å møte kriminalitetsutviklingen med økende innslag av organisert kriminalitet, arbeidslivskriminalitet og digital kriminalitet. Komiteen viser til at kriminalitetsbildet er komplekst og i stadig utvikling.

Komiteen understreker at internasjonalt politisamarbeid er viktig for å avdekke og bekjempe organisert kriminalitet.

Komiteen vil presisere viktigheten av at politiet samarbeider med andre fagfelt og fagetater.

Komiteen viser til regjeringens forslag om å øke bevilgningen med 315,7 mill. kroner til økt kapasitet for å håndtere en utfordrende driftssituasjon i politidistriktene. Dette samtidig med at nærpoltireformen skal gjennomføres.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig folkeparti, viser til at det er foreslått 17,3 mrd. kroner i forslaget til statsbudsjett. Dette tilsvarer en økning på 13,9 pst., og over 2,1 mrd. kroner mer enn hva som ble bevilget i budsjettet for 2016. Disse midlene skal fordeles ut til distriktene, særorganene, sentrale forvaltningsorgan i politiet samt noe til lønns- og prisstigning. I tillegg vises det til at pensjonsutgiftene overføres fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet. Flertallet viser til at dette utgjør 1,364 mrd. kroner.

Flertallet synes det er positivt at det foreslås en økt bevilgning til politidistriktene. Mange politidistrikter opplever store budsjettunderskudd og er avhengige av nye og friske midler. Deler av budsjettet har de siste årene blitt omfordelt til Politidirektoratet for å finansiere økte drifts- og forvaltningskostnader og andre fellesprosjekter. Eksempler på dette er økte utgifter til nødnett, strakstiltak for å sikre datasentrene og øvrig IKT-sikkerhet, nytt intranett for politiet og investeringer i ny nasjonal kommunikasjonskontroll som bedrer politiets evne til avlytting av kommunikasjon som skal brukes som bevis i straffesaksbehandlingen. Flertallet mener dette har vært viktige og nødvendige prioriteringer for å sikre et godt utgangspunkt for en styrket politi- og lensmannsetat. Flertallet mener videre at årets forslag til bevilgninger til politidistriktene er en nødvendig fortsettelse av denne styrkingen, og at det er viktig at politidistriktene nå opplever at disse blir prioritert.

Flertallet mener det er viktig å finne en god balanse mellom ressurser som går til Politidirektoratet (POD) og politidistriktene. Det har i forbindelse med nærpoltireformen vært nødvendig å styrke POD av hensyn til en sterk ledelse som skal styre im-

plementeringen av reformen, i tillegg til at fornyelse på IKT-området har vært og er en prioritet.

Flertallet synes det er positivt at det i årets budsjett foreslås å styrke politidistriktene med om lag 300 mill. kroner. Dette vil bidra til at politidistriktene får frie midler til å dekke egne behov, og vil således styrke hvert enkelt distrikt og gi bedre balanse mellom POD og distriktene. I tillegg foreslås det 140 mill. kroner som særskilt går til fortsatt utrulling av nærpoltireformen.

Komiteen merker seg bekymringen fra flere hold om at midlene som gis til Politidirektoratet (POD) i for stor grad bindes opp der, og i for liten grad kommer politidistriktene og den lokale politikraften til gode.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil påpeke at POD har en viktig rolle i å understøtte politidistriktenes arbeid, og vil samtidig understreke at det er i politidistriktene at kriminalitet skal forebygges, bekjempes og etterforskes, og at det derfor er nødvendig at de økonomiske forutsetningene til det lokale leddet ivaretas best mulig.

Komiteen vil påpeke viktigheten av at ressursene til politiet utnyttes best mulig og at en styrking av politiet også må innebære en styrking av politidistriktene.

Komiteen mener derfor regjeringen bør vurdere hvorvidt det vil være hensiktsmessig at POD skilles ut fra kap. 440 post 1 i kommende statsbudsjetter, for å synliggjøre hvor mye av politiets samlede ressurser som går til arbeid i direktoratet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er fornøyd med at nesten 300 mill. kroner i frie midler er foreslått rett til politidistriktene.

Flertallet vil vise til at lederen av Politiets Fellesforbund er fornøyd med årets budsjett, og har uttalt at «budsjettet treffer blink og er et stort skritt i riktig retning ...»

Flertallet er positive til den virksomhetsanalysen som Justis- og beredskapsdepartementet har iverksatt av Politidirektoratet og politi- og lensmannsetaten. Politiet har gjennom flere år fått økte bevilgninger i hvert statsbudsjett, og det er nødvendig å sikre at bevilgningene blir brukt på riktig måte. Flertallet mener det er viktig at det foretas en gransking for å sikre at midlene går til økt politikraft i distriktene og at politiske føringer blir fulgt opp.

Flertallet ønsker å avvente med å skille ut POD fra kap. 440 post 1 til virksomhetsanalysen er foretatt, for å se hvilke tiltak som kommer fra departementet etter denne gjennomgangen.

Flertallet viser til at det er langt flere store tiltak og reformer på justisområdet nå enn i forrige regjeringsperiode. Dette tilsier at en del midler nødvendigvis må øremerkes i budsjettet. Nærpolitireformen, digitalisering i domstolene, landsdekkende nødnett og tilrettelagte avhør ved Statens Barnehus er eksempler på nye og viktige tiltak som har trådt i kraft i denne regjeringsperioden. For at disse satsingene skal bli en realitet, er det derfor helt naturlig å også binde midler til disse formålene. Samtidig har regjeringen kuttet antallet politiske styringsmål kraftig fra nivået under forrige regjering. Regjeringen og samarbeidspartiene har derfor funnet en god balanse mellom politisk styring på overordnet nivå, og tillit til de mange faglige vurderinger politiet må ta i sin hverdag. I tillegg utgjør midler til bemanning en stor del av justisbudsjettet, og med over 1 300 nye stillinger i politiet siden 2013 bindes naturlig nok midler til lønn og pensjon. Flertallet viser til at det i årets budsjett bevilges nær 300 mill. kroner til politidistriktene i frie midler, noe som vil gi politiet handlingsrom til å øke bemanning, samt til å dekke andre behov.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at Høyre/Fremskrittspartiet slår nye rekorder i øremerkinger, og dermed sentralstyring av midlene til politiet. I utgangspunktet fremstår det som om endringene i rammen er: 2,35 mrd. kr minus 398,4 mill. kr som er lønns- og prisvekst, samt minus 1,45 mrd. kr som skyldes en justering for overført pensjonsansvar. Rammen er dermed reelt økt med 501,6 mill. nye kroner, som skal dekke regjeringens budsjettprioriteringer. I tillegg er det 580,3 mill. kroner i reduksjoner og omfordelinger til samme formål, i alt 1 081,9 mill. kroner. Summen av øremerkede prioriteringer beløper seg imidlertid på 1 398,7 mill. kroner. Dette betyr at det mangler 316,8 mill. kroner for å finansiere denne regjeringens prioriteringer. Omregnet i prosent kan man si at regjeringen øremerker 113 pst. av de friske midlene en har tilført politiet. Til sammenligning øremerket justisministrene Grete Faremo, Knut Storberget og Odd Einar Dørum henholdsvis 46 pst., 50 pst. og 44 pst. Dette vil gi store problemer for politidistriktene i året som kommer, og kan vanskelig tolkes som annet enn mistillit til politiets egne prioriteringer, da det smalner inn politiets handlingsrom.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til

forliket som ble inngått i forbindelse med behandlingen av Prop. 61 L (2014–2015), Innst. 306 S (2014–2015), og understrekningen av at dette måtte være en reform som bidro til økt politikraft der folk bor.

Dette flertallet har ikke ansett dette som en sparereform, men som en nødvendig reform for å frigjøre midler til politiet selv og politiets arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at det av regjeringens budsjettforslag fremgår at bevilgningen på kap. 440 post 1 foreslås redusert med 114,4 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon av bevilgningen på kap 3440 post 2. Som svar på spørsmål 714 til finansministeren skriver regjeringen at:

«Årsaken er reduksjonen av antallet politidistrikter og omgjøring i bruk av lønns- og personalsystemet i etaten. Etaten har fra 1. januar 2016 samlet samtlige ansatte i et selskap i lønns- og personalsystem (konsernkonto). Med bakgrunn i gitt belastningsfullmakt gir dette samtlige enheter mulighet til å belaste lønns- og lønnsavhengige kostnader og reisereregninger direkte på den enheten hvor kostnaden skal regnskapsføres. Med dette unngår man fakturering av tjenester mellom enheter i etaten.»

Med andre ord er pengene kuttet på grunn av reformen.

Disse medlemmer registrer at regjeringens partiene Høyre og Fremskrittspartiet på denne måten har gjennomført innsparinger på bekostning av politietaten i forbindelse med reformen.

Disse medlemmer merker seg svaret på spørsmål 153 til finansministeren i forbindelse med budsjettbehandlingen, der det fremgår at det ikke foreligger en oversikt over ubesatte stillingshjemler i politidistriktene.

Disse medlemmer merker seg at avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen til regjeringen Solberg for 2017 utgjør 185,7 mill. kroner i kutt for politi- og påtalemyndigheten, og viser til tidligere merknad som påpeker at regjeringen ikke kjenner til om reformen har gitt ønskede resultater.

Medlemen i komiten frå Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om å auke bevillinga til politidistrikta med 500 mill. kroner, slik at politidistrikta kan satse på tilsettingar og investere i betre materiell. Denne medlemen meiner at dette er heilt naudsynt for å snu trenden som går ut på at ressursane har blitt meir og meir sentralisert dei siste åra. I alternativt budsjett har Senterpartiet i tillegg gjort framlegg om ei tiltakspakke for å styrke innsatsen mot økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet på 155 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen ønsker å forsterke arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo og de store byene, og har inngått en avtale med Venstre om dette i forbindelse med avtale om nytt inntektssystem for kommunene. Politiets lønns- og regnskaps-senter inngikk i denne avtalen, og derfor ble ikke det billigste alternativet valgt.

NYE STILLINGER I POLITIET

Komiteen viser videre til regjeringens forslag om å øke bevilgningen med 166,4 mill. kroner for å legge til rette for å oppbemanne politiet med 350 nye stillinger slik at de uteksaminerte fra Politihøgskolen våren 2017 kan gå ut i arbeid. Det er også foreslått en økning på 163,3 mill. kroner til dekning av helårsvirkning for nye årsverk knyttet til de politihøgskolestudentene som ble ferdig utdannet sommeren 2016.

Komiteen registrerer at det har vært mye oppmerksomhet i media vedrørende politistudenter som uteksamineres fra Politihøgskolen uten å komme ut i jobb. Komiteen mener det er viktig at disse kommer ut i jobb innen rimelig tid etter uteksaminering siden studiet er profesjonsrettet og at det ikke er mange andre muligheter for disse studentene på jobbmarkedet. Komiteen mener dessuten at dette er et viktig bidrag til å nå målet om 2 politifolk per 1 000 innbyggere innen 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener 350 nye stillinger i politiet er et positivt tilskudd til utviklingen av norsk politi. Flertallet er klar over at mange politidistrikt etterlyser flere ansatte for å dekke beredskapsbehovet i distriktet. Flertallet viser til at det siden regjeringen tok over i 2013 med samarbeidspartiene, har vært en prioritert oppgave å øke bemanningen i politiet, og at det i 2014–2016 er bevilget midler til over 1 000 nye politistillinger. Flertallet synes utviklingen er positiv, og mener regjeringen og samarbeidspartiene har en god kurs mot målet om to politifolk per 1 000 innbygger innen 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at det heller ikke i år er innført noen jobbgaranti for nyutdannede politistudenter, slik regjeringspartiet Fremskrittspartiet lovet før valget i 2013, og at virkemidlene regjeringen Solberg bruker for ansettelse av nyutdanna studenter er de samme som under regjeringen Stoltenberg II.

Disse medlemmer merker seg at de stramme driftsrammene til politiet under Høyre/Frem-

skrittsparti-regjeringen gjør at stillingene til de nyutdanna politistudentene vanskelig kan anses som fullfinansierte, all den tid det trengs penger til drift i tillegg til ansettelse per nye ansatt for at det ikke skal spise av de frie driftsmidlene.

RUDSKOGEN MOTORSENTER

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet viser til at Rudskogen Motorsenter i dag benyttes som treningsbane for en rekke offentlige etater, blant annet politiet, ambulansetjenesten og Forsvaret. Spesialenheter i politiet, Forsvaret og regjeringens sjåfør/eskortetjenester benytter treningsbanen 90–100 dager hvert eneste år. Disse medlemmer mener at det store omfanget av statlige etater som benytter seg av fasilitetene på Rudskogen, tilsier en mer helhetlig tilnærming til både leie og utvikling av området. Disse medlemmer viser til at Rudskogen Motorsenter vurderer å utvide kapasiteten med et trafikk-sikkerhetssenter. Tyskland og Østerrike har gode erfaringer med denne typen anlegg som et verktøy for å redusere skader i trafikken. Disse medlemmer mener denne typen trafikk-sikkerhetstiltak er viktige for flere statlige aktører, og staten bør derfor ha en fremoverlent rolle når det gjelder å sørge for at nødvendige treningsfasiliteter for nødetatene og forsvarutvikles og bygges opp i dialog med Rudskogen Motorsenter. Disse medlemmer mener det er viktig at regjeringen sørger for at Rudskogen Motorsenter gis en forutsigbarhet når det gjelder statlig leie av eksisterende treningsfasiliteter.

NÆRPOLITIREFORMEN

Komiteen viser til gjennomføringen av nærpolitireformen og at det i år er foreslått å bruke 140 mill. kroner til dette formålet basert på de behov som foreligger. I budsjettet for 2016 ble det budsjettet med 251,9 mill. kroner til gjennomføring av nærpolitireformen. Komiteen registrerer at det også foreslås en økning på 40 mill. kroner til IKT-sikkerhet i politiet, og at 100 mill. kroner videreføres til oppstart av IKT-modernisering i politiet fra 2016.

Komiteen peker på den store vekt Stortinget la på kommunenes medvirkning i endringsprosessen og forutsetter at dette blir fulgt opp.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, understreker at et viktig element i nærpolitireformen er å gi politiet større handlingsrom til politifaglige vurderinger.

Flertallet viser til at gjennomføringen av nærpolitireformen er i full gang, og at det fortsatt vil bevilges penger for at reformen skal bli en realitet.

Flertallet registrerer positive tilbakemeldinger fra politiet på reformarbeidet. Samtidig står etaten midt i en krevende reform, og bildet er naturlig nok nyantert når det kommer til endringer i lensmannskontorstrukturen.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at skal reformen lykkes, er det helt avgjørende at kommunene og lokalmiljøene blir involvert i endring av tjenestestrukturen. Dette flertallet har forståelse for at endringer i tjenestestrukturen kan skape usikkerhet.

Dette flertallet viser til at reformens viktigste målsetting er å sikre at politiressurser havner der folk er. I dag har 70 av landets lensmannskontorer åpningstider fra null til tre dager per uke. Mange kontorer har også sommerstengt, og flere kontorer har ikke kapasitet til å dekke behovene i området. Nedleggelse av kontorer for å sikre politi der folk er, kan derfor i noen tilfeller være nødvendig. Formålet med å legge ned noen av lensmannskontorene er å flytte mest mulig politikraft ut i operativ tjeneste, og bedre kvalitet og kunnskap i etterforskningen. Mange lensmannskontorer har i praksis allerede slått seg sammen fordi de er avhengige av å samarbeide. Fremfor å binde opp ressurser på kontorene er det etter dette flertallets oppfatning bedre at politiet er ute i distriktene der folk er. Politiet skal være på plass på rett sted til rett tid, i tillegg er det viktig at folk vet hvor de kan få tak i politiet. Dette flertallet viser til at avgjørelser fra Politidirektoratet om endringer i inndelingen i lensmanns- og politistasjonsdistrikter og sammenslåing eller nedleggelse av lensmannskontorer eller politistasjoner kan påklages til Justis- og beredskapsdepartementet av kommuner som berøres av endringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet understreker at det er tre sentrale forutsetninger for at politireformen skal lykkes: (1) at endringene kan begrunnes godt som nødvendige for å styrke det politifaglige arbeidet, (2) at endringene forankres godt hos lokale folkevalgte, og (3) at politiet sikres nok midler, mindre øremerking, og mindre grad av sentralisering av økonomiske ressurser, slik at styrket lokal politikraft kan bli en realitet. Disse medlemmer merker seg bekymringen fra flere lokalsamfunn som er urolige for om gjennomføringen av politireformen i stor nok grad ivaretar hensynene 1 til 3, og understreker at regjeringen som utøvende myndighet er ansvarlig for en hensiktsmessig gjennomføring, forankring og finansiering av politireformen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, synes det er positivt at det er foreslått en økt bevilgning på 40 mill. kroner til å sikre IKT-infrastruktur i politiet. Dette vil også bidra til at politiet lettere kan utøve sitt samfunnsoppdrag i bil, fremfor å være avhengige av et kontor. Datasentrene til politiet inneholder alle installasjoner for å drifte etatens bruk av IKT, og det er særlig viktig at disse er sikre slik at politiets operative evne ikke svekkes.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet vil understreke at nærpolti er eit omgrep som må fyllast med innhald. Senterpartiet ønskjer eit politi som er til stades der folk bur. Denne medlemmen ønskte derfor ei anna politireform enn den sentraliseringsreforma som regjeringa gjennomfører. Eit politi som er til stades, har ein preventiv og førebyggjande effekt, og lensmannskontora må settast i stand til å ha stor nok bemanning til at dei kan vere synlege i lokalsamfunna. Politiet i distrikta utfører viktige tenester, og det er dei som møter folk i kvar dagen. Denne medlemmen meiner at ein må sette av eigne midlar til distriktpolitiet for å kunne målrette stillingar mot distrikta, og sikre betre bemanning ved lensmannskontora. Denne medlemmen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort framlegg om ei auka bevilgning på 500 mill. kroner til tilsettingar og betre materiell i distriktpolitiet.

Denne medlemmen er uroa over den utfordrande økonomiske situasjonen i politiet dei siste åra, og er kritisk til den aukande veksten i Politidirektoratet, som skjer parallelt med aukande konsulentbruk. Denne medlemmen meiner derfor at det er påfallande at justis- og beredskapsministeren leiger inn eksterne konsulentar for å gjennomgå pengebruken i politiet etter å ha vorte konfrontert med at midlane han har lova, ikkje kjem ut i distrikta.

IDENTITETSKONTROLL

Komiteen viser til at det bevilges 64 mill. kroner til flere mobile håndholdte enheter til politiet som skal muliggjøre identitetskontroll. I denne bevilgningen ligger også midler til å forbedre nasjonalt ID-kort til utenlandske borgere og verifikasjon av utenlandske ID-dokumenter. Komiteen registrerer også at det er foreslått bevilget 17 mill. kroner til utvidet bruk av biometri.

VOLD MOT BARN

Komiteen registrerer at det i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016, jf. Innst. 400 S (2015–2016), ble bevilget 5 mill. kroner ekstra til Statens Barnehus. Komiteen viser til at det foreslås å øke bevilgningen med ytterligere 10 mill. kroner i årets budsjett.

Komiteen mener Barnehusene som ble opprettet i 2013, er et viktig tilbud til barn som må inn i straffesakssystemet. Istedenfor å avhøres på politistasjonen gir barnehusene barna tryggere omgivelser der det barnefaglige er en like viktig del av saken som det juridiske.

Komiteen viser til at vold i nære relasjoner er et stort samfunnsproblem, og for mange barn opplever vold og overgrep. Det er uakseptabelt. Skal samfunnet klare å bekjempe denne grove kriminaliteten, er det helt nødvendig med en helhetlig opptrapping på det berørte feltet.

Komiteen viser til at de siste årene har anmeldelsene knyttet til vold i nære relasjoner økt, samtidig som omfangsundersøkelser viser at det fremdeles er store mørketall.

Komiteen viser til at Kristelig Folkeparti vinteren 2015 fremmet forslag om en helhetlig opptrappingsplan for å bekjempe vold i nære relasjoner, jf. Innst. 315 S (2014–2015). Et enstemmig Storting stemte for forslaget. Regjeringen har nå fremmet Prop. 12 S (2016–2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep, som skal behandles i Stortinget. Komiteen viser til Innst. 315 S (2014–2015) hvor en enstemmig komité uttalte følgende:

«Komiteen mener opptrappingsplanen bør gjennomføres etter modell av opptrappingsplan for psykisk helse som gikk over ti år og ble avsluttet i 2008, jf. St.prp. nr. 63 (1997–1998). Komiteen viser til at evalueringer har vist at de kvantitative målene i Opptrappingsplanen for psykisk helse langt på vei ble nådd, med økt kapasitet på det psykiske helsetilbudet, flere omsorgsboliger i kommunene og flere helsetjenesteårverk. Å øremerke midlene til å bygge ut de psykiske helsetjenestene var ifølge evalueringen en suksess som bidro til at så mange av målene i den ambisiøse Opptrappingsplanen for psykisk helse ble nådd. Satsingen skulle resultere i både en kvalitativ og kvantitativ bedre tjeneste for mennesker med psykiske lidelser. Det ble understreket at sektorer og tjenesteytere må se det som en oppgave å bidra til å etablere behandlingsnettverk på tvers av sektorgrenser og forvaltningsnivåer.

Komiteen vil videre understreke at opptrappingsplanen som Stortinget i denne innstillingen ber regjeringen om å fremme, må innebære at det skal investeres for et tallfestet beløp i løpet av planperioden og at driftsutgiftene skal økes til et bestemt nivå i løpet av perioden, slik at det synliggjøres hvor mye mer midler opptrappingen av driftsutgiftene sammen med utgiftene til investeringer totalt sett vil innebære av økte midler til kampen mot vold mot barn i løpet av planperioden.

Komiteen ber om at forslag til opptrappingsplan fremmes senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2016. Komiteen fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest fremme forslag om en forpliktende og helhetlig opptrappings-

plan som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner samt styrke ivaretagelsen av barn utsatt for vold og overgrep, etter modell av opptrappingsplanen for psykisk helse. Planen må sikre en tverrfaglig bredde i tiltakene, god samordning, samt en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og øremerkede midler.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at planen som regjeringen har lagt frem, gir en god beskrivelse av de store utfordringene som foreligger knyttet til vold og overgrep mot barn. I tillegg viser planen gode intensjoner om tiltak som bør iverksettes for å sikre at vi klarer å bekjempe vold og overgrep i langt større grad enn vi klarer i dag. Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene hvor det kom på plass en økt satsing på vold mot barn på om lag en halv milliard kroner. Det er etter flertallets mening en veldig god start på opptrappingsplanen mot vold og overgrep.

Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene der en ble enige om å styrke Kripos sin seksjon for seksuallovbrudd, internettrelatert overgrep mot barn og unge samt seksjon for etterretning til bekjempelse av menneskehandel med 30 mill. kroner.

Etter komiteens mening er det svært viktig å bekjempe spredning av overgrepsmateriale på nett. Både for at man avdekker og tar flere pedofile, men også fordi det vil bidra til å stanse pågående overgrep. Komiteen viser til at overgripere i stadig større grad også bruker internett til å presse barn og unge til å sende bilder og videoer som igjen brukes til å presse dem til enda grovere overgrep. I flere saker ser man også at man presser barn til å utføre overgrep på seg selv eller andre gjennom «bestilling» og filmes direkte over internett. Dette gjøres både i utlandet og i Norge.

Komiteen ser at det har vært en stor økning i antallet anmeldelser av saker knyttet til vold og overgrep mot barn, og flertallet er opptatt av å styrke bekjempelsen av denne type kriminalitet. Komiteen peker spesielt på saker knyttet til alvorlig vold og drap på små barn og viser til at barn mellom 0 og 18 måneder er spesielt sårbare.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, mener at budsjettforlikets satsing på 30 mill. kroner til Kripos er et meget viktig løft for å styrke deres mulighet til å bekjempe vold og overgrep mot barn, samt menneskehandel.

Flertallet foreslår også å styrke politiet med 50 mill. kroner som skal gå til flere påtalejurister, etterforskere og avhørere knyttet til vold mot barn.

Komiteen viser til at antall tilrettelagte avhør ved Statens Barnehus har økt betydelig den siste tiden, og kapasiteten på Barnehusene er under press. Per september 2016 har tilrettelagt avhør økt med 38 pst. sammenlignet med samme periode i 2015. Andel gjennomførte tilrettelagte avhør hittil i 2016 innenfor den lovpålagte fristen var på 44 pst., og ifølge oversikt fra Justis- og beredskapsdepartementet er det store forskjeller mellom de ulike politidistriktene knyttet til hvor stor andel som tas innenfor fristen. Komiteen viser til at utfordringer knyttet til ventetid for tilrettelagte avhør har vært gjenstand for debatt i lang tid, og at det derfor haster med å iverksette konkrete og målrettede tiltak for å løse utfordringene. Komiteen viser til at Statens Barnehus må styrkes for å sikre at avhør tas innenfor den lovpålagte fristen, og at volds- og overgrepssatte barn som avhøres ved Statens Barnehus får god oppfølging.

Komiteen mener videre at det er viktig at barnehusene utfører medisinske undersøkelser både for å avdekke vold og overgrep, og for å sikre bevis raskt. Komiteen viser til at antallet medisinske undersøkelser har vist seg å være for lavt, og at flere som arbeider med dette, har advart om at bevis kan gå tapt, og at overgripere går fri som følge av dette. Komiteen mener at medisinske undersøkelser på barnehusene, må prioriteres, og viser til at helseministeren og justis- og beredskapsministeren har ned satt en arbeidsgruppe ledet av politiet som skal få på plass et system som gir alle barn som blir avhørt på barnehusene tilbud om legeundersøkelse, samt at betalingspraksisen for undersøkelsene blir lik for alle. Komiteen påpeker viktigheten av å få dette på plass så raskt som mulig. Komiteen viser til at det er viktig å sikre en enhetlig praksis angående betalingen for medisinske undersøkelser, slik at økonomi ikke blir avgjørende for barns mulighet til å få medisinsk undersøkelse.

Komiteen viser til at retningslinjer for Statens Barnehus skulle vært på plass 1. november. Komiteen viser til at det er avgjørende at retningslinjer for Statens Barnehus kommer på plass så raskt som mulig. Det er helt avgjørende for å sikre at alle barn som avhøres på barnehusene, får et like godt tilbud. Det er etter komiteens mening viktig å sikre at alle barn får god og forsvarlig hjelp. Da kan ikke geografi avgjøre hvorvidt man får god hjelp eller ikke.

Komiteen viser videre til at det er etablert et prosjekt med satellitt av Statens Barnehus. Dette er et prøveprosjekt for å hindre fristbrudd fra anmeldelse til avhør av barnet starter. Meningen er også å ivareta barn med lange reiseavstander best mulig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet understreker at et slikt prøveprosjekt må evalueres, og at det må stilles like strenge krav til kvaliteten på denne ordningen som til barnehusene for øvrig.

Disse medlemmer viser til Innst. 347 L (2014–2015):

«Stortinget ber regjeringen etablere ett nytt barnehus i det nye politidistrikt Øst, samt vurdere å opprette ett nytt barnehus i politidistrikt Finnmark.»

Disse medlemmer har registrert at det er opprettet et nytt barnehus i politidistrikt Øst, og etterlyser vurderinger av og fremdrift på opprettelse av et nytt barnehus i Finnmark.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, støtter etableringen og ser frem til evalueringen av prosjektet.

Flertallet viser til at samarbeidspartiene har styrket barnehusene betydelig siden regjeringsskiftet. Etter budsjettforliket for 2016 ble den totale bevilgningen til Statens Barnehus på 173 mill. kroner. Flertallet viser til at dette var nesten en dobling av bevilgningene til barnehusene sammenlignet med budsjettet for 2015 som var på 90 mill. kroner. Flertallet viser til at samarbeidspartiene styrker barnehusene ytterligere i budsjettforliket for 2017 med til sammen 50 mill. kroner, inklusive den økte bevilgningen som regjeringen foreslo i Prop. 1 S (2016–2017). Flertallet viser til at den totale bevilgningen til Statens Barnehus da er på totalt 223 mill. kroner for 2017. Flertallet påpeker at denne bevilgningen skal gå direkte til Statens Barnehus, da budsjettforliket for 2017 også har bevilget økte midler til avhørere og etterforskere knyttet til vold mot barn. Flertallet mener at bevilgningen til Statens Barnehus må fremkomme av budsjettproposisjonene og ber regjeringen fortsette med å tydeliggjøre det i de kommende budsjettene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet er bekymret for at Statens Barnehus ikke settes i god nok stand til å møte den økte saksmengden og at de økte midlene til Statens Barnehus ikke nødvendigvis går til barnehusene. Disse medlemmer er glade for at bevilgningene til Statens Barnehus sakte, men sikkert øker, men mener at midlene må øremerkes frem til man har fått ned ventetidene og lovens krav er oppfylt. Så langt disse medlemmer vet, er man langt unna å nå de lovpålagte tidsfristene for barnehusene. Disse medlemmer vil vise til at Arbeiderpartiet og Senterpartiet i flere år har foreslått å øremerke midlene, samt styrke bevilgningene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett hvor det foreslås å øremerke de 15 mill. kronene som er avsatt til barnehus i årets budsjett.

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, ser frem til behandling av opptrappingsplanen i justiskomiteen, for å få på plass en forpliktende og helhetlig opptrappingsplan som skal redusere forekomsten av vold i nære relasjoner samt styrke ivaretagelsen av barn utsatt for vold og overgrep, etter modell av opptrappingsplanen for psykisk helse. Planen må sikre en tverrfaglig bredde i tiltakene, god samordning, samt en langsiktig forpliktelse til økt finansiering og øremerkede midler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett der det er en helhetlig satsing på arbeidet med vold og overgrep mot barn. I Arbeiderpartiets alternative budsjett foreslås det å øke bevilgningene med til sammen 60 mill. kroner til avhør og påtale, 30 mill. kroner til Kripos, og 10 mill. kroner til barn i domstolene.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti foreslår en styrking av bekjempelse av vold i nære relasjoner i sitt alternative budsjett på nesten en mrd. kroner og på justisfeltet med til sammen over 170 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen til Statens Barnehus med 50 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. I tillegg foreslås det økt bevilgning til Kripos sin seksjon for seksuallovbrudd med 20 mill. kroner, samt 20 mill. kroner til deres arbeid med bekjempelse av internettrelaterte overgrep mot barn og unge. I tillegg foreslås det økte midler til flere påtalejurister, etterforskere og avhørere knyttet til vold mot barn. Kristelig Folkeparti foreslår i sitt alternative budsjett 60 mill. kroner til nevnte formål. I tillegg foreslås 20 mill. kroner for å sikre at tilrettelagt avhør av barn og unge som begår overgrep tas ved Statens Barnehus.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet vil understreke at barnehusa har ei viktig rolle i etterforskinga av alvorleg kriminalitet, og at Senterpartiet er opptatt av at ungar skal få like god hjelp, uavhengig av kvar i landet dei bor. Denne medlemen meiner at ein bør vurdere å opprette fleire barnehus, og har tidlegare gjort framlegg om Kirkenes for mogleg lokalisering. Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative budsjett har gjort

framlegg om ei auka bevilging på 14 mill. kroner til å styrke barnehusa og opprette ein satellitt i Førde.

Denne medlemen viser til at det i saker som gjeld overgrep mot barn, er obligatorisk med avhør i regi av Statens Barnehus. I ein del saker er det i tillegg behov for rettsmedisinske undersøkingar. Det aktuelle barnehuset for Sogn og Fjordane er barnehuset i Bergen, noko som gjev lang reiseavstand for barna. Politiet, kommunane i Sogn og Fjordane, Helse Førde, Sogn og Fjordane fylkeskommune og andre instansar har peikt på at reiseavstanden er ei ekstra belastning for barna, og at det kan gje eit dårlegare grunnlag for å gjennomføre avhør med god kvalitet. Det er derfor teke initiativ til etablering av ei avdeling eller «satellitt» av barnehuset i Bergen lokalisert til Førde. Dette er tenkt plassert i eit nybygg ved Førde sentralsjukehus, kor det også blir etablert eit fylkesdekkjande overgrepsmottak. I tillegg til avhøra vil også dei rettsmedisinske undersøkingane kunne bli utførte lokalt. Eit lokalt tilbod med moglegheit for involvering av barneavdelinga ved sjukehuset og psykisk helsevern for barn og unge vil også leggje betre til rette for medisinsk og psykologisk oppfølging etter dei traumatiske hendingane barnet har vorte utsett for, noko som er viktig ikkje minst for å hindre seinskader. Denne medlemen stiller seg positiv til at det blir etablert ei slik avdeling eller «satellitt» av barnehuset i Bergen lokalisert i Førde.

BEREDSKAPSSENTER

Komiteen viser vidare til at det foreslås 60 mill. kroner til fullføring av forprosjektering av nytt beredskapssenter for politiets nasjonale beredskapsressurser. Komiteen mener det er på tide å avklare forholdene rundt beredskapssenteret slik at byggingen kan starte så raskt som mulig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, syns det er positivt at regjeringen har besluttet at vidare arbeid i forprosjekteringen av politiets nasjonale beredskapssenter skal avgrensas til Taraldrud i Ski kommune. Flertallet mener dette er ein viktig milepæl i arbeidet med nytt beredskapssenter, og viser at vi har kommet et steg nærmere realisering av dette viktige beredskapstiltaket. Flertallet mener det er helt nødvendig å samle de nasjonale beredskapsressursene for å sikre mer samtrening, bedre samhandling og en styrket nasjonal beredskap.

Komiteen mener at det nå av hensyn til å opprettholde fremdrift i saken er mest hensiktsmessig å legge diskusjoner om lokalisering til side, og gå videre på Taraldrud.

Komiteen merker seg at regjeringen Solberg er kommet til en konklusjon om lokalisering av nytt beredskapssenter for politiet.

Komiteen mener det er bra at det endelig er fattet en beslutning om det som er et viktig senter for trening og kompetansebygging for politiets skarpeste ende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at den forrige regjeringen fattet vedtak om å sikre fremdrift og bygging av et slikt senter på Alnabru i Oslo, og at regjeringen Solberg allerede høsten 2014 i sitt budsjettforslag for Justis- og beredskapsdepartementet mente at det var mulig å innpasse gjeldende byggeprogram for senteret på Alnabru. Men at de til tross for egenuttalt enighet om egnethet gikk videre med å utrede andre lokaliseringer, noe som har utsatt beslutningen om lokalisering og bygging under Solberg-regjeringen ytterligere.

Komiteen viser til at det foreslås å videreføre 48,1 mill. kroner til politiet og de lokale enhetene i PST som ble gitt i forbindelse med Prop. 1 S Tillegg nr. 1 (2015–2016). Komiteen viser videre til forslaget om å bevilge 26,7 mill. kroner til utstyr til bruk i grensekontrollen på flyplasser for å sikre kvalitet og legge til rette for effektiv oppgaveløsning.

OFFEROMSORG

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen vil etablere tolv nye offeromsorgskontorer i tilknytning til politiet, etter modell av Støttesenteret for fornærmede i straffesaker i Trondheim. Flertallet viser til at flere aktører har jobbet for at offeromsorg skal etableres i landet. Hensikten er at ofre og pårørende skal bli ivaretatt på en bedre måte i begynnelsen av en alvorlig hendelse med påfølgende straffesak.

Flertallet viser til at denne styrkingen av offeromsorgen innebærer en tilleggsbevilgning på 19 mill. kroner, og vil være en bedring av tilbudet til voldsofre. De nye offerkontorene vil dermed få en totalbevilgning på 28 mill. kroner når midlene fra dagens rådgivningskontor fra kriminalitetsofre (9 mill. kroner) også overføres til de nye offerkontorene. Flertallet ser at bevilgningen til et rådgivningstilbud for vold og overgrepsofre dermed mer enn tredobles i budsjettet for 2017, fra 9 til 28 mill. kroner.

Flertallet registrerer at tilbudet skal baseres på modell av Støttesenteret for fornærmede i straffesaker i Trondheim. Støttesenteret ble etablert i 2004, og har samlet gode erfaringer i tolv år. Senteret er et samarbeidstiltak mellom Trondheim kommune

og tidligere Sør-Trøndelag politidistrikt, og er plassert i politihuset i Trondheim. Flertallet viser til at senteret har to ansatte, som er kliniske sosionomer med mastergradsutdanning, og at kompetanse vil være viktig også i de nye offerkontorene. Virksomheten og stillingene ved støttesenteret i Trondheim har blitt finansiert av Trondheim kommune og Trøndelag politidistrikt i fellesskap, og flertallet mener det er riktig at finansieringen av en landsdekkende offerkontortjeneste og offeromsorg nå blir et overordnet, statlig ansvar. Flertallet mener det er viktig at offerkontorene har et nært samarbeid med andre etater og organer som på ulikt vis har ansvar/oppgaver for kriminalitetsofre og pårørende. Flertallet vil i denne sammenheng nevne at dagens støttesenter i Trondheim, i tillegg til å jobbe tett opp mot politiet, også har et samarbeid med bistandsadvokatene, kriesenteret, Vern for eldre, barnevernet, helse- og omsorgsetatene (leger og oppfølgingstjenester), familievernkontoret, St. Olavs Hospital (voldtekstmottaket og traumeklinikken), SMISO (Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep). Flertallet mener frivillige organisasjoner med fokus på volds- og overgrepsofre i stor grad bør få informasjon og inviteres til samarbeid med de nye offerkontorene.

Flertallet konstaterer at på tross av navnet tar Støttesenteret for fornærmede i straffesaker i dag også imot henvendelser fra ofre som ikke har status som fornærmet i en straffesak. Flertallet er helt tydelig på at de nye offerkontorene, i tillegg til å bistå fornærmede i straffesaker, skal være et lavterskeltilbud for alle ofre og pårørende. Flertallet forventer at det legges til rette for at alle ofre og pårørende skal kunne få hjelp og bistand fra de nye offerkontorene, og at frivillige organisasjoner og andre relevante aktører informeres om dette på en adekvat måte.

Flertallet viser til at mange aktører har tatt til orde for en nasjonal offeromsorg i Norge, og er dermed svært tilfredse med at dette nå blir en realitet. Ett offeromsorgskontor i hvert distrikt vil gi et helhetlig tilbud og oppfølging til pårørende og ofre for kriminalitet.

Flertallet viser til at det er nødvendig å om-disponere midler for å få på plass en nasjonal offeromsorg i Norge. Med dette har vi oppnådd en historisk ny ordning for ofre og pårørende for kriminalitet. Flere aktører har lenge jobbet for en nasjonal offeromsorg, blant annet Stine Sofies Stiftelse. Nå kommer den omsider på plass i hvert enkelt politidistrikt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at Arbeiderpartiet ønsker å kutte 9 mill. kroner fra politiet som skal benyttes til etablering av nasjonal offeromsorg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er viktig å styrke offeromsorgen i Norge og merker seg at 9 mill. kroner av midlene til nasjonal offeromsorg omdisponeres fra kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgivning for kriminalitetsofre, som finansierer Kontoret for voldsoffererstatning (KFV).

Disse medlemmer peker på at Rådgivningskontoret for kriminalitetsofre gir et bredere tilbud enn Støttesentrene for fornærmede i straffesaker. Disse medlemmer mener det er noe uklart hva regjeringen egentlig foreslår og at en såpass stor omlegging burde vært utredet bedre. Disse medlemmer kan heller ikke se at dette er drøftet med organisasjonene eller lederne ved rådgiverkontorene i forkant. Disse medlemmer foreslår derfor å overføre 19 mill. kroner fra kap. 440 post 1 til kap. 472 post 1 i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at en prosess med oppstart av støttesentre for voldsofre etter modell av Trondheim bør starte med deltakelse fra rådgivingskontorene.

Disse medlemmer har mottatt bekymringsmeldinger om den foreslåtte organiseringen av offeromsorgen. Disse medlemmer viser til at terskelen for å ta kontakt med politiet er svært høy for mange. I tillegg skal tilbudet baseres på modellen etter støttesenteret i Trondheim, som selv definerer sitt oppdrag som at de gir hjelp fra anmeldelse til eventuell dom. Navnet «Støttesenteret for fornærmede i straffesaker» gir inntrykk av at det skal være etablert straffesak. Disse medlemmer vil understreke at ordningen fremdeles må være et lavterskeltilbud, også for voldsutsatte utenfor straffesak og deres pårørende.

SITUASJONEN PÅ GARDERMOEN/OSL

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til medieoppslag som har vist en krevende situasjon på Gardermoen/OSL i sommer. Reisende har, til tider, blitt stående svært lenge før de har kunnet komme gjennom passkontrollen, og flertallet mener at dette kan ramme Norge som nasjon og landets omdømme. Flertallet oppfordrer derfor regjeringen til å finne måter som gjør at man kan unngå lignende tilstander i fremtiden. Flertallet er klar over at OSL bygges videre ut og at det kan være krevende å finne nok ressurser til å følge opp alle oppgavene, men dette må ha nødvendig prioritet.

Flertallet vil også påpeke at grensekontroll og grensepasseringen har med nasjonal sikkerhet å gjøre. Flertallet er derfor opptatt av at de ansatte lø-

ser sine oppgaver på en tilfredsstillende måte og innenfor de krav lover og forskrifter setter. Internasjonalt grense- og politiarbeid er en del av det samme regimet, og må ha nødvendig kvalitet og kvantitet. Flertallet vil også påstå at dersom personer som ikke skal ha adgang til riket, stoppes ved forsøk på grensepassering, vil det være samfunnsøkonomisk bedre enn å lete etter personer uten lovlig opphold i ettertid.

Flertallet viser til at EU vil forsterke grensekontrollen som mottrekk til terrorhandlingene Europa har vært rammet av. Dette må også Norge forholde seg til. Flertallet er klar over at økt kontroll av egne borgere og krav til datasystemer som snakker sammen, vil kreve ytterligere tilførsel av ressurser. Flertallet forstår at disse endringene vil presse budsjettene som allerede oppleves som krevende, men nasjonal sikkerhet og hindring av terror gjør tiltakene nødvendige.

Flertallet viser til at Schengen-avtalen stiller krav til sine medlemsland. Flertallet har grunn til å tro at det snart vil komme en revisjon av Norges evne til å oppfylle sine oppgaver på OSL og antar at dette har nødvendig fokus av de berørte myndigheter.

Flertallet understreker at det synes å være et godt samarbeid med politi, toll og grensekontroll på OSL. Dette bør videreføres, og er spesielt viktig når utvidelsen av OSL gjennomføres. Flertallet forventer at politiet på Gardermoen gis selvstendig tilgang til alle relevante systemer og registre som andre etater i dag benytter til kontroll av utlendinger. En avklaring av forholdet som bør vektlegges når det gjelder ansettelser av grensekontrollører og om disse bør ha utdanning fra PHS eller være sivilt tilsatte, er også noe flertallet ser fram til. Som en del av nærpolitireformen vektla Stortinget at sivile oppgaver som kan løses av sivile, bør løses av sivile. Flertallet støtter denne tilnærmingen. Flertallet antar det er grunn til å gå gjennom kunnskapen om grensekontroll hos PHS.

Komiteen vil påpeke at Justis- og beredskapsdepartementet, sammen med øvrige berørte departementer må ta inn over seg virkeligheten og utfordringene OSL står overfor. Sammen med Svinesund er OSL de to viktigste geografiske punktene PD Øst må håndtere. Komiteen antar derfor at det er naturlig at POD gjennomgår dagens situasjon i et politimessig perspektiv og bruker dette som grunnlag for å komme med innspill til hvordan disse forhold kan ivaretas samtidig som OSL videreutvikles.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser i denne sammenheng til at samarbeidspartiene øker bevilgningen til nødvendig ut-

styr i grensekontrollen på flyplasser med 26,7 mill. kroner. Dette flertallet mener dette er en viktig satsing for å sikre en effektiv og moderne grensekontroll.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det er foreslått en økt bevilgning på 100 mill. kroner til styrket grensekontroll.

Dette medlem vil trekke frem at Stortinget behandlet et representantforslag fra representantene Jenny Klinge, Per Olaf Lundteigen og Liv Signe Navarsete tidligere i år, om å tre ut av grensebestemmelsene i Schengen-avtalen. Flertallet i Stortinget, inkludert regjeringspartiene, stemte imot dette forslaget. Dette medlem viser til at forslagsstillerne fra Senterpartiet la vekt på at en god grensekontroll er en forutsetning for å ha kontroll på hvem som kommer til landet, noe komiteens medlemmer fra regjeringspartiene nå fremhever som viktig.

Dette medlem vil fremheve at grensekontroll er et verktøy for å kunne stoppe personer som ikke har adgang til riket eller personer som har til hensikt å begå kriminalitet. I tillegg får man økt kontroll på hvem som til enhver tid befinner seg innenfor landets grenser. Dette medlem viser til at Norge, som Schengen-medlem, er en del av et område med felles yttergrense og indre reisefrihet. Dette forutsetter at alle deltakerne anvender og gjennomfører det felles regelverket på en effektiv og forsvarlig måte. Dette medlem har lenge pekt på at yttergrensekontrollen i store deler av Schengen-området har vært for svak og at forutsetningen for indre reisefrihet således ikke har vært til stede. Utviklingen det siste året har ført til at mange nå ser at denne forutsetningen ikke lenger er til stede. Yttergrensene har enkelte steder brutt sammen, og man har på grunn av passfriheten ingen kontroll på hvem som passerer grensene mellom avtalelandene. Dette medlem vil understreke at det å tre ut av grensebestemmelsene i Schengen-avtalen ikke vil hindre politisamarbeid eller andre avtaler mellom medlemslandene.

RETUR AV ASYLSØKERE

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Senterpartiet, vil ha en streng, rettferdig og human asylpolitikk, også når det gjelder uttransporteringen av mennesker som ikke har lovlig opphold i landet. Flertallet er tydelige på at ingen skal få opphold i Norge med bakgrunn i uriktige opplysninger. Flertallet registrerer at måltallet for regjeringen er 9 000, at det er satt av rundt 300 mill. kroner til dette arbeidet, og det forventes at ressursene brukes effektivt (kap. 440 post 25).

Spesielt vil komiteen fremheve arbeidet med tidligst mulig identitetsavklaring, slik at både de som skal utvises og de som får opphold, har kjent identitet. Noe av arbeidet med uttransportering skjer i samarbeid med politidistriktene. Det er viktig at man samarbeider godt om disse sakene og at arbeidet er tilstrekkelig finansiert.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at manglende ressurser i distriktene kan hindre god samhandling. Disse medlemmer vil peke på nødvendigheten av å opprettholde rettssikkerhet og forsvarlig saksbehandling i returarbeidet. Grundigheten og kvaliteten i arbeidet må sikre dette. Disse medlemmer legger til grunn at nasjonale lovbestemmelser og internasjonale forpliktelser følges. Disse medlemmer vil også peke på sikkerhetsrisikoen når personer ikke kan returneres til sine hjemland. Noen vil fortsette å oppholde seg ulovlig i landet. Disse vil kunne utgjøre en økt risiko mot sikkerhet og trygghet i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil i sitt alternative budsjett omdisponere 60 mill. kroner fra kap. 440 post 25 til kap. 440 post 1 til styrking av politidistriktenes frie driftsmidler. Disse medlemmer foreslår å styrke politidistriktenes frie driftsmidler med til sammen 150 mill. kroner i 2017, og påpeker at det er mulig å opprettholde antall utsendelser når distriktene kan understøtte PU i utsendelsessaker.

Et annet flertall, komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil påpeke at Arbeiderpartiet ikke reduserer måltallet for uttransportering og retur av utlendinger i sitt alternative budsjett. Dette flertallet mener det fremstår noe underlig at Arbeiderpartiet opprettholder måltallet om 9 000 returer i 2017, samtidig som partiet kutter 60 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternativ statsbudsjett for 2017 hvor det foreslås å redusere måltallet for retur av ulovlig innvandrere til 7 000, sammenlignet med regjeringens forslag som er på 9 000. Forslag om å redusere måltallet er for å sikre en mer forsvarlig innsats med uttransportering av innvandrere uten oppholdsgrunnlag. Dette medlem viser til at dette medfører en inndeckning på om lag 175 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

ARBEIDSLIVSKRIMINALITET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, vil vise til at det er et viktig mål for regjeringen å sikre et ryddig arbeidsliv. Samarbeidspartiene arbeider for et samfunn med trygge arbeidsplasser, seriøse arbeidsgivere som har respekt for lover og regler, og som bidrar til velferdsstaten gjennom å betale skatter og avgifter. Samarbeidspartiene prioriterer derfor kampen mot arbeidslivskriminalitet. Regjeringen har med støtte fra samarbeidspartiene iverksatt en egen strategi mot arbeidslivskriminalitet. Hovedmålene i strategien er styrket samarbeid med partene i arbeidslivet, mer koordinert kontroll og oppfølging fra tilsynsmyndighetene, krav til offentlige innkjøp, kunnskap for å fremme seriøsitet, informasjon til utenlandske arbeidstakere og internasjonalt samarbeid mellom tilsynsmyndighetene. Strategien inneholder 22 tiltak. Samarbeidet mellom de offentlige tilsyns- og kontrollmyndighetene er styrket og gjort mer systematisk.

Flertallet vil vise til at det i 2016 er etablert et nasjonalt tverretattlig analyse- og etterretnings-senter som styrker innsatsen mot økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Politiet, skatteetaten, tolletaten, Arbeidstilsynet og arbeids- og velferdsetaten deltar i dette arbeidet. Senteret skal legge til rette for at politiet og kontrolletatene bedre kan utnytte den samlede analyse- og etterretningsinformasjonen etatene besitter. Dette vil bidra til en mer effektiv, slagkraftig og treffsikker kriminalitetsbekjempelse.

Flertallet viser til at det ble bevilget 25 mill. kroner i 2015 for å etablere tverretattlige sentre i Oslo, Stavanger og Bergen for å styrke arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Politiet, skatteetaten, Arbeidstilsynet og Nav Kontroll er samlokalisert og samarbeider tett i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. I budsjettforliket mellom samarbeidspartiene for 2016 ble det avsatt midler til ytterligere to sentre som nå er opprettet i Trondheim og Kristiansand. Samlokalisering legger til rette for et bedre og mer effektivt samarbeid mellom etatene. Det gjennomføres felles tilsyn, veiledning og kontroll mot utvalgte bransjer, særlig bygge- og anleggsbransjen. Dette bidrar også til å styrke kompetansen og oppmerksomheten om sosial dumping i de utsatte næringene. Det er også utarbeidet en felles handlingsplan for styrket tverretattlig innsats mellom politiet, skatteetaten, arbeids- og velferdsetaten og Arbeidstilsynet. Samarbeidet mellom etatene og arbeidslivet har båret frukter, og vi ser nå en helt annen samordning i kampen mot arbeidslivskriminalitet enn tidligere. Flertallet viser til at regjeringen følger situasjonen nøye, og vurderer fortløpende om det bør opprettes nye sentre i andre deler av landet.

Flertallet viser til budsjettforliket mellom samarbeidspartiene hvor det nå bevilges midler til ytterligere 2 nye sentre mot arbeidslivskriminalitet. Det bevilges totalt 25 mill. kroner til politiet, skatteetaten, Arbeidstilsynet og Nav Kontroll. Det tverretattlige samarbeidet er viktig for å sikre en helhetlig tilnærming til arbeidslivskriminalitet. Det er etter flertallets mening viktig at politiet bistår med både politifaglig og juridisk kompetanse inn i dette arbeidet. Flertallet viser til at taushetsplikt kan være en utfordring for samarbeid mellom de ulike etatene. Det bør derfor etter flertallets mening utredes hvorvidt det bør utformes nye retningslinjer knyttet til taushetsplikt som både ivaretar den enkeltes rettssikkerhet og behovet for en effektiv saksbehandling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at sentrene mot arbeidslivskriminalitet som ordning ble etablert under Stoltenberg II, samt at det de siste årene har blitt avdekket flere og alvorlige eksempler på sosial dumping og arbeidslivskriminalitet i det norske arbeidslivet. Noen av sakene har blitt avslørt av offentlige kontrollmyndigheter, mens andre er avdekket av tillitsvalgte eller media. Disse eksemplene viser at det fortsatt trengs en aktiv politikk og flere tiltak for å forhindre at useriøsitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet skal bre om seg i det norske arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet foreslår at det etableres et tverrfaglig senter mot arbeidslivskriminalitet. Riksrevisjonen kritiserer regjeringen for svak og lite avskrekkende innsats mot arbeidsmiljøkriminalitet. Det mener disse medlemmer er uakseptabelt.

Disse medlemmer mener Norge trenger en ny plan for å stoppe de useriøse aktørene i arbeidslivet, for å sikre rettfærdig konkurranse basert på anstendige lønns- og arbeidsforhold. Arbeidstilsynet og Petroleumsstilsynet må styrkes økonomisk slik at de kan gjennomføre flere tilsyn, både forhåndsannonisert og uanmeldte. I tillegg må det en mer målrettet innsats mot arbeidslivskriminalitet til, derfor var opprettelsen av fem sentre mot arbeidslivskriminalitet et skritt i riktig retning. For at disse sentrene og deres samarbeidspartnere skal lykkes, må de ha tilstrekkelige rammebetingelser. Disse medlemmer viser til at sentrene mot arbeidslivskriminalitet er prioritert i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett. Det er samtidig avgjørende at denne innsatsen evalueres fortløpende, slik at eventuelt behov, muligheter og begrensninger kan adresseres hensiktsmessig. Opprettelsen av sentre er i seg selv ingen satsing,

med mindre virksomheten understøttes tilstrekkelig. Disse medlemmer ønsker derfor å sørge for at politidistriktene har økonomisk handlingsrom til å kunne ta seg av de sakene som sentrene til enhver tid avdekker, og viser til at Arbeiderpartiet styrker politiet med 150 mill. kroner mer enn regjeringen for 2017 i sitt alternative budsjett.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at arbeidslivskriminalitet er et økende problem i ulike sektorer, og bidrar til et usestet arbeidsliv og svekker tilliten i samfunnet. For å bekjempe arbeidslivskriminalitet og andre former for kriminalitet knyttet til arbeidslivet foreslår Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett midler til syv nye sentre som skal bekjempe arbeidslivskriminalitet, slik at det kan etableres slike sentre i alle politidistriktene. Kristelig Folkeparti foreslår å øke bevilgningen med 86,6 mill. kroner til berørte etater (Nav, skatteetaten, politiet og Arbeidstilsynet) sammenlignet med regjeringens forslag til de nevnte formålene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det er foreslått 155 mill. kroner til en nasjonal tiltakspakke mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Midlene fordeles mellom Arbeidstilsynet, Nav Kontroll, Petroleumstilsynet, skatteetaten, politiet og UDI. Dette medlem viser til at arbeidslivskriminalitet er et økende problem og krever tett og effektivt samarbeid mellom myndighetene. Dette medlem vil understreke at etatene har større tyngde og slagkraft når virkemiddelapparatet benyttes i fellesskap.

MENNESKEHANDEL

Komiteen viser til at menneskehandel er et stort internasjonalt problem, så vel som et nasjonalt. Millioner av mennesker lever i slaveri i verden i dag. Dette er langt flere enn under den transatlantiske slavehandelen. Arbeidet med å bekjempe menneskehandel må derfor intensiveres. I kampen mot menneskehandel er det helt avgjørende at politiet har kapasitet til å etterforske. Menneskehandelsaker er komplekse og grenseoverskridende. Ofre for menneskehandel er i en svært sårbar situasjon og trenger derfor et trygt sted å bo, helsehjelp, psyko-logtilbud og annen bistand. For å sikre den kompetansen som allerede foreligger, er det derfor etter komiteens mening viktig å sikre forutsigbarhet for tiltakene. Komiteen viser til at norske myndigheter har siden den første handlingsplanen mot menneskehandel ble utarbeidet av regjeringen Bondevik i 2003, løpende vurdert og justert tiltakene for å bekjempe menneskehandel samt assistere dens ofre. Handlingsplanen mot menneskehandel

under regjeringen Stoltenberg II gikk ut i 2014. Regjeringen har nå lagt frem den nye handlingsplanen mot menneskehandel som inneholder 26 tiltak innen fire hoveddeler:

- Samordnede og effektive tiltak for å beskytte og fremme ofres rettigheter
- Forbedre politiets organisering og innsats
- Økt kunnskap for å avdekke og forebygge menneskehandel
- Styrke internasjonalt samarbeid mot menneskehandel

Komiteen viser til at den forrige handlingsplanen gikk ut i 2014, men at det er gledelig at ny handlingsplan nå er på plass.

Komiteen viser til Innst. 62 S (2015–2016) hvor Stortinget fattet en rekke tiltak for å bekjempe menneskehandel. Komiteen viser i tillegg til Innst. 90 S (2015–2016), samt Innst. 6 S (2015–2016) hvor ytterligere tiltak for å bekjempe menneskehandel ble fattet. Komiteen viser til side 319 i Prop. 1 S (2016–2017) hvor regjeringen uttrykker at de vil følge opp de fleste tiltakene som er fattet i Stortinget i handlingsplanen mot menneskehandel.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at ett av de viktigste tiltakene er å få opprettet menneskehandelsteam i alle politidistriktene. Flertallet viser til budsjettforliket for 2015 mellom samarbeidspartiene hvor Kristelig Folkeparti fikk gjennomslag for å etablere team i de fem største byene i Norge som skal etterforske menneskehandel, noe regjeringen fulgte opp i Prop. 1 S (2015–2016). Flertallet viser til Innst. 6 S (2015–2016) hvor det ble fattet vedtak om at det skal etableres slike team i alle politidistrikt. Flertallet viser til at nye team enda ikke er på plass, men regjeringen har lovet at det skal innføres som en del av handlingsplanen mot menneskehandel. Flertallet viser til at det haster å få på plass teamene slik at risikoen for bakmenn reduseres og tryggheten for ofre styrkes.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det i kampen mot menneskehandel bør utarbeides en ny modell for å samordne innsatsen mot menneskehandel på en bedre måte. Arbeidet med å bekjempe menneskehandel er fragmentert og lite målrettet. Koordineringsenheten for ofre for menneskehandel (KOM) består i dag av kun to stillinger som er administrativt plassert i Politidirektoratet. KOM har ikke ansvar for koordinering av bistand i enkeltsaker, men utfører oppgaver knyttet til

å fremme det tverretatlige og tverrfaglige samarbeidet mot menneskehandel. Dette flertallet mener POD må sette ned en arbeidsgruppe som skal gå gjennom hvilke behov som foreligger for å sikre en bedre koordinering av tiltakene og foreslå en ny koordineringsmodell. Dette flertallet viser til at en ny modell må komme med tiltak til hvordan man kan effektivisere arbeidet med å identifisere, bistå og beskytte antatte ofre for menneskehandel i langt større grad enn vi klarer i dag. I tillegg må det utredes hvorvidt rapporteringen av ofre bør endres. Samarbeids tiltak som kan styrke identifiseringen og oppfølgingen av mindreårige ofre, skal også spesielt vurderes. Dette flertallet mener regjeringen må i revidert nasjonalbudsjett komme tilbake til Stortinget med en rapport om resultatene fra arbeidsgruppen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en økning på 22,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til etablering av spesialiserte grupper som skal etterforske menneskehandel i alle politidistriktene med virkning fra 1. juni 2017. I tillegg foreslås det økt bevilgning til politiet med 22 mill. kroner for å sikre team i alle politidistriktene som skal etterforske sexkjøpsloven med virkning fra 1. juli 2017. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett har foreslått en økt bevilgning med 5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til Kripas sin seksjon for etterretning til bekjempelse av menneskehandel. Det foreslås i tillegg 5 mill. kroner til handlingsplan mot menneskehandel, samt 5 mill. kroner til frivillige organisasjoner som bekjemper menneskehandel og sikrer sosiale tiltak for prostituerte. Kristelig Folkeparti foreslår også at Lauras hus skal etablere 3 nye oppfølgingsleiligheter for ofre for menneskehandel, samt driftsmidler til Nadheim. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor det foreslås en bevilgning på 2 mill. kroner til nevnte formål. I tillegg foreslås det økte midler til Norsk organisasjon for asylsøkere med 2,2 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

POST 70

Komiteens flertall, medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket for 2017 hvor det bevilges økte midler til frivillige organisasjoner som bekjemper menneskehandel og som driver sosialt arbeid blant prostituerte. Flertallet viser til at den økte bevilgningen skal blant annet gå til Lauras hus slik at det kan etableres 3 nye oppfølgingsleiligheter for ofre for menneskehandel. Det bevilges

1 mill. kroner til Lauras hus til nevnte formål. Nadheim, som er Kirkens Bymisjon sitt arbeid blant prostituerte, mistet driftsmidlene fra Oslo kommune etter at det rødgrønne byrådet inntok rådhuset i Oslo i 2015. Flertallet ønsker derfor å bevilge 400 000 kroner til Nadheim for å sikre midler til deres drift.

NORSK RETTSMUSEUM

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Norsk rettsmuseum årlig mottar tilskudd over kap. 440, post 71 til dekning av lønn og husleie. Museet holder til i det gamle kriminalasylet i Trondheim. Disse medlemmer viser til at lokalene er lite egnet til kontor og utstillingslokaler.

Disse medlemmer viser til at Statsbygg har utarbeidet et forprosjektet ift. å sette nabobygningen, det militære sykehus, i stand til kontor og utstillingslokaler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre Norsk rettsmuseum i Trondheim den nødvendige arealutvidelsen, slik at de kan fylle den rollen de er ment at Norsk rettsmuseum skal ha.»

Kap. 3440 Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 442 Politihøgskolen

Komiteen konstaterer at Politihøgskolen (PHS) er den sentrale utdanningsinstitusjonen for politi- og lensmannsetaten i Norge, og har som hovedoppgave å drive utdanning, forskning og formidling. PHS skal være en profesjonsrettet utdanningsinstitusjon på høyt nivå, som formidler og utvikler de ferdigheter og holdninger som politiet må ha for å kunne utføre sitt samfunnsoppdrag.

Komiteen viser til at bemanningen ved PHS per 31. august 2016 utgjorde 423 årsverk. Komiteen viser til at bevilgningen på denne posten dekker lønnsutgifter og andre driftsutgifter ved PHS.

Komiteen viser til at det i budsjettet foreslås å øke bevilgningen med 2,2 mill. kroner til å styrke forebygging og bekjempelse av IKT-kriminalitet, særlig spesialistfunksjonen til Kripas. Komiteen viser til at de årlige utgiftene for å drive utdanning for kontrolletatene og politiet innen bekjempelse av økonomisk kriminalitet er anslått til 4,6 mill. kroner og planlegges fordelt forholdsmessig mellom etatene.

Komiteen registrerer at det foreslås å redusere bevilgningen med 2,857 mill. kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i staten.

Komiteen viser til at Politihøgskolen har en svært viktig rolle i å utdanne morgendagens politifolk. Komiteen vet at det har vært vanskelig for mange politistudenter å komme ut i arbeid, og at flere av disse har måttet skaffe seg arbeid som ikke er relatert til den utdanningen disse har gjennomført på Politihøgskolen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, synes det er positivt at budsjettforslaget legger til rette for at kapasiteten i politidistriktene økes og at alle nyutdannede fra Politihøgskolen i 2017 skal kunne tilbys jobb i politiet.

Flertallet viser til at det i lang tid har vært behov for å bygge en ny politihøgskole.

Flertallet viser til at det bør vurderes hvorvidt private kan bygge og drifte lokalene, mens det offentlige kan leie. Flertallet viser til at dette kan være en fornuftig ordning, slik at ny politihøgskole kan komme på plass så raskt som mulig.

Flertallet forventer at regjeringen kommer med en plan om hvordan dette kan la seg gjøre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet merker seg at det heller ikke i år er innført noen jobbgaranti for nyutdannede politistudenter, slik regjeringspartiet Fremskrittspartiet lovet før valget i 2013, og at virkemidlene regjeringen Solberg bruker for ansettelse av nyutdanna studenter, er de samme som under regjeringen Stoltenberg II.

Kap. 3442 Politihøgskolen

Komiteen viser til at PHS sine inntekter kommer fra kursvirksomhet, utleie, kantinesalg og salg av bøker samt mulige inntekter fra oppdragsvirksomhet. Komiteen viser til proposisjonen og har for øvrig ingen merknader.

Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Komiteen legger til grunn at PSTs primære ansvar er å forebygge og etterforske straffbare handlinger mot rikets sikkerhet gjennom ulike metoder og arbeidsmåter. Sentralt står innsamling av informasjon om personer og grupper som kan utgjøre en trussel, utarbeidelse av ulike analyser og trusselvurderinger, etterforskning og andre operative tiltak og rådgivning.

Komiteen viser til at trusselbildet er krevende, og at PST skal ivareta mange funksjoner for å forebygge og avverge trusler mot rikets sikkerhet. PSTs

budsjett er styrket de siste årene. Komiteen forventer at PSTs arbeidsoppgaver trolig vil øke ytterligere i årene som kommer som følge av den internasjonale sikkerhetssituasjonen. Dette påvirker nasjonale trusselvurderinger og trusselreduserende tiltak.

Komiteen vil understreke viktigheten av at PST og Forsvarets etterretningstjeneste fortsetter samarbeidet og samhandlingen, ved at kontakten mellom tjenestene bygger på et «need to share»-prinsipp. Komiteen legger stor vekt på at etableringen av et felleskontraterrorsenter og videre utvikling av dette skal styrke og effektivisere samhandlingen mellom de to tjenestene.

Komiteen vil understreke betydningen av at PST søker å ha best mulig oversikt over radikaliseringsprosesser i grupper og hos enkeltpersoner. Samtidig understreker komiteen at den viktigste forebyggingen mot radikaliserings skjer lokalt i kommuner og i nærmiljøer.

Komiteen konstaterer at digitale trusler og ulovlig etterretning mot nasjonale interesser fortsatt øker, og påpeker viktigheten av at PST kan møte disse truslene med tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Komiteen fremhever betydningen av informasjonsutveksling med samarbeidende tjenester og andre relevante fagmiljøer.

Komiteen merker seg at det foreslås bevilget 90 mill. kroner til et nytt analysesystem. Komiteen forventer at dette øker effektiviteten og ressursutnyttelsen i PST.

Komiteen slutter seg til forslaget om å øke bevilgningen til bekjempelse av spionasje og sabotasje i det digitale rom med 7 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås at en investeringsbevilgning til PST på 90 mill. kroner fordeles over to år, for å sikre økte midler til Kripos på 45 mill. kroner for å bekjempe vold og overgrep mot barn.

Kap. 3444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Komiteen viser til den viktige tilsynsoppgåva statsadvokatembeta har overfor politidistrikta, som inneber å kontrollere om kvaliteten, oppnådde mål og prioriteringar er i tråd med føringane frå Stortinget og Riksadvokaten. Komiteen vil understreke at denne typen aktivitet ikkje må bli nedprioritert.

Komiteen vil peike på at det er ein føresetnad for ei effektiv straffesakskjede at den høgare påtalemakta har tilstrekkelege ressursar til rådvelde. Sake- ne som dei handsamar, aukar i kompleksitet og om-

fang, og krev store ressursar. Rask og korrekt saks-
handsaming er ein viktig garanti for rettstryggleiken,
og dette må sørgjast for gjennom Stortinget sine årle-
ge løyvingar.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittsparti-
partiet og Kristelig Folkeparti, viser til at
påtalemyndighetens kapasitet og kompetanse skal
utredes av et offentlig utvalg som ble oppnevnt av re-
gjeringen tidligere i år. Utvalget skal også vurdere
tiltak for å oppnå en bedre og mer lik oppgaveutførel-
se for alle deler av landet. Utvalget skal videre vur-
dere om påtalemyndigheten har riktig kapasitet og
kompetanse for å ivareta sine mål og vurdere tiltak.
Utvalget skal også identifisere forbedringspunkter og
foreslå konkrete tiltak med tanke på organisering, ef-
fektive arbeidsformer og systemer for samhandling.
Utvalgets arbeid skal danne grunnlag for en videreut-
vikling av og en kvalitetsreform i påtalemyndighe-
ten, både for statsadvokatembetene og for
påtalemyndigheten i politiet. Flertallet ser frem til
resultatene av dette arbeidet, og mener dette vil legge
grunnlaget for en styrket straffesaksbehandling.

Et annet flertall, medlemmene fra
Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig
Folkeparti, viser til budsjettforliket mellom regje-
ringspartiene og Kristelig Folkeparti og Venstre der
det ble enighet om å styrke den høyere påtalemyndig-
het med 5 mill. kroner.

Dette flertallet viser videre til at regjeringen
og samarbeidspartiene siden 2013 har styrket påtale-
myndigheten med 50 nye påtalejurister, og 16 nye
statsadvokatembeter. Dette flertallet mener at
økte bevilgninger til politiet fordrer at også påtale-
myndigheten styrkes slik at de kan håndtere en øk-
ning i antall saker som etterforskes i politiet.

Medlemene i komiteen frå Arbeidar-
partiet og Senterpartiet vil understreke at det
er viktig med ei god og kompetent bemanning i den
høgare påtalemakta. Desse medlemmene meiner
derfor at det må kome på plass ein opptrappingsplan
for å auke bemanninga i den høgare påtalemakta i dei
kommande åra.

Komiteens medlem fra Kristelig Fol-
keparti viser til Kristelig Folkepartis alternative
budsjett hvor det foreslås å øke bevilgningen til den
høyere påtalemyndighet med 5 mill. kroner sammen-
lignet med regjeringens forslag.

Medlemene i komiteen frå Arbeidar-
partiet og Senterpartiet vil peike på at fram-
legget om å redusere løyvingane gjennom ei

avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform i sta-
ten er for lite konkretisert av regjeringa. Desse
medlemene forventar at regjeringa i revidert bud-
sjett kjem tilbake til Stortinget på eigna måte, dersom
reduksjonen skulle få konsekvensar for effektivitet
og kvalitet i 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig
Folkeparti, viser til at regjeringen og samarbeids-
partiene bygger sin politikk på en effektiv bruk av
fellesskapets ressurser. Flertallet mener det også i
offentlig forvaltning er et potensial for å bli mer ef-
fektiv, og at regjeringens avbyråkratiserings- og ef-
fektiviseringsreform legger til rette for dette.

Kap. 446 Den militære påtalemyndighet

Komiteen vil understreke at det er viktig å sør-
gje for god kompetanse i den militære påtalemakta.
Dette er avgjerande for ei effektiv og korrekt saks-
handsaming, og for at den militære påtalemakta skal
inneha særleg kompetanse innan folkerett og irtette-
føring av krigsbrottsverk.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Arbeiderpartiet, Høyre og Fremskrittsparti-
partiet, viser til at Justis- og beredskapsdeparte-
mentet 1. juni 2016 sendte ut et høringsnotat vedlagt
utredning fra spesialrådgiver Morten Ruud med for-
slag til endringer i ordningen med generaladvokat og
krigsadvokater. Forsvaret har vært gjennom store
endringer de senere årene. Morten Ruuds utredning
har vist at det nå er så få militære straffesaker at det
er et stort behov for endring av dagens organisering
av den påtalemessige behandlingen av disse sakene.

Flertallet viser til at de oppgavene som i dag
utføres av generaladvokaten og krigsadvokatene, po-
tensielt kan organiseres på ulike måter. I høringsbre-
vet skisserte departementet blant annet ulike model-
ler i den framtidige organisering av arbeidet.

Flertallet viser til at oppfølgingen av hørings-
saken for tiden er til behandling i departementet, og
forventer at det tas grundige vurderinger som ikke er
forhastede.

Medlemene i komiteen frå Arbeidar-
partiet og Senterpartiet viser til Morten Ruud
i Justis- og beredskapsdepartementet si utredning
«Gjennomgang av ordningen med generaladvokat og
krigsadvokater» av 1. oktober 2015. Desse med-
lemene vil understreke at ei eventuell endring i or-
ganisasjonstilknyttinga til generalembebet ikkje må
basert på forhasta slutningar, slik at ein framleis
kan oppretthalde tilstrekkeleg uavhengigheit.

Desse medlemmene forventar at Stortinget blir involvert i prosessen dersom regjeringa gjer framlegg om ei slik endring.

Kap. 448 Grensekommissæren

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som Grensekommissariatet har med å føre tilsyn med at grenseavtalen, samt andre avtaler mellom Norge og Russland som regulerer forholdene på grensen, blir overholdt av begge parter.

Komiteen påpeker relasjonsbetydningen mellom Norge og Russland i Grensekommissariatets arbeid.

Komiteen har merket seg at bevilgningen for 2017 er på kr 5 184 000 og at saldert budsjett for 2016 var på kr 6 256 000, som går bl.a. til å dekke kostnader til ansatte, grensemerking, møter med finske og russiske grensemyndigheter og andre driftsutgifter.

Komiteen er kjent med at det pr. 31. august 2016 var fem årsverk som skal forebygge eller håndtere konflikter og hendelser på grensen mellom Norge og Russland. Komiteen er opptatt av at dette arbeidet fortsatt blir opprettholdt på en faglig forsvarlig måte.

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Komiteen viser til at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har en viktig rolle når det kommer til å ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet og være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser. DSB skal sørge for god beredskap og effektiv ulykkes- og krisehåndtering. Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke alle ordinære driftsutgifter og investeringer for DSB med underliggende driftsenheter, herunder Sivilforsvaret, skoler og regionkontorer. Komiteen viser videre til at bemanningen per 31. august 2016 utgjorde 542 årsverk, og at dette ikke inkluderer Sivilforsvarets tjenestepliktige styrker.

Komiteen viser til at det foreslås en bevilgningsøkning på 12,2 mill. kroner til anskaffelse av nytt utstyr i Sivilforsvaret, hvorav 1,6 mill. kroner til et pilotprosjekt for anskaffelse av amfibiekjøretøy i Sivilforsvaret.

Komiteen viser videre til at budsjettposten skal dekke de gjenværende kostnadene som følger av avviklingen av siviltjenesten, og kostnadene knyttet til økt ambisjonsnivå i EUs samordningsmekanisme, jf. Prop. 93 S (2013–2014).

Komiteen registrerer at det foreslås å redusere bevilgningen med 3,4 mill. kroner i forbindelse med avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen i staten.

Komiteen viser til at det foreslås å øke bevilgningen med 14 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon i kap. 455 post 1 til dekning av utgifter til samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler. Videre foreslås det å øke bevilgningen med 35 mill. kroner til samlokalisering av ytterligere to sentraler.

Komiteen registrerer at det foreslås å øke bevilgningen til oppstart av etablering av fagskole for brann- og redningspersonell med 18,9 mill. kroner.

Komiteen viser til at Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har en viktig rolle når det kommer til å ha oversikt over risiko og sårbarhet i samfunnet og være pådriver i arbeidet med å forebygge ulykker, kriser og andre uønskede hendelser.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er opptatt av å øke kompetansen til brann- og redningspersonell og konstaterer med glede at det foreslås å øke bevilgningen til oppstart av etableringen av fagskole for brann- og redningspersonell med 18,9 mill. kroner. Flertallet viser til at fagskolen vil være lokalisert ved den eksisterende Norges Brannskole i Tjeldsund kommune, Nordland.

Flertallet synes det er positivt at regjeringen også i dette statsbudsjettet styrker materiellet i Sivilforsvaret. Bevilgningen foreslås økt med 12,2 mill. kroner til anskaffelse av nytt utstyr i Sivilforsvaret, hvorav 1,6 mill. kroner til et pilotprosjekt for anskaffelse av amfibiekjøretøy til Sivilforsvaret.

Flertallet er kjent med at Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med en finansieringsmodell for nødnett der abonnementsordningen inngår. Flertallet ser frem til arbeidets ferdigstillelse.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at abonnementsordninga for naudnett er distriktsfiendtleg og slår spesielt uheldig ut for små kommunar. Denne medlemen meiner derfor at det må utviklast ei rettferdig abonnementsordning som er like billig for alle kommunar. Denne medlemen viser til at Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med ein finansieringsmodell for naudnett, der abonnementsordninga inngår, men at departementet ikkje kan tidfeste når dette arbeidet vil bli ferdigstilt. Denne medlemen ønskjer fortgang i arbeidet med eit alternativ til dagens abonnementsordning, og meiner at det må vere eit sentralt mål å finne ein fornuftig måte å finansiere naudnett på som ikkje gjer urettferdige utslag for enkelte kommunar.

Denne medlemen fremjar følgjande framlegg:

«Stortinget ber regjeringa, i arbeidet med den nye finansieringsmodellen for naudnett, å finne eit alternativ til dagens abonnementsordning som sikrar at kommunane ikkje kjem uforholdsmessig dårleg ut økonomisk, slik situasjonen er særleg for mindre og mellomstore kommunar i dag. Stortinget ber regjeringa også vurdere ei statleg medfinansiering.»

Kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 452 Sentral krisehåndtering

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke lønns- og driftsutgifter ved KSE, samt enhetens utgifter knyttet til sentral krisehåndtering.

Komiteen merker seg vidare at bevilgningen økes med 2,2 mill. kroner i forbindelse med at budsjettansvaret for leie av departementslokaler overføres fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Justis- og beredskapsdepartementet.

Komiteen merker seg til slutt at Forsvarsdepartementet har ansvaret for den tekniske driften av Nasjonalt begrenset CIM, og at bevilgningen foreslås redusert med 5,65 mill. kroner mot en varig økning av bevilgningen på Forsvarsdepartementets budsjett.

Kap. 453 Sivil klareringsmyndighet

Komiteen viser til at Stortinget enstemmig har vedtatt at det skal etableres ny klareringsmyndighetsstruktur med få, men kompetente klareringsmyndigheter, med én sentral klareringsmyndighet i sivil sektor og én tilsvarende i forsvarssektoren. Bakgrunnen for forslaget var fragmenterte fagmiljø, samt en skjev fordeling av saker. Det stilles stadig større krav til kompetanse for å behandle klareringssaker på en tilfredsstillende måte. Færre klareringsmyndigheter skal bidra til å øke rettssikkerheten til den enkelte og gi bedre grunnlag for likebehandling av saker. Regjeringen har i forslag til statsbudsjett derfor foreslått å opprette et eget kapittel til etableringen av den sivile klareringsmyndigheten.

Komiteen viser til at bevilgningen, relatert til kap. 453 pålydende 8,9 mill. kroner, skal dekke kostnader til blant annet leie og ombygging av lokaler, anskaffelse av graderte og ugraderte IKT-systemer og stillinger i myndigheten.

Komiteen viser til at regjeringen forslår å redusere antall klareringsmyndigheter og opprette én ny sentral sivil klareringsmyndighet, og at disse utgiftene vil fordeles mellom berørte virksomheter og departementet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at det er viktig at plasseringen av ny sivil klaringsmyndighet bygger opp under politikken om at nyetableringen skal skje utenfor det sentrale Østlandet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringens avgjørelse om plassering av sivil klareringsmyndighet må tas på bakgrunn av faglige vurderinger, og lokaliseringen må ikke påføre samfunnet uforholdsmessige kostnader dersom det foreligger alternativer som er mer hensiktsmessig for denne typen virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen har varslet opprettelse av nasjonal myndighet for sivil sikkerhetsklarering. I stedet for å gå fra 25 enheter til én ny egen enhet er det mest naturlige å bygge på den enheten som allerede i dag er den største klareringsmyndigheten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at NKOM, som er plassert i Lillesand, i dag har ansvar for 1 100 klareringssaker i året. Å bygge på allerede kompetent fagmiljø vil også styrke synergier mot NKOM sitt øvrige sikkerhetsmiljø. En plassering av sivil sikkerhetsklarering vil følge lojalt opp regjeringens og Stortingets flyttevedtak i 2003 om å bygge sterke regionale fagmiljøer. Enheten driver effektivt og leverer tjenester av god kvalitet. Flertallet mener det ville vært hensiktsmessig å opprette et satellittkontor på det sentrale østlandsområdet.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at NKOM videreføres som den Nasjonale sivile klareringsmyndighet.»

Kap. 454 Redningshelikoptertjenesten

Komiteen vil presisere viktigheten av at det nå er inngått kontrakt for kjøp av 16 nye redningshelikoptre med opsjon på ytterligere seks helikoptre. Komiteen viser til at det også er iverksatt ett vedlikeholds-/moderniseringsprogram for dagens Sea King-helikoptre for å sikre forsvarlig drift og beredskap til nye helikoptre er levert.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, støtter regjeringens forslag til effektivisering og avbyråkratisering, men forutsetter at

dette ikke på noen måte rammer redningshelikoptertjenestens operative evne.

I en tid da redningshelikoptrene nærmer seg utfasing, vilet annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, understreke at vedlikehold og funksjonalitet kan være krevende. Dette flertallet ber derfor departementet ha et fortløpende fokus på dette, og sørge for alternative løsninger dersom det skulle være behov for det. Dette flertallets hovedfokus er at tjenesten til enhver tid må tilfredsstille operative krav, og ivareta befolkningens behov på en trygg og god måte.

Kap. 3454 Redningshelikoptertjenesten

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 455 Redningstjenesten

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil understreke det viktige arbeidet som redningstjenesten i dag gjør for å sikre god beredskap over hele landet. Komiteen viser til at bevilgningen som er foreslått for 2017, skal dekke alle sentrale kostnader ved Redningstjenesten. Bevilgningen skal også dekke videre oppfølging av programmet for forbedring av nødmeldingstjenesten. Komiteen har også merket seg at regjeringen har redusert bevilgningen med 14 mill. kroner, men har overført tilsvarende sum til kap. 451 for å dekke kostnader knyttet til samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110- sentraler. Samtidig foreslår regjeringen å kutte samme bevilgning med 8,7 mill. kroner med bakgrunn i sparte driftskostnader på allerede gjennomførte samlokaliseringstiltak.

Komiteen vil vise til at SARiNOR nå har lagt frem sin rapport hvor man gjennomgår redningsfaglige utfordringer i nord. Komiteen vil vise til at også Meld. St. 32 (2015–2019) «Svalbardmeldingen» til en viss grad diskuterer deler av de samme utfordringene. Mange av de bekymringer SARiNOR har kommet frem til, deles av komiteen.

Komiteen er kjent med at ca. 80 pst. av all sjøaktivitet i området skjer innenfor den sektoren Norge har ansvar for. Dette mener komiteen krever et økt fokus på de konsekvenser aktivitet i dette området vil gi.

Komiteen er innforstått med at det etableres en polarkode som skal øke sikkerheten til dem som opererer i nordområdene, men samtidig er det viktig å erkjenne at man har store utfordringer på blant annet utstyrssiden. Likeledes vil komiteen anta at det vil ta tid å få endret holdningene og forståelsen hos en-

kelpersoner, og aktivitet utført av selskaper som ikke er godt nok kjent med raske klimatiske skifter og de enormt store avstandene. Samlet sett tilkjenner ny kunnskap et behov for økt fokus og vilje til å adressere utfordringene.

Komiteen viser til utenriks- og forsvarskomiteens innstilling til Svalbardmeldingen hvor de understreker muligheter og utfordringene knyttet til disse. Tilgang til nye havområder og mulige ressurser under havet vil samtidig kreve et «føre var»-prinsipp slik at tap av menneskeliv søkes unngått.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet støtter fullt ut forslaget om å etablere en internasjonal SAR hub på Svalbard og mener at det vil være et svært viktig skritt i riktig retning. Norge har gjennom lang tid vist evne til å finne gode og fornuftige løsninger i krevende situasjoner. Dette vil ikke minst bli vesentlig dersom man vil øke nærværet og aktiviteten i nordområdene, etter disse medlemmers mening.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet merker seg at å etablere en hub på Svalbard vil ha budsjettkonsekvenser som ikke er redegjort for i denne proposisjonen. Disse medlemmer gjør samtidig oppmerksom på at man kan begynne å ta i bruk kunnskap fra SARiNOR og viser samtidig til at SARiNOR 2 er i gang.

POST 1 REFUSJONER

Komiteen er opptatt av at frivillige redningsorganisasjoner får fullt ut erstatta brukt og tapt materiell og at frivillige hjelpere får refusjon for innsats i redningstjenesten. Komiteen har merket seg at regjeringen ber om fullmakt til å overskride bevilgningen under kap. 455 post 1 mot en tilsvarende merinntekt under kap. 3455 post 1. Antall hendelser og omfanget av de enkelte hendelsen øker i omfang, og komiteen forutsetter at det vil bli gitt full refusjon.

POST 71 TILSKUDD TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER I REDNINGSTJENESTEN

Komiteen har merket seg at det er foreslått en bevilgning på ca. 46,4 mill. kroner på post 71 for 2017, som er en økning på kr 1 264 000 i forhold til saldert budsjett 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at den norske redningstjenesten er en nasjonal dugnad basert på et samvirkeprinsipp. Flertallet er opptatt av å inspirere til innsats på det redningsfaglige området. Det er derfor betryggende, og av beredskapsmessig betydning at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til de frivilli-

ge organisasjonene i redningstjenesten i statsbudsjettet for 2017.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ser hvor viktig den frivillige redningstjenesten er for den sivile beredskapen, og foreslår i sitt alternative budsjett at bevilgningen økes ytterligere med 8 mill. kroner i 2017.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett har foreslått en økt bevilgning på 5 mill. kroner til frivillige organisasjoner i redningstjenesten.

Kap. 460 Spesialenheten for politisaker

Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås økt med 1,5 mill. kroner i 2017 for å styrke grunnbemanningen og gjennomføre kompetansetiltak i Spesialenheten for politisaker. For øvrig viser komiteen til proposisjonen.

Kap. 466 Særskilte straffesaksutgifter m.m.

Komiteen merker seg at bevilgningen hovedsakelig dekker utgifter til juridisk bistand i straffesaker til personer som har rett til advokatbistand i medhold av straffeprosessloven kapittel 9 og 9 a.

Medlemene i komiteen frå Arbeidarpartiet og Senterpartiet vil understreke at salærsatsen for advokatar og sakkyndige er viktig av omsyn til rettstryggleiken. Regjeringa har gjort framlegg om å kutte fráværsgodtgjersla til halv salærsats, noko som vil gå ut over dei som har lang reiseveg og som ikkje kan drive med anna inntektsbringande arbeid under reisa. Desse medlemene meiner at framlegget er svakt grunngeve og at det vil slå uforholdsmessig dårleg ut for dei som bur i distrikta og som er avhengige av å køyre bil over lange strekningsar.

Desse medlemene meiner regjeringa bør utgreie modellen for berekning av den offentlege salærsatsen, slik at det kan gi dei berørte større grad av forutsigbarhet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet har i sitt alternative budsjett gjort framlegg om å auke løyvinga for å sikre at fráværsgodtgjersla blir oppretthalden som no.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 468 Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker

Komiteen mener at Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker er et viktig supplement for å styrke rettssikkerheten i Norge og gi domfelte adgang til å prøve sin sak for en annen domstol i de tilfeller det er grunnlag for dette. Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke godtgjørelser til kommisjonens medlemmer, lønn til sekretariatets medarbeidere samt andre driftsutgifter knyttet til arbeidet disse utøver.

Kap. 469 Vergemålsordningen

Komiteen viser til omtalen i proposisjonen og registrerer at forslaget til bevilgningsforslag er justert i henhold til forventet nedgang i asylankomster. Komiteen viser til at det er usikkerhet knyttet til asylbildet framover og regner med at regjeringen vil komme tilbake til Stortinget dersom prognosene skulle endre seg i en annen retning enn det som ligger til grunn pr. dags dato.

Kap. 3469 Vergemålsordningen

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til at det kan gis tilskudd til dekning av rettshjelpsutgifter i tvistesaker i og utenfor rettergang. Videre viser komiteen til at et av hovedmålene for tiltaket er å være målrettet mot særskilt utsatte grupper. Komiteen mener derfor at tiltaket bidrar til å sikre rettssikkerheten ved å gi fri rettshjelp av høy kvalitet til ressursvake grupper.

Komiteen viser til at mennesker med utviklingshemming kan ha særlige utfordringer knyttet til å få ivarettatt rettssikkerhet. Utfordringene er sannsynligvis størst hos de grupper som i minst grad kan tale sin egen sak. Komiteen vil peke på det arbeidet Norsk forbund for utviklingshemmede (NFU) gjør for å forebygge, avdekke og bistå med juridisk hjelp i slike saker.

Komiteen viser til at det er viktig å styrke arbeidet med fri rettshjelp. Etter komiteens oppfatning bør staten vurdere ulike metoder for årlige drøftinger mellom staten og Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen.

Komiteen viser til at fri rettshjelp er en viktig rettssikkerhetsgaranti. Behovet for rettshjelp er stort, og særlig for de mest ressursvake gruppene i samfunnet. Dagens samfunn blir stadig mer komplekst, og det kan være vanskelig å orientere seg om hvilke rettigheter man har. I tillegg kan dagens ordning gi uheldige utslag, for eksempel i barnefordelingssaker hvor den ene parten har krav på fri rettshjelp, mens

den andre parten ikke har krav på fri rettshjelp fordi vedkommende sin inntekt akkurat er over beløpsgrensen. Det bør derfor utredes om ordningen bør endres for å bli mer rettferdig.

Komiteen viser til at sosial dumping er et stort problem i enkelte bransjer i arbeidslivet. Det kan derfor etter komiteens mening være grunnlag for å se om ordningen bør utvides til å omfatte flere områder. Det kan være tvister knyttet til arbeidsforhold, og eventuelt andre områder.

Komiteen vil vise til Dokument 8:97 S (2015–2016) der det er fremmet et forslag der Stortinget ber regjeringen foreta en gjennomgang av ordningen med fri rettshjelp for å se om den bør utvides til flere områder, eller endres på andre måter, for å sikre at den blir mest mulig rettferdig, målrettet og effektiv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket for 2017 mellom samarbeidspartiene hvor det bevilges økte midler til Gatejuristnettverket med 1,5 mill. kroner.

Flertallet viser til endringene i forskrift om salær til advokater vedrørende halvering av fraværsgodtgjørelsen. Flertallet mener imidlertid at forslaget ikke må medføre utilsiktede konsekvenser slik at adgangen til rettshjelp svekkes, eksempelvis for varetektsinnsatte som er plassert i fengsler utenfor rettskretsen der den innsatte er fengslet. Disse bør ha like stort krav på advokatbistand som varetektsinnsatte som er plassert i fengsler nær sin advokat. På denne bakgrunn ønsker flertallet en evaluering av endringen i løpet av tre år for å sikre at endringen ikke rammer utilsiktet, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen evaluere endringen av salærforskriften hva gjelder godtgjørelse ved reisefravær i løpet av tre år og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett hvor bevilgningen foreslås økt med 2,2 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag til økte rettshjelpsmidler til Norsk organisasjon for asylsøkere.

Medlemen i komiteen fra Senterpartiet viser til at salærsatsen for advokatar og sakkynndige er viktig av omsyn til rettstryggleiken. Regjeringa har gjort framlegg om å kutte fraværsgodtgjersla til halv salærsats, noko som vil slå uforholdsmessig dårleg ut for dei med lang reiseveg. Senterpartiet har i sitt alternative budsjett gjort fram-

legg om å auke løyvinga for å sikre at fraværsgodtgjersla blir oppretthalden som no.

Denne medlemen viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett har gjort framlegg om å auke bevilgninga til frivillige rettshjelptiltak, inkludert JURK, Gatejuristen og Norsk organisasjon for asylsøkere (NOAS), med 3,7 mill. kroner.

Kap. 3470 Fri rettshjelp

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferdsvederlagsordning

Komiteen viser til at utgiftene dekker statens utbetalinger etter de alminnelige erstatningsregler og erstatning i anledning av straffeforfølgning, og at bevilgningen på posten er regelstyrt og basert på overslag.

Komiteen merker seg at søknadsmengden i de senere år har gått ned for Stortingets rettferdsvederlagsordning, og at en større andel av sakene nå behandles etter den alminnelige rettferdsvederlagsordningen. Komiteen registrerer at bevilgningen til ordningen som en konsekvens av dette reduseres med 35 mill. kroner med utgangspunkt i regnskapstall og forventet utvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at bevilgningen foreslås økt med 30 mill. kroner for å imøtekomme forventet utvikling knyttet til å dekke statens utbetalinger etter alminnelige erstatningsregler, erstatning i anledning av straffeforfølgning og Statens rettferdsvederlagsordning.

Kap. 472 Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre

Komiteen vil vise til at Kontoret for voldsoffererstatning behandler søknader om voldsoffererstatning fra personer som er påført personskade som følge av straffbar voldshandling. Bemanningen ved Kontoret for voldsoffererstatning utgjorde 30,6 årsverk per 31. august 2016. Kontoret behandler og avgjør søknader om voldsoffererstatning i første instans. Komiteen vil vise til at KfV har hatt ansvaret for Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre (RKK) til og med 2016, i alt 14 kontorer. Komiteen registrerer at det foreslås å overføre ansvaret for RKKene til politiet. Komiteen er kjent med at bemanningen ved RKK utgjorde 10,5 årsverk per 31. august 2016.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til opprettelsen av tolv nye offerkontorer. Denne styrkingen av offeromsorgen innebærer en tilleggsbevilgning på 19 mill. kroner, og vil være en bedring av tilbudet til voldsofre. De nye offerkontorene vil dermed få en totalbevilgning på 28 mill. kroner når midlene fra dagens rådgivningskontor for kriminalitetsofre (9 mill. kroner) også overføres til de nye offerkontorene. Flertallet ser at bevilgningen til et rådgivningstilbud for vold og overgrepsofre dermed mer enn tredobles i budsjettet for 2017, fra 9 til 28 mill. kroner.

Flertallet registrerer at tilbudet skal baseres på modell av Støttesenteret for fornærmede i straffesaker i Trondheim. Støttesenteret ble etablert i 2004, og har samlet gode erfaringer i tolv år. Senteret er et samarbeidstiltak mellom Trondheim kommune og tidligere Sør-Trøndelag politidistrikt, og er plassert i politihuset i Trondheim. Flertallet viser til at senteret har to ansatte, som er kliniske sosionomer med mastergradsutdanning, og at kompetanse vil være viktig også i de nye offerkontorene. Virksomheten og stillingene ved Støttesenteret i Trondheim har blitt finansiert av Trondheim kommune og Trøndelag politidistrikt i fellesskap, og flertallet mener det er riktig at finansieringen av en landsdekkende offerkontortjeneste og offeromsorg nå blir et overordnet, statlig ansvar. Flertallet mener det er viktig at offerkontorene har et nært samarbeid med andre etater og organer som på ulikt vis har ansvar/oppgaver for kriminalitetsofre og pårørende. Flertallet vil i denne sammenheng nevne at dagens støttekontor i Trondheim, i tillegg til å jobbe tett opp mot politiet, også har et samarbeid med bistandsadvokatene, kriesenteret, Vern for eldre, barnevernet, helse- og omsorgsetatene (leger og oppfølgingstjenester), familievernkontoret, St. Olavs Hospital (voldtekstmottaket og traumeklinikken), SMISO (Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep). Flertallet mener frivillige organisasjoner med fokus på vold- og overgrepsofre i stor grad bør få informasjon og inviteres til samarbeid med de nye offerkontorene.

Flertallet konstaterer at på tross av navnet tar Støttesenteret for fornærmede i straffesaker i dag også imot henvendelser fra ofre som ikke har status som fornærmet i en straffesak. Flertallet er helt tydelig på at de nye offerkontorene, i tillegg til å bistå fornærmede i straffesaker, skal være et lavterskeltilbud for alle ofre og pårørende. Flertallet forventer at det legges til rette for at alle ofre og pårørende skal kunne få hjelp og bistand fra de nye offerkontorene, og at frivillige organisasjoner og andre relevante aktører informeres om dette på en adekvat måte.

Flertallet viser til at det er nødvendig å om-disponere midler for å få på plass en nasjonal of-

feromsorg i Norge. Med dette har vi oppnådd en historisk ny ordning for ofre og pårørende for kriminalitet. Flere aktører har lenge jobbet for en nasjonal offeromsorg, blant annet Stine Sofies Stiftelse. Nå kommer den omsider på plass i hvert enkelt politidistrikt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at Arbeiderpartiet ønsker å kutte 9 mill. kroner fra politiet som skal benyttes til etablering av nasjonal offeromsorg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at departementet har valgt å vedta en strukturendring der arbeidsoppgaver overføres fra Kontorene for voldsoffer til politidistriktene. Disse medlemmer registrerer at den foreslåtte endringen ikke er gjort i samarbeid med ansatte eller de eksisterende kontorene, og det er ikke foretatt en vurdering av om det vil heve terskelen for hjelp, i og med at forslaget innebærer at det skal foreligge en straffesak for å få hjelp.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil på denne bakgrunn ikke omdisponere 9 mill. kroner fra voldsofferkontorene til politidistriktene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet har mottatt bekymringsmeldinger om den foreslåtte organiseringen av offeromsorgen. Dette medlem vil understreke at ordningen fremdeles må være et lavterskeltilbud, også for voldsutsatte utenfor straffesak og deres pårørende.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen vil vise til at bevilgningen på posten dekker driftsutgifter til Kontoret for voldsoffererstatning og driftsutgifter til Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre. Komiteen merker seg at det foreslås å redusere bevilgningen med 9 mill. kroner mot en tilsvarende økning på kap. 440 post 1, som følge av opprettelse av offeromsorgskontorer knyttet til hvert politidistrikt.

Komiteen vil vise til at pensjonsutgiftene foreslås overført fra Statens pensjonskasse til hver enkelt virksomhet. For kap. 472 post 1 innebærer dette at bevilgningen økes med 2,8 mill. kroner.

Komiteen viser videre til at bevilgningen foreslås redusert med 151 000 kroner i forbindelse med avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter og at kap. 472 post 1 reduseres med 223 000 kroner i forbindelse med overgangen til digital post til innbyggere og næringsliv, jf. omtale under kap. 400.

Komiteen vil vise til at det foreslås en bevilgning under posten på 24,6 mill. kroner.

POST 70 ERSTATNING TIL VOLDSOFRE, OVERSLAGS-BEVILGNING

Komiteen merker seg at posten er en regelstyrt overslagsbevilgning og skal gå til erstatning i saker etter voldsoffererstatningsloven. Basert på regnskapstall og forventet utvikling foreslås det en bevilgning på posten på 365,5 mill. kroner.

Kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til at Statens sivilrettsforvaltning etter delegasjon fatter vedtak på flere sivilrettslige felt, herunder erstatning i anledning av straffeforfølgning etter straffeprosessloven kapittel 31, klagesaker etter lov om fri rettshjelp, klager over fylkesmennenes vedtak i tomtefestesaker og oppgaven med stadfestelse av testament.

Komiteen viser til at bevilgningen foreslås redusert med 0,9 mill. kroner som følge av reduksjon i antall asylsøkere. Komiteen viser til at Statens sivilrettsforvaltning med dette beholder 1,2 mill. kroner av den midlertidige tilleggbevilgningen på 2,1 mill. kroner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, registrerer at det er en reduksjon på 0,9 mill. kroner i forventede utgifter på asylområdet, mens det på området for forventede ankomster og returarbeid er pekt på behovet for økte bevilgninger. Flertallet forventer at man følger situasjonen nøye og vurderer behov for økte midler til

dette rettshjelpsarbeidet dersom situasjonen skulle endre seg.

Kap. 3473 Statens sivilrettsforvaltning

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 474 Konfliktråd

Komiteen mener at konfliktrådene er en viktig del av rettspleien som tilbyr mekling, tilrettelagte møter og stormøter mellom parter i konflikt som følge av straffbart forhold eller sivile uoverensstemmelser av rettslig eller utenomrettslig art. Komiteen mener også konfliktrådets arbeid og ansvar for straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging er av høy viktighet. Komiteen viser til at sekretariatet for konfliktrådene har ansvaret for drift og utvikling av 22 konfliktråd.

Komiteen viser til at bevilgningen foreslås økt med 2,5 mill. kroner for å styrke kapasiteten i konfliktrådene. Komiteen viser videre til at bevilgningen foreslås redusert med 515 000 kroner i forbindelse med avbyråkratisering- og effektiviseringsreformen i statlige virksomheter.

Komiteen viser til post 60 der det foreslås en bevilgning på 5,8 mill. kroner til Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging.

Kap. 3474 Konfliktråd

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

Kap. 475 Bobehandling

Komiteen viser til proposisjonen og har ingen merknader.

3. Sammenligning av budsjettall, kapitler og poster. Rammeområde 5

Tabellen viser budsjettavtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre og de alternative budsjettene til Arbeiderpartiet og Senterpartiet.

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
Utgifter rammeområde 5 (i tusen kroner)						
61		Høyesterett				
	1	Driftsutgifter	108 747	108 462 (-285)	108 747 (0)	108 747 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
400		Justis- og beredskapsdepartementet				
	1	Driftsutgifter	495 362	494 247 (-1 115)	495 362 (0)	493 362 (-2 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	6 569	6 288 (-281)	6 569 (0)	6 569 (0)
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling	31 392	31 310 (-82)	31 392 (0)	31 392 (0)
	50	Norges forskningsråd	22 851	22 784 (-67)	22 851 (0)	22 851 (0)
410		Domstolene				
	1	Driftsutgifter	2 334 618	2 334 225 (-393)	2 350 418 (+15 800)	2 388 618 (+54 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	69 093	68 890 (-203)	69 093 (0)	69 093 (0)
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler	6 474	6 450 (-24)	6 474 (0)	6 474 (0)
411		Domstoladministrasjonen				
	1	Driftsutgifter	84 650	84 425 (-225)	84 650 (0)	84 650 (0)
414		Forliksråd og andre domsutgifter				
	1	Driftsutgifter	232 061	231 504 (-557)	232 061 (0)	232 061 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	37 347	37 237 (-110)	37 347 (0)	37 347 (0)
430		Kriminalomsorgen				
	1	Driftsutgifter	4 612 327	4 601 471 (-10 856)	4 647 327 (+35 000)	4 450 327 (-162 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	88 332	88 067 (-265)	88 332 (0)	88 332 (0)
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	44 456	44 456 (0)	44 456 (0)	191 456 (+147 000)
	70	Tilskudd	23 101	22 701 (-400)	25 101 (+2 000)	23 101 (0)
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)				
	1	Driftsutgifter	189 931	189 372 (-559)	189 931 (0)	189 931 (0)
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	1	Driftsutgifter	16 632 764	16 710 504 (+77 740)	16 911 764 (+279 000)	16 971 764 (+339 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	145 307	144 432 (-875)	145 307 (0)	145 307 (0)
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag	10 732	10 700 (-32)	10 732 (0)	10 732 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	27 050	26 971 (-79)	27 050 (0)	27 050 (0)
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold	219 966	219 621 (-345)	159 966 (-60 000)	219 966 (0)
	70	Tilskudd	80 080	82 080 (+2 000)	80 080 (0)	85 080 (+5 000)
442		Politihøgskolen				
	1	Driftsutgifter	587 009	585 294 (-1 715)	587 009 (0)	587 009 (0)
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)				
	1	Driftsutgifter	892 885	890 524 (-2 361)	892 885 (0)	892 885 (0)
445		Den høyere påtalemyndighet				
	1	Driftsutgifter	240 171	244 538 (+4 367)	242 171 (+2 000)	240 171 (0)
446		Den militære påtalemyndighet				
	1	Driftsutgifter	8 704	8 681 (-23)	8 704 (0)	8 704 (0)
448		Grensekommissæren				
	1	Driftsutgifter	5 184	5 165 (-19)	5 184 (0)	5 184 (0)
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap				
	1	Driftsutgifter	748 345	746 332 (-2 013)	748 345 (0)	746 345 (-2 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	7 114	7 093 (-21)	7 114 (0)	7 114 (0)
	71	Frivillig org., redningstjenesten	0	0 (0)	8 000 (+8 000)	0 (0)
	71	Frivillige organisasjoner i redningstjenesten	0	0 (0)	0 (0)	5 000 (+5 000)
452		Sentral krisehåndtering				
	1	Driftsutgifter	26 744	26 651 (-93)	26 744 (0)	26 744 (0)
455		Redningstjenesten				
	1	Driftsutgifter	105 120	104 778 (-342)	105 120 (0)	105 120 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	27 087	27 008 (-79)	27 087 (0)	27 087 (0)
460		Spesialenheten for politisaker				
	1	Driftsutgifter	46 246	46 125 (-121)	46 246 (0)	46 246 (0)
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.				

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
	1	Driftsutgifter	1 090 813	1 087 943 (-2 870)	1 090 813 (0)	1 141 813 (+51 000)
467		Norsk Lovtidend				
	1	Driftsutgifter	4 233	4 221 (-12)	4 233 (0)	4 233 (0)
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker				
	1	Driftsutgifter	16 763	16 718 (-45)	16 763 (0)	16 763 (0)
469		Vergemålsordningen				
	1	Driftsutgifter	196 649	195 963 (-686)	196 649 (0)	196 649 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	174 640	174 042 (-598)	174 640 (0)	174 640 (0)
470		Fri rettshjelp				
	1	Driftsutgifter	689 897	687 740 (-2 157)	689 897 (0)	706 897 (+17 000)
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelp-tiltak	47 038	48 538 (+1 500)	47 038 (0)	50 738 (+3 700)
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminalitetsofre				
	1	Driftsutgifter	24 600	24 510 (-90)	43 600 (+19 000)	24 600 (0)
473		Statens sivilrettsforvaltning				
	1	Driftsutgifter	46 694	46 568 (-126)	46 694 (0)	46 694 (0)
474		Konfliktråd				
	1	Driftsutgifter	117 325	117 016 (-309)	117 325 (0)	117 325 (0)
475		Bobehandling				
	1	Driftsutgifter	76 731	76 505 (-226)	76 731 (0)	76 731 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	7 318	7 297 (-21)	7 318 (0)	7 318 (0)
Sum utgifter rammeområde 5			34 603 591	34 658 518 (+54 927)	34 904 391 (+300 800)	35 059 291 (+455 700)

Inntekter rammeområde 5 (i tusen kroner)

3400 Justis- og beredskapsdepartementet

1	Diverse inntekter	2 679	2 671 (-8)	2 679 (0)	2 679 (0)
2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 220	1 216 (-4)	1 220 (0)	1 220 (0)
3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbeidet	5 114	5 099 (-15)	5 114 (0)	5 114 (0)

3410 Domstolene

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
	1	Rettsgebyr	342 373	341 364 (-1 009)	342 373 (0)	342 373 (0)
	2	Saks- og gebyrinntekter jord- skiftedomstolene	21 533	21 472 (-61)	21 533 (0)	21 533 (0)
	3	Diverse refusjoner	1 787	1 782 (-5)	1 787 (0)	1 787 (0)
	4	Vernesaker jordskiftedomstole- ne	6 012	5 988 (-24)	6 012 (0)	6 012 (0)
3430		Kriminalomsorgen				
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 930	89 660 (-270)	89 930 (0)	89 930 (0)
	3	Andre inntekter	24 000	23 937 (-63)	24 000 (0)	24 000 (0)
	4	Tilskudd	2 297	2 290 (-7)	2 297 (0)	2 297 (0)
3432		Kriminalomsorgens utdan- ningssenter (KRUS)				
	3	Andre inntekter	1 016	1 013 (-3)	1 016 (0)	1 016 (0)
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten				
	1	Gebyr – pass og våpen	260 954	260 169 (-785)	260 954 (0)	260 954 (0)
	3	Salgsinntekter	193 568	192 999 (-569)	193 568 (0)	193 568 (0)
	4	Gebyr – vaktelskap	1 819	1 814 (-5)	1 819 (0)	1 819 (0)
	5	Personalbarnehage	5 464	5 447 (-17)	5 464 (0)	5 464 (0)
	6	Gebyr – utlendingssaker	200 972	200 377 (-595)	200 972 (0)	200 972 (0)
	7	Gebyr – sivile gjøremål	778 839	776 541 (-2 298)	778 839 (0)	778 839 (0)
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	21 311	21 258 (-53)	21 311 (0)	21 311 (0)
3442		Politihøgskolen				
	2	Diverse inntekter	15 986	15 939 (-47)	15 986 (0)	15 986 (0)
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	17 773	17 721 (-52)	17 773 (0)	17 773 (0)
3451		Direktoratet for samfunnssik- kerhet og beredskap				
	1	Gebyr	144 528	144 104 (-424)	144 528 (0)	144 528 (0)
	3	Diverse inntekter	25 692	25 617 (-75)	25 692 (0)	25 692 (0)
3469		Vergemålsordningen				
	1	Vergemåls-/representantord- ning, ODA-godkjente utgifter	9 333	9 177 (-156)	9 333 (0)	9 333 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop 1 S	H, FrP og KrF	A	Sp
3470		Fri rettshjelp				
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 855	3 844 (-11)	3 855 (0)	3 855 (0)
		Sum inntekter rammeområde 5	2 558 337	2 551 781 (-6 556)	2 558 337 (0)	2 558 337 (0)
		Sum netto rammeområde 5	32 045 254	32 106 737 (+61 483)	32 346 054 (+300 800)	32 500 954 (+455 700)
		Avvik fra rammevedtak	-61 483	0	239 317	394 217

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan med konkrete mål for hvordan likestilling i departementet og de underliggende etatene skal realiseres innenfor en bestemt tidsramme.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i den varslede stortingsmeldingen om kapasitet, oppbyggings- og utfasingsplaner å vurdere konsekvensene effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttene har for kriminalomsorgen, i samarbeid med ansattes organisasjoner og innsatte.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en vurdering av tiltak som er iverksatt eller planlagt iverksatt, for å utbedre cellenes utforming, samt en vurdering av regelverket som hjemler bruk av glattceller.

Forslag 4

Stortinget ber om at regjeringen i de planlagte fengslene i Agder utformer dem slik at det blir en egen avdeling for kvinner ved ett av fengslene.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for en raskest mulig utfasing av leieavtalen av fengselsplasser i Nederland.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen videreføre avdeling Kleivgrend i Telemark.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringa om å raskt avklare når dei nye fengsla i Agder skal byggast.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen sikre Norsk rettsmuseum i Trondheim den nødvendige arealutvidelsen, slik at de kan fylle den rollen de er ment at Norsk rettsmuseum skal ha.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen redegjøre for hvordan Fremskrittspartiets forslag om jobbgaranti til politistudenter, jf. Dokument 8:97 S (2012–2013), er tenkt innfridd i inneværende stortingsperiode.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen redegjøre for om det finnes en nedtrappingsplan for opptaket ved Politihøgskolen når målet om 2 polititjenestemenn/kvinner pr. 1 000 innbygger er nådd i 2020, og samtidig opplyse overfor Stortinget om når Politihøgskolen starter med redusert opptak i forhold til dagens nivå.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen sikre at mest mulig av de budsjettmidlene som Stortinget bevilger til politiet, blir tilført driftsrammene til politidistriktene, og at pengebruken i Politidirektoratet begrenses.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal plan for å etablere regionale øvings- og beredskapssentre for samtrening og kompetansebygging mellom nød- og beredskapsetatene.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen øremerke midlene til Statens Barnehus innenfor Politidirektoratets rammer.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen lage en plan for hvordan man kan skaffe flere barneleger med sosialpediatrisk kompetanse ved landets sykehus.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen sikre at alle barnehus i landet skal få like vilkår for finansiering av medisinsk personell og kompetanse.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen utarbeide sentrale retningslinjer for Statens Barnehus som bl.a. skal inneholde retningslinjer for hvilken medisinsk kompetanse barnehusene må ha tilgang til for å sikre barna nødvendig medisinsk undersøkelse samt nødvendig og relevant medisinsk hjelp.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av behovet for en styrking av rammevilkårene for frivillige organisasjoner i redningstjenesten.

Forslag 18

Stortinget anmoder regjeringen om å iverksette klare tiltak for å bedre likestillings- og mangfoldsarbeidet i Justis- og beredskapsdepartementet, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte med en oversikt over hvilke tiltak som er satt i verk.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet mot vold og overgrep mot barn, herunder vold og overgrep mot barn på nett.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen innenfor vedtatt budsjetttramme øremerke 11 mill. kroner til Kripos til etterforskning av overgrep på nett.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til ulike modeller for årlige drøftinger mellom staten og Advokatforeningen ved fastsettelsen av den offentlige salærsatsen.

Forslag 22

Stortinget ber regjeringen raskest mulig starte arbeidet med å bygge nye, lukkede plasser, i Halden, Skien og Vik fengsel.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 23*

Stortinget ber regjeringen om å sørge for å øremerke midler slik at Molde tinghus kan sikres forsvarlige rettslokaler.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen raskt starte bygging av nye fengselsplassar på Sunnmøre, i Agder, Mosjøen, Vik, Slidreøya og Hustad.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringa, i arbeidet med den nye finansieringsmodellen for naudnettet, å finne eit alternativ til dagens abonnementsordning som sikrar at kommunane ikkje kjem uforholdsmessig dårleg ut økonomisk, slik situasjonen er særleg for mindre og mellomstore kommunar i dag. Stortinget ber regjeringa også vurdere ei statleg medfinansiering.

5. Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og det som står foran, og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 5

(Justis)

I

På statsbudsjettet for 2017 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett		
	1	Driftsutgifter	108 462 000	
400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	494 247 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 288 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, forskning og kunnskapsutvikling, <i>kan overføres</i>	31 310 000	
	50	Norges forskningsråd	22 784 000	
	70	Overføringer til private	7 710 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	13 651 000	
410		Domstolene		
	1	Driftsutgifter	2 334 225 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	68 890 000	
	22	Vernesaker/sideutgifter, jordskiftedomstoler, <i>kan overføres</i>	6 450 000	
411		Domstoladministrasjonen		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 410 post 1</i>	84 425 000	
414		Forliksråd og andre domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	231 504 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 237 000	
430		Kriminalomsorgen		
	1	Driftsutgifter	4 601 471 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 430 post 1</i>	88 067 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	44 456 000	
	60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv., <i>kan overføres</i>	82 000 000	
	70	Tilskudd	22 701 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)		
	1	Driftsutgifter	189 372 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten		
	1	Driftsutgifter	16 710 504 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	144 432 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	10 700 000	
	23	Sideutgifter i forbindelse med sivile gjøremål	26 971 000	
	25	Retur av asylsøkere med avslag og andre utlendinger uten lovlig opphold, <i>overslagsbevilgning</i>	219 621 000	
	60	Tilskudd til kommuner	13 275 000	
	70	Tilskudd	82 080 000	
	71	Tilskudd Norsk rettsmuseum	4 974 000	
	73	Tilskudd til EUs grense- og visumfond	184 000 000	
442		Politihøgskolen		
	1	Driftsutgifter	585 294 000	
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	1	Driftsutgifter	890 524 000	
445		Den høyere påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	244 538 000	
446		Den militære påtalemyndighet		
	1	Driftsutgifter	8 681 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	5 165 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Driftsutgifter	746 332 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 093 000	
	70	Overføringer til private	6 338 000	
452		Sentral krisehåndtering		
	1	Driftsutgifter	26 651 000	
453		Sivil klareringsmyndighet		
	1	Driftsutgifter	8 900 000	
454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Driftsutgifter	726 704 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	2 140 161 000	
455		Redningstjenesten		
	1	Driftsutgifter	104 778 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	27 008 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 546 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	46 399 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenester	106 656 000	
460		Spesialenheten for politisaker		
	1	Driftsutgifter	46 125 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
466		Særskilte straffesaksutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	1 087 943 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	4 221 000	
468		Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker		
	1	Driftsutgifter	16 718 000	
469		Vergemålsordningen		
	1	Driftsutgifter	195 963 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	174 042 000	
470		Fri rettshjelp		
	1	Driftsutgifter	687 740 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	48 538 000	
471		Statens erstatningsansvar og Stortingets rettferds- vederlagsordning		
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	103 742 000	
	72	Erstatning i anledning av straffeforfølgning, <i>over- slagsbevilgning</i>	58 132 000	
	73	Stortingets rettferdsvederlagsordning	30 563 000	
472		Voldsoffererstatning og rådgiving for kriminali- tets ofre		
	1	Driftsutgifter	24 510 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	365 503 000	
473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Driftsutgifter	46 568 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	117 016 000	
	60	Tilskudd til kommuner til SLT-tiltak, <i>kan overføres</i>	5 817 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	76 505 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	7 297 000	
		Totale utgifter		34 658 518 000

Inntekter

3400		Justis- og beredskapsdepartementet		
	1	Diverse inntekter	2 671 000	
	2	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	1 216 000	
	3	Refusjon av utgifter knyttet til Styrkebrønnsarbei- det	5 099 000	
3410		Domstolene		
	1	Rettsgebyr	341 364 000	
	2	Saks- og gebyrinntekter jordskiftedomstolene	21 472 000	
	3	Diverse refusjoner	1 782 000	
	4	Vernesaker jordskiftedomstolene	5 988 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3430		Kriminalomsorgen		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	89 660 000	
	3	Andre inntekter	23 937 000	
	4	Tilskudd	2 290 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)		
	3	Andre inntekter	1 013 000	
3440		Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten		
	1	Gebyr – pass og våpen	260 169 000	
	2	Refusjoner mv.	339 604 000	
	3	Salgsinntekter	192 999 000	
	4	Gebyr – vakselskap	1 814 000	
	5	Personalbarnehage	5 447 000	
	6	Gebyr – utlendingssaker	200 377 000	
	7	Gebyr – sivile gjøremål	776 541 000	
	8	Refusjoner fra EUs grense- og visumfond	21 258 000	
3442		Politihøgskolen		
	2	Diverse inntekter	15 939 000	
	3	Inntekter fra Justissektorens kurs- og øvingssenter	17 721 000	
3444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST)		
	2	Refusjoner	12 697 000	
3451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap		
	1	Gebyr	144 104 000	
	3	Diverse inntekter	25 617 000	
	6	Refusjon	2 116 000	
3454		Redningshelikoptertjenesten		
	1	Refusjoner	25 197 000	
3469		Vergemålsordningen		
	1	Vergemåls-/representantordning, ODA-godkjente utgifter	9 177 000	
3470		Fri rettshjelp		
	1	Tilkjente saksomkostninger m.m.	3 844 000	
3473		Statens sivilrettsforvaltning		
	1	Diverse inntekter	5 000	
3474		Konfliktråd		
	2	Refusjoner	663 000	
		Totale inntekter		2 551 781 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
Kap. 61 post 1	Kap. 3061 post 3
Kap. 400 post 1	Kap. 3400 post 1
Kap. 400 post 21	Kap. 3400 post 3
Kap. 410 post 1	Kap. 3410 postene 2 og 3
Kap. 410 post 22	Kap. 3410 post 4
Kap. 411 post 1	Kap. 3411 post 3
Kap. 430 post 1	Kap. 3430 postene 3 og 4
Kap. 430 post 21	Kap. 3430 post 2
Kap. 432 post 1	Kap. 3432 post 3
Kap. 440 post 1	Kap. 3440 postene 2, 3, 4 og 5
Kap. 442 post 1	Kap. 3442 postene 2 og 3
Kap. 444 post 1	Kap. 3444 post 2
Kap. 451 post 1	Kap. 3451 postene 3 og 6
Kap. 454 post 1	Kap. 3454 post 1
Kap. 455 post 1	Kap. 3455 post 1
Kap. 473 post 1	Kap. 3473 post 1
Kap. 474 post 1	Kap. 3474 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 1 Driftsutgifter med inntil 75 pst. av inntekter ved salg av sivilforsvarsanlegg og fast eiendom. Inntekter inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.

III

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 kan bestille varer utover den gitte bevilgning, men slik at samlet ramme for nye bestillinger og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
440	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	
	1 Driftsutgifter	100 mill. kroner
454	Redningshelikoptertjenesten	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	177 mill. kroner

IV

Videreføring av bobehandling

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 kan bestemme at det under ord-

ningen med utgifter til fortsatt bobehandling pådras forpliktelser utover gitt bevilgning under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 10 mill. kroner, men slik at totalrammen for

nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 33 mill. kroner.

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 kan:

1. trekke politiets direkte utgifter til oppbevaring, tilsyn og salg av beslag fra salgsinntekten, før det overskytende inntektsføres under kap. 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse.
2. trekke salgsomkostninger ved salg av faste eiendommer fra salgsinntekter før det overskytende inntektsføres under kap. 3451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, post 40 Salg av eiendom mv.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 473 Statens sivilrettsforvaltning, post 1 Driftsutgifter, inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet, samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
4. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 Bobehandling, post 21 Spesielle driftsutgifter, tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Stortingets rettsferdsvederlagsordning

Stortingets utvalg for rettsferdsvederlag får fullmakt til å tilstå rettsferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art.

VII

Avhending av sivilforsvarsanlegg

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2017 kan overdra sivilforsvarsanlegg til en verdi av inntil 100 000 kroner vederlagsfritt eller til underpris når særlige grunner foreligger.

B.

I

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget på egnet måte om å styrke sikkerheten ved de øvrige tinghus og lagmannsretter.

II

Stortinget ber regjeringen styrke arbeidet med barnesaker i domstolene.

III

Stortinget ber regjeringen legge frem en forpliktende plan i revidert nasjonalbudsjett, for utbygging av ny kapasitet innenfor eksisterende fengselsmur basert på modulbygg 2015.

IV

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til hvordan modul-fengslene i Mandal og Froland kan finansieres i revidert nasjonalbudsjett for 2017, slik at byggestart kan bli i 2017.

V

Stortinget ber regjeringen etablere 10 nye lukkede soningsplasser for kvinner ved Arendal fengsel avd. Evje, med sikte på oppstart 1. desember 2017.

VI

Stortinget ber regjeringen evaluere endringen av salærforskriften hva gjelder godtgjørelse ved reise-fravær i løpet av tre år og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

VII

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at NKOM videreføres som den Nasjonale sivile klareringsmyndighet.

Oslo, i justiskomiteen, den 9. desember 2016

Hadia Tajik

leder og ordf. for kap. 400, 467
og 3400

Jorodd Asphjell

ordf. for kap. 448 og 455

Margunn Ebbesen

ordf. for kap. 452, 460 og 466

Jan Arild Ellingsen

ordf. for kap. 454 og 3454

Hårek Elvenes

ordf. for kap. 451, 468 og
3451

Kari Henriksen

ordf. for kap. 469, 475 og 3469

Jenny Klinge

ordf. for kap. 445 og 446

Ulf Leirstein

ordf. for kap. 470, 471 og
3470

Kjell Ingolf Ropstad

ordf. for kap. 430, 432, 453,
3430 og 3432

Peter Christian Frølich

ordf. for kap. 414, 442, 473, 474,
3442, 3473 og 347

Lise Wiik

ordf. for kap. 61, 410, 411,
472 og 3410

Anders B. Werp

ordf. for kap. 440, 444,
3440 og 3444

